

Aerodrom Ljubljana

Aerodrom Ljubljana, d. d.
LETNO POROČILO 2011

Marec 2012

KAZALO

IZJAVA UPRAVE.....	5
POSLOVNO POROČILO	6
1 UVOD.....	6
1.1 POUDARKI IZ POSLOVANJA	6
1.2 POMEMBNI DOGODKI.....	7
1.2.1 Pomembni dogodki leta 2011	7
1.2.2 Pomembni dogodki po koncu leta 2011	7
1.3 PISMO UPRAVE.....	8
1.4 POROČILO O DELU NADZORNEGA SVETA.....	10
1.5 PREDSTAVITEV DRUŽBE AERODROM LJUBLJANA, D. D.	14
1.5.1 Pomembni podatki	14
1.5.2 Dejavnost	15
1.5.3 Poslanstvo in vizija	15
1.5.4 Organiziranost.....	16
1.5.5 Podatki o družbah, katerih večji lastnik je družba Aerodrom Ljubljana, d. d.....	16
1.5.6 Članstvo v mednarodnih organizacijah	16
2 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE	18
2.1 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB	18
2.2 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA DRUŽB S KAPITALSKIMI NALOŽBAMI DRŽAVE.....	20
2.3 SMERNICE POROČANJA DRUŽB S KAPITALSKIMI NALOŽBAMI DRŽAVE	22
2.4 PRIPOROČILA AGENCIJE ZA UPRAVLJANJE KAPITALSKIH NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE.....	22
2.5 GLAVNE ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJNH KONTROL IN UPRAVLJANJ TVEGANJ V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA	25
2.6 PODATKI PO ŠESTEM ODSTAVKU 70. ČLENA ZGD-1	25
2.7 SKUPŠČINA DELNIČARJEV.....	27
2.8 SESTAVA IN DELOVANJE ORGANOV VODENJA IN NADZORA	28
2.8.1 Nadzorni svet družbe	28
2.8.2 Uprava družbe.....	29
3 POSLOVANJE DRUŽBE LETA 2011 IN NAČRTI ZA LETO 2012.....	30
3.1 GOSPODARSKE RAZMERE.....	30
3.2 TRŽNI POLOŽAJ, TRŽENJSKE AKTIVNOSTI IN PROMET	32
3.2.1 Tržni položaj in trženjske aktivnosti.....	32

3.2.2	Promet.....	34
3.3	ANALIZA POSLOVANJA	41
3.3.1	Poslovni izid	41
3.3.2	Bilanca stanja.....	48
3.3.3	Finančno upravljanje	51
3.3.4	Denarni tokovi	51
3.3.5	Kazalniki poslovanja.....	51
3.3.6	Načrti za leto 2012	52
3.4	ZAPOSLENI	53
3.5	NALOŽBE V NEOPREDMETENA SREDSTVA, OBJEKTE IN OPREMO	56
3.5.1	Leto 2011	56
3.5.2	Načrti za leto 2012	58
3.6	KAKOVOST IN VARNOST	59
3.7	UPRAVLJANJE TVEGANJ	62
3.7.1	Poslovna tveganja.....	63
3.7.2	Finančna tveganja.....	66
3.8	TRAJNOSTNI RAZVOJ	67
3.8.1	Skrben in varen zaposlovalec	67
3.8.2	Potniki in splošna javnost.....	69
3.8.3	Sponzorstva in donatorstva.....	69
3.8.4	Varovanje okolja.....	70
4	DELNICA AELG IN LASTNIŠTVO DRUŽBE	76
	RAČUNOVODSKO POROČILO.....	80
1	IZJAVA UPRAVE	80
2	POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA.....	81
3	RAČUNOVODSKI IZKAZI.....	83
3.1	BILANCA STANJA.....	83
3.2	IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA IN DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA.....	84
3.3	IZKAZ DENARNIH TOKOV.....	85
3.4	IZKAZ GIBANJA KAPITALA	86
4	POMEMBNEJŠE RAČUNOVODSKE USMERITVE	87
4.1	POROČAJOČA DRUŽBA	87
4.2	PODLAGA ZA SESTAVITEV IZKAZOV.....	87
4.3	POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE.....	88

5	POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	101
5.1	POJASNILA K BILANCI STANJA	101
5.1.1	Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	101
5.1.2	Nepremičnine, naprave in oprema	102
5.1.3	Naložbe v pridružene družbe	103
5.1.4	Dolgoročne finančne naložbe	104
5.1.5	Odložene terjatve za davek	107
5.1.6	Kratkoročne finančne naložbe	108
5.1.7	Kratkoročne poslovne terjatve	109
5.1.8	Kapital	110
5.1.9	Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	113
5.1.10	Dolgoročne poslovne obveznosti	114
5.1.11	Kratkoročne obveznosti in kratkoročne pasivne časovne razmejitve	114
5.1.12	Potencialna sredstva in obveznosti	115
5.2	POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA	116
5.2.1	Prihodki od prodaje	116
5.2.2	Drugi poslovni prihodki	116
5.2.3	Stroški storitev	116
5.2.4	Stroški dela	117
5.2.5	Amortizacija	117
5.2.6	Drugi poslovni odhodki	118
5.2.7	Finančni prihodki in odhodki	118
5.2.8	Davek iz dobička in odloženi davki	118
5.2.9	Poročanje po poslovnih odsekih	119
5.3	POJASNILA K IZKAZU DENARNIH TOKOV	121
5.4	FINANČNA TVEGANJA	121
5.5	DRUGA POJASNILA	123
5.5.1	Pomembni dogodki po koncu leta 2011	123
5.5.2	Povezane stranke	123
5.5.3	Razkritje po 12. in 13. točki 69. člena ZGD-1	124
5.5.4	Prejemki zaposlenih na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe za leto 2011 ..	125
5.5.5	Skupni zneski plačil revizijski družbi	125

Enoten evropski trg letalskih prevozov je pomemben dejavnik pri zagotavljanju povezanosti v Evropski skupnosti in ustvarjanju novih delovnih mest. Letališča, ki so se razvila v samostojne družbe s širokim naborom storitev, delujejo na trgu in si konkurirajo med seboj in navzven. Po drugi strani pa so letališča zavezana upoštevanju številnih predpisov Evropske skupnosti in posameznih držav, ki mnogokrat vplivajo na povišanje stroškov poslovanja in s tem zmanjšujejo prednosti prostega trga. Letališča lahko le delno vplivajo na stroške, ki nastajajo zaradi obratovanja, ne morejo pa vplivati na stroške drugih deležnikov (gorivo, takse itd.), ki bremenijo letalski promet. Zlasti majhna in regionalna letališča so še občutljivejša na oboje: nenadne tržne premike in spremembe predpisov.

Čeprav so leta 2011 nekatera letališča dosegla rekordne številke, se je proti koncu leta rast prometa upočasnila predvsem zaradi dolžniške krize. Potniški promet se še vedno povečuje, medtem ko je tovorni upadel. Napovedi za leto 2012 so še nekoliko bolj zaskrbljujoče.

Posebno in obenem največjo skupino letališč v Evropi predstavljajo t. i. regionalna letališča, ki imajo povezovalno vlogo med regijami in istočasno ustvarjajo gospodarsko rast na svojem območju. Regionalna letališča poslujejo v razmerah relativno majhnih prihodkov in še manjših dobičkov. Zato so še posebno občutljiva za nenadne tržne ali zakonodajne spremembe. V takih razmerah posluje tudi Aerodrom Ljubljana, d. d.

IZJAVA UPRAVE

Člana uprave družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., ki jo sestavlja Zmago Skobir (predsednik uprave) in Bernarda Trebušak (članica uprave), zagotavlja, da je letno poročilo družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., vključno z izjavo o upravljanju, sestavljeno in objavljeno v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, Zakonom o trgu finančnih instrumentov ter Mednarodnimi računovodskimi standardi. Pri tem ravnava v skladu s pristojnostmi, skrbnostjo in odgovornostmi, kakor jih za delniško družbo določa Zakon o gospodarskih družbah.

Predsednik in članica uprave v skladu s 110. členom Zakona o trgu finančnih instrumentov izjavljata, da je po najinem najboljšem vedenju:

- računovodsko poročilo družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za leto 2011 sestavljeno v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja ter da je resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja, poslovnega izida in vseobsegajočega donosa družbe Aerodrom Ljubljana, d. d.,
- v poslovno poročilo vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganja, ki jim je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., izpostavljena.

Kot uprava potrjujeva svojo odgovornost za ustrezno vodenje računovodstva, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev, za ohranjanje vrednosti premoženja, za preprečevanje in odkrivanje prevar ter drugih nepravilnosti. Potrjujeva tudi, da so računovodski izkazi družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe, da so bile pri njihovi izdelavi dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve ter da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja.

Predsednik in članica uprave družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., izjavljata še, da sva seznanjena z vsebino vseh sestavnih delov letnega poročila in se z njo strinjata ter to potrjujeva s svojim podpisom.

Bernarda Trebušak,
članica uprave

Zmago Skobir,
predsednik uprave

Zg. Brnik, 16. marca 2012

POSLOVNO POROČILO

1 UVOD

1.1 POUDARKI IZ POSLOVANJA

	1-12/11	1-12/10
Potniki	1.369.485	1.388.651
Premiki letal	39.267	42.569
Tovor (v tonah)	19.659	17.310
Poslovni prihodki - v tisoč evrih	34.001	33.884
Poslovni odhodki - v tisoč evrih	26.413	28.011
EBITDA - poslovni izid pred obrestmi, davki in amortizacijo - v tisoč evrih	14.295	12.468
EBIT - poslovni izid iz poslovanja - v tisoč evrih	7.587	5.873
Poslovni izid pred obdavčitvijo - v tisoč evrih	6.484	5.254
Čisti poslovni izid - v tisoč evrih	5.257	4.275
Celotni vseobsegajoči donos v obdobju - v tisoč evrih	3.275	4.139
Delež EBITDA v poslovnih prihodkih	0,42	0,37
Delež EBIT v poslovnih prihodkih	0,22	0,17
Dodana vrednost - v tisoč evrih (kosmatni donos iz poslovanja - stroški materiala in storitev - drugi poslovni odhodki brez prevrednotovalnih poslovnih odhodkov in rezervacij)	26.500	25.677
Dodana vrednost na zaposlenega - v evrih (dodana vrednost / povprečno št. zaposlenih na podlagi opravljenih ur)*	65.795	64.422
Čisti dobiček na zaposlenega - v evrih (čisti dobiček / povprečno št. zaposlenih na podlagi opravljenih ur)*	13.053	10.727
Število zaposlenih na dan 31. 12.	410	412
Sredstva na dan 31. 12. 2011 / 31. 12. 2010 - v tisoč evrih	128.797	128.108
Kapital na dan 31. 12. 2011 / 31. 12. 2010 - v tisoč evrih	122.726	121.280
Naložbe v neopredmetna sredstva, objekte in opremo - v tisoč evrih	2.416	5.843
Osnovni čisti dobiček na delnico** v evrih	2,20	1,69
Popravljeni čisti dobiček na delnico** v evrih	1,38	1,13
Tržna cena delnice na dan 31. 12. v evrih	10,30	18,80
Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. v evrih (kapital / število vseh izdanih delnic)	32,33	31,95
Razmerje med tržno ceno in knjigovodsko vrednostjo delnice (P / B)	0,32	0,59

* Pri izračunu je upoštevano povprečno število zaposlenih na podlagi opravljenih ur (leto 2011: 403, leto 2010: 399).

** Način in predpostavke izračuna so razvidne iz točke 5.1.8 Računovodskega poročila.

1.2 POMEMBNI DOGODKI

1.2.1 POMEMBNI DOGODKI LETA 2011

- Februarja 2011 je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., svoj lastniški delež v družbi Adria Airways Tehnika, d. d., z 31,16 povečala na 47,67 odstotka (podrobnejše pojasnilo v točki 4.3 Računovodskega poročila).
- Enajstega marca je bila članica uprave Aerodroma Ljubljana, d. d., Bernarda Trebušak, imenovana v upravni odbor družbe Adria Airways Tehnika, d. d.
- Letalski prevoznik Finnair je po poletnem voznem redu štirikrat tedensko povezoval naše letališče s finsko prestolnico Helsinki, Jat Airlines pa je že februarja prenehal leteti z našega letališča.
- Štirinajstega junija je bil podpisan sporazum o sodelovanju z indijsko letalsko družbo Air India. Dokument je bil podlaga za nadaljnje dogovore o realizaciji sodelovanja med Air India, Adrio Airways, d. d., in Aerodromom Ljubljana, d. d., toda leta 2011 se sodelovanje ni uresničilo.
- Na redni letni skupščini, ki je bila 23. junija, so delničarji odločali o uporabi bilančnega dobička za leto 2010, podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu, imenovali revizorja za poslovno leto 2011 ter potrdili spremembe glede plačil nadzornemu svetu.
- Štiriindvajsetega avgusta so se nadzorniki Aerodroma Ljubljana, d. d., na 19. redni seji odločili, da bodo predsedniku uprave Zmagu Skobirju zaupali vodenje družbe tudi v naslednjem petletnem obdobju.
- Tridesetega septembra je bila izvedena finančna sanacija Adrie Airways, d. d., največjega poslovnega partnerja Aerodroma Ljubljana, d. d.
- Ko je 30. oktobra začel veljati zimski vozni red, so bile ukinjene letalske povezave Adrie Airways v London, Pariz, Varšavo in Banja Luko.

1.2.2 POMEMBNI DOGODKI PO KONCU LETA 2011

Pomembni dogodki po koncu leta 2011 so navedeni v točki 5.5.1 Računovodskega poročila.

1.3 PISMO UPRAVE

Slika, ki jo podajajo statistični podatki o letalskem prometu leta 2011, je na splošno pozitivna. Po podatkih ACI Europe je bilo skupno na evropskih letališčih prepeljeno za 7,3 odstotka več potnikov, premikov je bilo več za 4,1 odstotka, teža oskrbljenega tovora pa se je povečala za 1,4 odstotka. Podrobnejši pogled pokaže, da so visoke rasti dosegala predvsem velika vozlišča, medtem ko se manjša, regionalna letališča, »pobirajo« z bistveno manjšimi in počasnejšimi koraki. Po podatkih spletnega portala www.anna-aero.com je, kar se rasti letalskega prometa tiče, med evropskimi državami Slovenija povsem na repu. Tudi v Aerodromu Ljubljana smo se spoprijeli z rahlim upadom prometa v primerjavi z lanskim letom in glede na načrt. Kljub temu so naši poslovni rezultati dobri, boljši od lanskih in boljši od načrtovanih.

Za Aerodrom Ljubljana je bilo leto 2011 težavno tudi zaradi negotovega poslovanja našega največjega partnerja. Finančna sanacija domačega prevoznika je bila končana ob koncu septembra, s tem smo se vsaj začasno izvili iz negotovosti, ki je grozila zaradi možnosti, da bo prenehal poslovati ključni kupec. Zaradi te situacije smo bili pri poslovanju, predvsem pri obvladovanju stroškov, izjemno konservativni, zaustavljene so bile vse večje investicije, tudi začetek gradnje novega terminala. Veliko časa smo posvetili izdelavi rezervnih scenarijev, ki bi jih aktivirali, če bi prenehal delovati največji poslovni partner. Čeprav smo vzporedno aktivno tržili storitve Aerodroma Ljubljana in nam je kljub manjšemu obsegu prometa uspelo povečati prihodke z naslova komercialnih storitev, bistveno pa se je povečal obseg prometa, ki ga opravijo tuji prevozniki, smo se vse leto spopadali z nepripravljenostjo novih letalskih prevoznikov, da bi vstopili na slovenski trg ali uvedli nove letalske povezave. Vzroki so predvsem v majhnosti trga in s tem v velikem tveganju pri zadovoljivem polnjenju letal, v visokih stroških, na katere Aerodrom Ljubljana nima vpliva (npr. gorivo in priletne pristojbine) ter v zaščiti, ki jo Star Alliance zagotavlja domačemu prevozniku. Zaradi krčenja letalskih povezav se del potnikov preusmerja na sosednja letališča.

Člana uprave ocenjujeva, da je glede na okoliščine Aerodrom Ljubljana leta 2011 posloval dobro. Leto smo končali s poslovnimi prihodki v višini 34.001 tisoč evrov in poslovnimi odhodki v višini 26.413 tisoč evrov, kar je ugodneje tako v primerjavi z letom 2010 in glede na načrt. Obseg prometa je v primerjavi z letom 2010 sicer upadel (oskrbeli smo za 1,4 odstotka manj potnikov in imeli za 7,8 odstotka manj premikov letal v primerjavi z letom 2010), zaostajamo pa tudi z realizacijo letnega načrta (pri potnikih je 97,5-odstotna, pri premikih letal pa 88,9-odstotna). Vzporedno z upadom prometa so se zgodile pomembne spremembe v strukturi prometa, ki so pozitivno vplivale na poslovni rezultat. Prevozniki so manjša letala nadomeščali z večjimi, kar je s finančnega (prihodkovnega) vidika ugodno, saj je cena pomembnega dela naših storitev vezana na teža letala. Upad prometa domačega prevoznika smo v precejšnjem delu nadomestili s povečanjem prevozov tujih prevoznikov, kjer se je število potnikov povečalo za 17,3 odstotka, število premikov letal pa za 1,4 odstotka. Dobre rezultate smo z vidika obsega prometa dosegli v tovrnem prometu. Skupna količina oskrbljenega tovora leta 2011 je za 13,6 odstotka višja v primerjavi z letom 2010 in presega letni načrt za 2,4 odstotka. Na doseženi poslovni izid so ugodno vplivali tudi poslovni odhodki, ki za 5,7 odstotka zaostajajo za realiziranimi leta 2010, za 1,4 odstotka pa so nižji tudi v primerjavi z načrtovanimi. Poslovni izid iz poslovanja pred obrestmi, davki in amortizacijo za slabih 15 odstotkov presega ustvarjenega leta 2010, za 18 odstotkov pa načrtovanega. Tudi poslovni izid iz poslovanja je za 29 odstotkov višji v primerjavi z letom 2010 ter za 40 odstotkov višji v primerjavi z načrtovanim. Čisti poslovni izid v vrednosti 5.257 tisoč evrov je za 23 odstotkov višji kot leta 2010 in 5 odstotkov višji od načrtovanega, bil pa bi še bistveno boljši, če vanj ne bi bilo za približno 2,2 milijona evrov odhodkov z naslova slabitve naložbe v podjetje Adria Airways Tehnika, ki jih v načrtu ni bilo mogoče predvideti.

Žal tudi leta 2012 še ne moremo upati na okrevanje gospodarstva, zato smo pri načrtih previdni. Predvidevamo znižanje števila potnikov za 3,7, premikov letal za 2,6 ter teže tovora za 10,9 odstotka. Medtem ko se bo promet, ki ga opravi domači prevoznik, leta 2012 najverjetneje še nekoliko zmanjšal, pričakujemo, da bomo večino izpada nadomestili s povečanjem prometa tujih prevoznikov.

Čeprav leta 2012 okrevanja prometa najverjetneje še ne bo, bomo že letos začeli gradnjo novega potniškega terminala. Gradnja je bila v letih od 2009 do 2011 zadržana zaradi recesije in težav domačega prevoznika. Z obstoječim potniškim terminalom ni več mogoče dosegati zadovoljivih kakovostnih standardov. V bolj obremenjenih urah dneva in mesecih

leta je že danes premajhen, glede na predvidene trende v letalskem prometu pa se bo število potnikov leta 2013 vendarle začelo povečevati in po predvidevanjih bo najpozneje v petih letih ponovno doseglo število potnikov iz leta 2008. Predvidevamo, da bo rast temeljila predvsem na prometu, ki ga bodo opravili tuji prevozniki, v glavnem nizkостroškovni. Ta promet je največji potencial za rast, naš cilj pa je, da delež potnikov, ki jih prepeljejo, s sedem odstotkov (leta 2012) povečamo na okvirno petino. Hkrati bomo zmanjševali odvisnost od prevladujočega poslovnega partnerja in izpostavljenost, ki iz tega izhaja. Leta 2012 bo domači prevoznik predvidoma prepeljal 70 odstotkov vseh potnikov, do leta 2017 pa naj bi se to število zmanjšalo pod 60 odstotkov. Predvideni rasti prometa bodo do leta 2017 sledili tudi poslovni prihodki, s podobno dinamiko bodo rastle odhodki. Čisti poslovni izid se bo zaradi predvidenih naložb v naslednjih petih letih (načrtujemo jih za 118 milijonov evrov, največjo naložbo pa pomeni potniški terminal) zmanjševal po nekaj odstotnih točk na leto (predvsem zaradi vpliva amortizacije). Finančna politika družbe bo kot do zdaj ostala konservativna, z visokim deležem lastniškega kapitala, čeprav v prihodnjih letih lastna sredstva za financiranje velikega obsega načrtovanih naložb ne bodo zadostovala in bo treba načrtovane investicije delno financirati z zunanjimi viri.

Čeprav smo v poslovno izjemno zahtevnih okoliščinah, Aerodrom Ljubljana še vedno ostaja trdna, finančno zdrava in nezaolžena družba. V recesiji rasti sicer ni, kljub številnim neugodnim vplivom iz gospodarskega okolja, na katere ne moremo vplivati, pa nam zaradi obvladovanja stroškov in povečevanja komercialnih prihodkov uspeva ohranjati vzdržno in razvojno naravnano poslovanje ter finančno stabilnost družbe. Vse to nam daje moč, da se uspešno primerjamo z okoliškimi letališči in z njimi tekmujeemo za primat v regiji. Uprava Aerodroma Ljubljana s sodelavci si bo še naprej prizadevala, da te tekme ne bi izgubila in da bo družbo vodila tako, da se bo Aerodrom Ljubljana še naprej uvrščal med najboljše slovenske družbe.

Bernarda Trebušak,
članica uprave

Zmago Skobir,
predsednik uprave

1.4 POROČILO O DELU NADZORNEGA SVETA

Delovanje nadzornega sveta

Leta 2011 je nadzorni svet deloval v sestavi: mag. Anja Strojin Štampar (predsednica), Miran Kunst, Marko Mulej, Stanislav Boštjančič, Drago Čotar (namestnik predsednice) in Igor Domevščik. Sej nadzornega sveta se iz zdravstvenih razlogov ni udeleževal g. Miran Kunst.

Leta 2011 se je nadzorni svet sestel na štirinajstih sejah. Člani nadzornega sveta so pri svojem odločanju v nadzornem svetu delovali neodvisno. Na obravnavane teme na posameznih sejah so se ustrezno pripravili, podajali so konstruktivne predloge in pripombe ter sprejemali odločitve v skladu s svojimi pristojnostmi. Člani nadzornega sveta so delovali v skladu s pravili o varovanju poslovne skrivnosti ter ravnanju v primeru nasprotnih interesov. Nadzor poslovanja družbe se je izvajal v skladu s pooblastili in pristojnostmi, ki jih temeljno opredeljuje Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), dodatno pa jih določa Statut družbe ter Poslovnik o delu nadzornega sveta. Pri izvajanju svoje funkcije so člani nadzornega sveta v največji meri upoštevali priporočila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb in Združenja članov nadzornih svetov ter priporočil Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije in preko tega v družbo vpeljevali in implementirali dobre prakse nadzorništva. Nadzorni svet je podprl tudi upoštevanje priporočil Kodeksa AUKNRS. O izpolnjevanju priporočil sta se uprava in nadzorni svet izrekla v Izjavi o upravljanju družbe.

V okviru pristojnosti je nadzorni svet leta 2011 svoje naloge izvajal na naslednjih najpomembnejših področjih:

- Nadzorni svet je v skladu z ZGD-1 obravnaval in sprejel revidirano letno poročilo družbe za leto 2010, poročilo o preveritvi letnega poročila 2010, izjavo o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb za leto 2010 ter obravnaval priporočilo AUKNRS glede denarnega nadomestila za opravljanje funkcije v nadzornem svetu. Soglašal je tudi s predlogom uprave za uporabo bilančnega dobička. Na podlagi predloga revizijske komisije je za revizorja za leto 2011 predlagal družbo Deloitte revizija, d. o. o. Vse navedeno so potrdili delničarji na 15. redni seji skupščine družbe, na kateri so upravi in nadzornemu svetu podelili tudi razrešnico za njuno delo v letu 2010.
- Nadzorni svet je v skladu z ZPPOGD in na podlagi Akta o določitvi kriterijev za spremenljivi del prejema uprave ocenil delo uprave v letu 2010 in članoma uprave odobril izplačilo spremenljivega prejema. Sprejel je tudi nove kvalitativne in kvantitativne kriterije za določitev spremenljivega prejema za poslovno leto 2011 in 2012.
- Nadzorni svet si je tudi prizadeval za izpolnjevanje priporočil Kodeksa o upravljanju javnih delniških družb v večji meri. V ta namen so vsi člani nadzornega sveta podali izjave o neodvisnosti, nadzorni svet je sprejel program aktivnosti v letu 2011, skupaj z upravo pa je pripravil politiko upravljanja družbe. Podprl je tudi sprejem dividendne politike družbe.
- Nadzorni svet je sprejel program aktivnosti v letu 2011, v katerega je med drugim vključil sprejem politike upravljanja družbe, nadaljnji razvoj funkcije notranje revizije, program izobraževanja, izvedbo ocene dela nadzornega sveta, spremljanje uresničevanja priporočil kodeksov in priporočil AUKNRS ter sistematično spremljanje z družbo povezanih gospodarskih družb.
- Nadzorni svet je prav tako podprl sprejem Kodeksa AUKNRS ter izvajanje priporočil AUKNRS. V začetku 2012 je obravnaval posebno poročilo uprave o izpolnjevanju navedenih priporočil.
- Seznanil se je s poročilom notranje revizorke o opravljenih notranjih revizijah družbe v letu 2010, načrtom notranjih revizij za leto 2011 ter s poročilom o delu v prvi polovici leta 2011.
- Posebno pozornost je nadzorni svet posvetil delovanju revizijske komisije, ki je veliko pozornosti namenila spremljanju izvajanja priporočil notranje revizije, preveritvi postopkov naročanja ter upravljanju s tveganji.

- Nadzorni svet je tekoče spremljal poslovanje družbe in obravnaval četrtletna poročila o poslovanju družbe. Na podlagi poročila o poslovanju družbe v prvem tromesečju, nerevidiranih računovodskih izkazov družbe za prvo polletje in devetmesečnega poročila o poslovanju družbe je spremljal uresničevanje postavljenih ciljev za leto 2011. Posebno pozornost je posvetil optimizaciji stroškov in podpiral tovrstna prizadevanja uprave. Prav tako je podpiral in spodbujal upravo pri aktivnostih za pridobivanje novih prevoznikov ter zmanjševanju odvisnosti od domačega letalskega prevoznika. Spremljanje rezultatov poslovanja poteka tudi na primerjavi s konkurenčnimi letališči.
- V okviru svojih pristojnosti se je nadzorni svet aktivno vključil v razprave o reševanju problematike poslovanja z Adrio Airways, d. d., ter v teh okvirih podal tudi soglasje h konverziji terjatev do Adrie Airways, d. d., v delež v družbi Adria Airways Tehnika, d. d. S tem je postal Aerodrom Ljubljana, d. d., lastnik 47,67 odstotnega deleža Adrie Airways Tehnika, d. d., katere poslovanje je nadzorni svet tekoče spremljal.
- Nadzorni svet je spremljal tudi poslovanje družbe Aerodrom Portorož, d. o. o., v kateri ima družba Aerodrom Ljubljana, d. d., 30,46-odstotni poslovni delež.
- Nadzorni svet je z upravo izvedel posvetovanje glede strateškega razvoja Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana v naslednjih petih letih in primernosti Strategije podjetja in Master Plana glede na to, da so se razmere v vmesnem času zelo spremenile (gospodarska kriza, poslovne težave Adrie Airways, d. d.). Nadzorni svet se je strinjal, da so zastavljena strategija in zastavljeni cilji še vedno primerni, potrebno pa je prilagoditi taktike in programe za doseg teh ciljev in časovno dinamiko. Nadzorni svet se je seznanil tudi z investicijsko dokumentacijo za pripravo vloge za pridobitev sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za izgradnjo novega terminala T2. Z namenom spremljanja te investicije je v začetku leta 2012 oblikoval posebno komisijo nadzornega sveta.
- Nadzorni svet je naročil revizijo postopkov izdelave projektne dokumentacije za T2.
- Nadzorni svet je v skladu z dobro poslovno prakso in ob upoštevanju priporočil o pravočasnem zagotavljanju nasledstva v javni delniški družbi ter pred začetkom novega investicijskega cikla, deset mesecev pred potekom mandata predsednika uprave, izvedel postopek za imenovanje predsednika uprave v naslednjem mandatu. Na podlagi kvalitativnih in kvantitativnih kriterijev je ocenil dosedanje delo predsednika uprave kot organizatorja in vodje posloводства družbe kakor tudi z vidika rezultatov poslovanja družbe ter na podlagi tega ponovno imenoval g. Zmaga Skobirja za predsednika uprave družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., za obdobje petih let, od 5. 7. 2012 do 5. 7. 2017.
- Ob koncu poslovnega leta je nadzorni svet soglašal s Poslovnim načrta družbe za leto 2012, pri čemer bo soglasje za investicijo v novi terminal T2 odobril po odobritvi poslovnega načrta družbe za obdobje 2012-2017. Potrdil je finančni koledar družbe za leto 2011, kjer so načrtovane pomembnejše javne objave družbe.
- Nadzorni svet je v oktobru sprejel tudi sklep o izvedbi ocene svojega dela od začetka mandata v juliju 2009 dalje. Samoocena je bila izvedena v januarju 2012. Na podlagi izvedene samoocene je nadzorni svet med drugim sprejel sklepe o nadgraditvi sistema poročanja uprave o področjih, ki so pomembna za družbo.

Nadzorni svet družbe je sestavljen tako, da ima vse potrebne strokovne in izkustvene kompetence za učinkovit nadzor nad poslovanjem družbe. V nadzornem svetu sodelujejo osebe z večletnimi izkušnjami s področja upravljanja družb, finančnih poslov, finančnega in pravnega svetovanja, zavarovalništva, bančništva, financiranja investicij, na področju vodenja in nadzora gradbenih objektov, prometne in gradbene stroke, tako da so zastopane različne strokovne kompetence, tako praktične kot teoretične. Zelo pomemben je tudi prispevek predstavnikov zaposlenih, ki s svojimi izkušnjami in poznavanjem panoge ter družbe znatno prispevajo k učinkovitemu nadzoru poslovanja. Dodatne kompetence in znanja si nadzorni svet zagotavlja preko sodelovanja zunanjih članov komisij nadzornega sveta.

Kot je razvidno v zgoraj navedenih poudarkih delovanja nadzornega sveta in prej navedenih okoliščinah, vezanih predvsem na likvidnostne težave gospodarstva in pogodbenih partnerjev družbe, je bilo spremljanje in nadzor nad poslovanjem družbe v preteklem poslovnem letu zelo intenzivno in je zahtevalo ustrezno skrbno delovanje nadzornega sveta.

Nadzorni svet ugotavlja, da se je uprava v oteženih okoliščinah poslovanja ustrezno odzivala na gospodarske razmere in uspešno vodila družbo.

Nadzorni svet na podlagi celovitega spremljanja in nadziranja poslovanja družbe ugotavlja, da je družba leta 2011 kljub neugodnim gospodarskim razmeram poslovala v načrtovanih okvirih.

Sodelovanje z upravo

Nadzorni svet je vse leto aktivno sodeloval z upravo. Predsednica nadzornega sveta je z upravo sodelovala v okviru svojih pristojnosti tudi pri pripravah na seje nadzornega sveta.

Člani nadzornega sveta so pravočasno prejeli strokovno izdelana gradiva za seje. Na voljo so imeli vsa zahtevana in ustrezna poročila, informacije in podatke, ki jih je uprava na posameznih sejah nadzornega sveta po potrebi tudi dodatno pojasnila, kar je omogočalo članom nadzornega sveta odgovorno spremljanje in nadziranje poslovanja družbe ter sprejemanje odločitev. V svojih poročilih je uprava izčrpno prikazovala najpomembnejše ekonomske kategorije in poskrbela za njihovo ustrezno razlago ter primerjavo s preteklimi obdobji. Prav tako je uprava poskrbela za ustrezno reševanje najtežjih poslovnih odločitev, vezanih na likvidnostne težave največjega poslovnega partnerja, ter poslovanje Adrie Airways Tehnika, d. d., in nadzorni svet tekoče in strokovno korektno obveščala o poteku navedenih dogodkov. To je nadzornemu svetu omogočilo tekoče spremljanje uspešnosti poslovanja družbe in s tem tudi ustrezno opravljanje nadzorne funkcije.

Nadzorni svet ocenjuje, da je delo uprave uspešno.

Komisije nadzornega sveta

Leta 2011 sta delovali dve komisiji, ki sta o svojem delu poročali nadzornemu svetu, in sicer:

- Revizijska komisija, v sestavi Marko Mulej (predsednik revizijske komisije), Miran Kunst, Drago Čotar, Anica Nemec (zunanja članica revizijske komisije) se je v letu 2011 sestala petkrat. Opravila je pregled letnega poročila za leto 2011 in se seznanila z nerevidiranim poročilom o poslovanju družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v prvem polletju leta 2011 ter redno spremljala delovanje zunanje in notranje revizije. Komisija je na podlagi dosedanjega dela in izkušenj nadzornemu svetu priporočila, da se skupščini za zunanjega revizorja za leto 2011 predlaga Deloitte revizija d. o. o.
- Komisija za imenovanja in kadrovske zadeve, v sestavi mag. Anja Strojín Štampar (predsednica kadrovske komisije), Stanislav Boštjančič (član kadrovske komisije), Igor Domevščik (član kadrovske komisije) se je v letu 2011 sestala trikrat. Sodelovala je pri pripravi kriterijev za spremenljivi del prejemka uprave za uspešnost poslovanja družbe, ocenila je delo predsednika uprave in na podlagi le-te predlagala ponovno imenovanje g. Zmaga Skobirja za predsednika uprave družbe Aerodroma Ljubljana, d. d., za obdobje petih let. Seznanila se je z gradivom za vrednotenje učinkovitosti dela nadzornega sveta ter preučila ustreznost obstoječega nagrajevanja članov nadzornega sveta in predlagala uskladitev s priporočili AUKNRS.
- V začetku 2012 je nadzorni svet oblikoval tudi Komisijo za spremljanje investicije v T2 in jo pooblastil za spremljanje postopkov javnih naročil v povezavi z investicijo v terminal T2, spremljanje priprave in izvedbe projekta investicije v T2 ter skladnost postopkov z relevantno zakonodajo, preveritev finančne konstrukcije projekta z vidika projekcij poslovanja družbe, druge naloge po sklepu nadzornega sveta. V komisijo so bili poleg

treh članov nadzornega sveta, Anja Stojin Štampar (predsednica investicijske komisije), Marko Mulej (član investicijske komisije), Igor Domevščik (član investicijske komisije), imenovana še dva zunanja člana, in sicer Borut Grabec in Darko Torkar.

Stališče nadzornega sveta do revizijskega poročila 2011

Seje nadzornega sveta, na kateri se je obravnavalo letno poročilo družbe, sta se udeležila tudi revizorja revizijske družbe Deloitte revizija, d. o. o., ki je opravila revizijo računovodskih izkazov družbe za leto 2011. Nadzorni svet se je seznanil s poročilom neodvisnega revizorja in ugotovil, da je bilo izdano pritrdilno mnenje. Nadzorni svet ugotavlja, da je revizor opravil revizijo v skladu z zakonom in s pravili o revidiranju. Nadzorni svet na poročilo neodvisnega revizorja ni imel pripomb.

Potrditev Letnega poročila 2011 in predlog za uporabo bilančnega dobička

Uprava družbe je v zakonitem roku predložila nadzornemu svetu v preveritev letno poročilo, skupaj z revizijskim poročilom. Revizijska komisija nadzornega sveta je podrobno preverila letno poročilo, vključno z revizijskim poročilom in nanju podala svoje mnenje in stališča. Na podlagi tekočega spremljanja poslovanja družbe in podrobne preveritve Letnega poročila nadzorni svet ugotavlja, da je letno poročilo družbe za leto 2011 sestavljeno jasno in pregledno ter izkazuje resničen in pošten prikaz premoženja, obveznosti, finančnega položaja, poslovnega izida in vseobsegajočega donosa družbe. V poslovno poročilo je tudi vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganja, ki jim je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., izpostavljena. Letno poročilo je sestavljeno v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah in veljavnimi mednarodnimi računovodskimi standardi. Nadzorni svet po opravljeni preveritvi na letno poročilo družbe za leto 2011 ni imel pripomb in ga je na 28. seji dne 11. 4. 2012 soglasno sprejel.

Nadzorni svet je soglašal s predlogom uprave, po katerem naj bi iz bilančnega dobička v višini 2.628.620,21 evra za izplačilo dividend delničarjem namenili 1.829.145,01 evra, v druge rezerve pa odvedli 799.475,20 evra. Predlagana dividenda za leto 2011 znaša 0,43 evra bruto na navadno kosovno delnico. Dividenda za prednostno participativno kosovno delnico je izračunana v skladu z 8. členom Statuta družbe. Sestavljena je iz fiksnega in variabilnega dela ter znaša skupaj 0,43 evra na delnico. Predlagana višina dividende je po mnenju nadzornega sveta v skladu s strateškimi cilji in investicijskimi načrti družbe, prilagojena pa je tudi trenutnim gospodarskim razmeram.

Predlog skupščini o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu

Na podlagi zgoraj navedenega in na podlagi 294. člena Zakona o gospodarskih družbah nadzorni svet predlaga skupščini delničarjev, da upravi in nadzornemu svetu podeli razrešnico za poslovanje v letu 2011.

Mag. Anja Stojin Štampar,
predsednica nadzornega sveta

Zg. Brnik, 11. aprila 2012

1.5 PREDSTAVITEV DRUŽBE AERODROM LJUBLJANA, D. D.

1.5.1 POMEMBNI PODATKI

Firma:	Aerodrom Ljubljana, d. d.	
Sedež:	Zg. Brnik 130a, 4210 Brnik-aerodrom, Slovenija	
	Tel.: +386 (0)4 2061000, Faks: +386 (0)4 2021220	
	e-naslov: info@lju-airport.si , http://www.lju-airport.si	
Šifra dejavnosti:	52.230 – Spremljajoče storitvene dejavnosti v zračnem prometu	
Velikost:	velika družba po Zakonu o gospodarskih družbah	
Predsednik uprave:	Zmago Skobir	
Članica uprave:	Bernarda Trebušak	
Predsednica nadzornega sveta:	mag. Anja Strojín Štampar	
Številka in datum vpisa preoblikovanja v delniško družbo v sodni register:	96/01184, 28. 1. 1997	
Matična številka:	5142768000	
ID za DDV:	SI12574856	
Osnovni kapital na dan 31. 12. 2011:	15.842.626 evrov	
Število delnic na dan 31. 12. 2011:	3.796.527 kosovnih delnic, od tega 1.936.229 navadnih prosto prenosljivih kosovnih delnic in 1.860.298 prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico	
Kotacija navadnih kosovnih delnic:	Ljubljanska borza, d. d., borzna kotacija	
Oznaka navadnih kosovnih delnic:	AELG	
Transakcijski računi:	A banka d. d.	05100-8013262220
	Nova Ljubljanska banka, d. d.	02921-0014174945
	Banka Koper, d. d.	10100-0029177110
Poslovno leto:	koledarsko	
Število zaposlenih na dan 31. 12. 2011:	410	

1.5.2 DEJAVNOST

Naše osnovne dejavnosti obsegajo:

- upravljanje letališča z zagotavljanjem pristankov in vzletov letal, uporabo infrastrukture in potniškega terminala,
- izvajanje zemeljske oskrbe letal, potnikov in tovara,
- komercialne dejavnosti: zagotavljanje ustrezne trgovinske, gostinske in druge ponudbe ter parkiranje osebnih vozil potnikov in obiskovalcev letališča, oddajanje poslovnih in oglasnih prostorov v najem in izvajanje skladiščno-logističnih storitev.

1.5.3 POSLANSTVO IN VIZIJA

Poslanstvo

Aerodrom Ljubljana, d. d., zagotavlja uporabnikom letališča varno, točno in visokokakovostno izvajanje letaliških in drugih komercialnih storitev. Hkrati skrbi za razvoj letališča v skladu z zahtevami prevoznikov, potnikov, vrsto prometa in zahtevami Evropske unije.

Vizija

V prihodnjem desetletju želi Aerodrom Ljubljana, d. d., s širitvijo infrastrukture in večanjem prometa postati vodilni ponudnik letalskih povezav in storitev v svoji regiji za potniški in tovorni promet.

Našo vizijo dodatno podpirajo naslednja dejstva:

- ugodna geografska lega letališča, ki je dobro izhodišče za lete v srednjo, vzhodno in jugovzhodno Evropo in za povezave z zahodnoevropskimi državami,
- neizkoriščen potencial v turizmu,
- dimenzije obstoječe vzletno-pristajalne steze,
- cenovna konkurenčnost naših storitev,
- razpoložljiv prostor za razvoj in širitev.

Strateški cilji

Leta 2007 je bila sprejeta Strategija razvoja družbe Aerodrom Ljubljana, v kateri so bili opredeljeni strateški cilji družbe za obdobje do leta 2015:

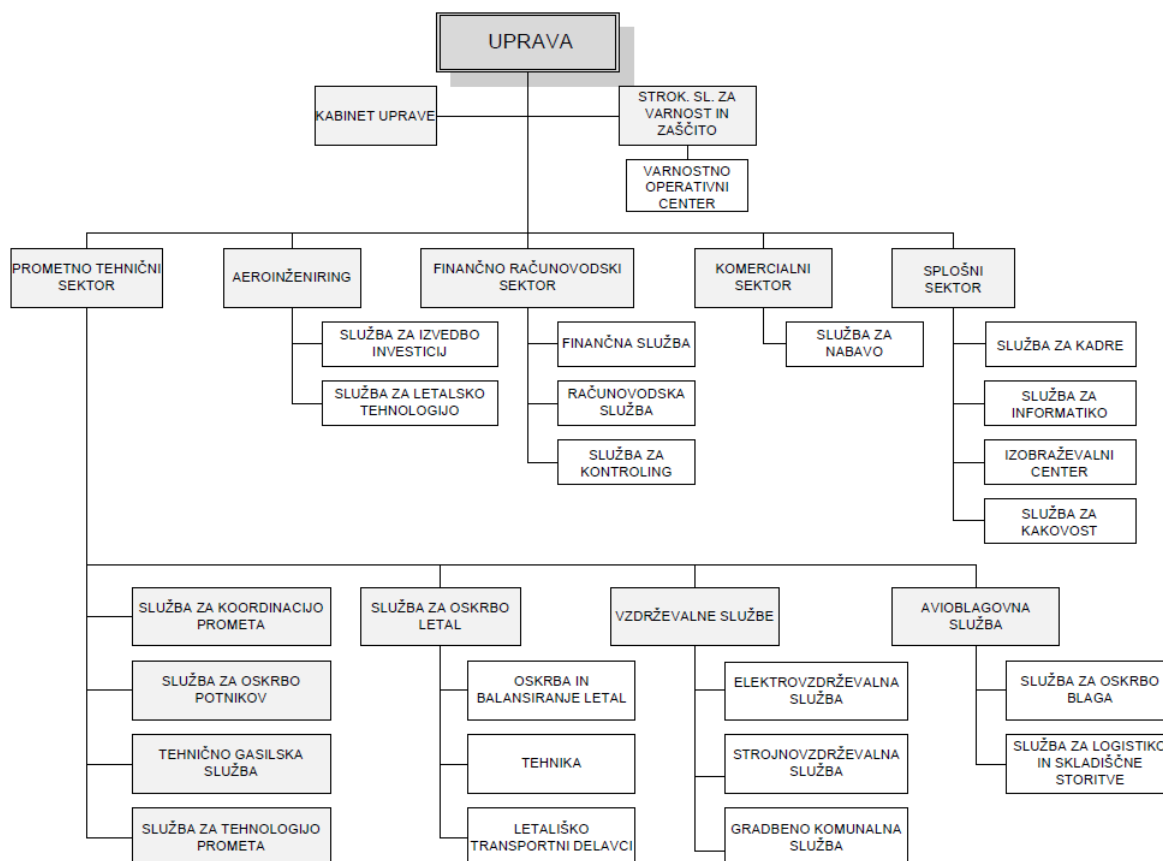
- povečanje števila potnikov na 2,2 milijona,
- povečanje števila premikov letal na 57 tisoč,
- povečanje teže oskrbljenega tovara na 23,3 tisoč ton.

V letih 2007 in 2008 smo cilje, ki so izhajali iz strategije, na letni ravni prehitevali, zaradi korenito spremenjenih razmer, v katerih se je znašla panoga letalskih prevozov po letu 2008, pa je doseganje ciljev in srednjeročnih načrtov razvoja letališča do leta 2015 vprašljivo. V povezavi s spremenjenimi okoliščinami in študijo dolgoročnega razvoja Letališča Ljubljana (Master Plan), izdelano leta 2010, ki je odgovorila na številna vprašanja o ustreznosti zastavljenega razvoja, je bila strategija leta 2011 revidirana. Ugotovljeno je bilo, da so cilji, zastavljeni leta 2007, še vedno ustrezni, za njihovo doseganje pa bo treba prilagoditi nekatere taktike in časovnico.

1.5.4 ORGANIZIRANOST

Delniško družbo vodi dvočlanska uprava. Izvajanje dejavnosti družbe je organizirano v petih sektorjih: prometno-tehničnem, aeroinženiringu, finančno-računovodskem, komercialnem in splošnem. Sektorje vodijo direktorji, posamezni sektorji pa so razdeljeni še na strokovne oziroma operativne službe. Upravo pri njenem delovanju poleg svetovalcev in strokovnjakov, združenih v kabinetu uprave, podpira še strokovna služba za varnost in zaščito.

MAKRO ORGANIZACIJSKA SHEMA AERODROMA LJUBLJANA, D.D.

1.5.5 PODATKI O DRUŽBAH, KATERIH VEČJI LASTNIK JE DRUŽBA AERODROM LJUBLJANA, D. D.

Družba	Naslov	Lastniški delež v %	Knjigovodska vrednost naložbe v evrih	
			31. 12. 2011	31. 12. 2010
Aerodrom Portorož, d. o. o.*	Sečovlje 19, Sečovlje	30,46	0	0
Adria Airways Tehnika, d. d.**	Zg. Brnik 130 h, Brnik-aerodrom	47,67	3.147.369	2.917.136

* Nominalna vrednost naložbe je 1.251.878 evrov, v letu 2009 smo naložbo v celoti slabili.

** Nominalna vrednost naložbe je 6.994.154 evrov. V letu 2010 smo naložbo slabili v višini 1.653.745 evrov, v letu 2011 pa v višini 2.193.040 evrov.

Več o naložbah v navedeni družbi pojasnjujemo v točkah 4.3, 5.1.3 in 5.5.2 Računovodskega poročila.

1.5.6 ČLANSTVO V MEDNARODNIH ORGANIZACIJAH

Leta 2011 smo nadaljevali svoje aktivnosti kot člani različnih strokovnih skupin, ki delujejo v okviru evropskega združenja letališč ACI Europe.

Predsednik uprave Aerodroma Ljubljana je še naprej dejaven v upravnem odboru združenja, ki vpliva na oblikovanje evropske letališke politike.

Svetovalec uprave je podpredsednik Komiteja za politiko (Policy Committee), katerega naloga je priprava strateških usmeritev za vodstvo ACI Europe ter koordinacija in povezava med drugimi komiteji in delovnimi skupinami. Leta 2011 smo gostili srečanje te skupine. Še naprej smo bili člani komiteja za varnost (Aviation Security Committee), ki se ukvarja s problematiko varnosti na letališčih in predlaga nove rešitve na tem področju, v interesni skupini regionalnih letališč (Regional Airport's Forum), ki pripravlja predloge v interesu malih in srednje velikih letališč, ter v ACI Communication Group, ki združuje strokovnjake za komuniciranje evropskih letališč.

2 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Na podlagi določil petega odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) uprava in nadzorni svet družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., podajata izjavo o upravljanju družbe za obdobje od 1. januarja 2011 do 31. decembra 2011.

2.1 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

Aerodrom Ljubljana, d. d., spoštuje načela priporočene poslovne prakse vodenja in upravljanja ter si prizadeva za dvig ravni vodenja in upravljanja družbe, Kodeks upravljanja javnih delniških družb pa je pri tem pomembno vodilo.

Aerodrom Ljubljana, d. d., podaja izjavo o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb, katerega spremembe in dopolnitve so bile sprejete 8. 12. 2009 in so začele veljati 1. 1. 2010. Kodeks je v slovenskem in angleškem jeziku objavljen na spletni strani Ljubljanske borze www.ljse.si. Izjava o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb je sestavni del Letnega poročila družbe za leto 2011 in je dostopna na spletnih straneh družbe www.lju-airport.si pet let od objave.

V tej izjavi o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb družba nakazuje tudi nameravane spremembe bodočega poslovanja v smeri prizadevanja, da bi leta 2012 v še večji meri spoštovala nova priporočila Kodeksa.

Uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da Aerodrom Ljubljana, d. d., pri svojem delu in poslovanju spoštuje Kodeks upravljanja javnih delniških družb, razen nekaterih odstopanj, ki jih navajamo v nadaljevanju.

Okvir upravljanja družb

Določilo Kodeksa 1.: **Osnovni cilj delniške družbe, ki opravlja pridobitno dejavnost, je maksimiranje vrednosti družbe. Ta in drugi cilji, ki jih družba zasleduje pri opravljanju svoje dejavnosti, kot sta dolgoročno ustvarjanje vrednosti za delničarje in upoštevanje socialnih in okoljskih vidikov poslovanja z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe, se navedejo v statutu družbe.**

Družba v statutu nima posebej zapisanih zgoraj navedenih ciljev, jih pa v praksi pri opravljanju svoje dejavnosti vsekakor zasleduje in jih je določila oziroma podrobneje opredelila v Politiki upravljanja družbe, ki je javno objavljen dokument.

Razmerje med družbo in delničarji

Določilo Kodeksa 5.2 - 2. odstavek: **Družba najkasneje na dan skupščine objavi tudi vse stroške, ki so v družbi nastali v povezavi z organiziranim zbiranjem pooblastil.**

Družba bo to priporočilo uveljavila pri sklicu letošnje skupščine.

Določilo Kodeksa 5.5: **Če skupščina voli člane nadzornega sveta na predlog nadzornega sveta, nadzorni svet v utemeljitvi predlogov za sprejemanje sklepov poleg podatkov, ki jih zahteva zakon, za posameznega predlaganega kandidata navede vsaj še informacijo o članstvu v drugih organih vodenja ali nadzora ter oceno morebitnega nasprotja interesov kandidata skladno s kriteriji, navedenimi v prilogi C Kodeksa. Prav tako mora nadzorni svet razkriti informacijo o tem, ali je predlagani kandidat v odnosu do družbe neodvisen (ali je ekonomsko, osebno ali kako drugače tesneje povezan z družbo ali njeno upravo).**

Do zdaj družba tega priporočila ni upoštevala in ga bo spoštovala pri prihodnjih volitvah članov nadzornega sveta.

Določilo Kodeksa 5.6: **Kadar je predlagatelj sklepov nadzorni svet, člane nadzornega sveta skupščina delničarjev voli posamično.**

Priporočila o posamični izvolitvi članov nadzornega sveta družba doslej ni upoštevala.

Določilo Kodeksa 5.7: **Če delničarji odločajo o politiki plačil uprave, naj to sprejmejo na predlog nadzornega sveta in jo vsebinsko prilagodijo razmeram v družbi in na trgu. Politika plačil uprave naj vsebinsko sledi priporočilom Kodeksa, obsega pa naj:**

- višino fiksnih prejemkov članov uprave,
- možnost variabilnih prejemkov članov uprave,
- naravo meril za določanje variabilnega dela prejemkov po vrstah,
- morebitne omejitve variabilnega dela,
- letno dinamiko določanja meril za variabilni del,
- opredelitev plačil v delnicah, opcijah ali primerljivih finančnih instrumentih in omejitve teh plačil in
- letno vrednotenje izpolnjevanja meril in aktivnosti nadzornega sveta na tem področju.

Delničarji družbe ne odločajo o politiki plačil uprave, pač pa o tem, skladno s svojimi pristojnostmi, odloča nadzorni svet družbe, ki pa pri določanju meril in kriterijev glede politike plačil uprave upošteva zgoraj navedena priporočila Kodeksa, poleg tega pa spoštuje tudi veljavno zakonodajo na tem področju (Zakon o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti - ZPPOGD). Nadzorni svet je na podlagi ZPPOGD sprejel Pravila o določitvi pravic članov uprave, ki so bila predstavljena na 15. skupščini družbe. Poleg tega nadzorni svet vsako leto sprejme tudi kvalitativne in kvantitativne kriterije za določitev spremenljivega prejemka uprave. Delničarjem družbe so skladno z zahtevo ZGD-1 na vsakoletni skupščini ob sklepanju glede podelitve razrešnice podana vsa zakonsko zahtevana pojasnila.

Nadzorni svet

Določila Kodeksa 7 in 7.1: **Postopek izbire kandidatov za člane nadzornega sveta in oblikovanje predloga skupščinskega sklepa o imenovanju članov nadzornega sveta je transparenten in vnaprej opredeljen.**

Pri presoji ustreznosti kandidata za člana nadzornega sveta se poleg zakonskih čim bolj upošteva še izpolnjevanje naslednjih pogojev:

- ustrezna osebna integriteta in poslovna etičnost,
- dosežena najmanj višja, praviloma pa visoka strokovna izobrazba,
- obstoj ustreznih delovnih izkušenj s področja vodenja ali upravljanja podjetij ali opravljanja dejavnosti, s katerimi se ukvarja družba,
- celovito poslovno znanje in ustrezna strokovna znanja,
- sposobnost pri delovanju in odločanju upoštevati predvsem dolgoročni interes družbe in temu podrediti morebitne drugačne osebne ali posamične interese (tretjih oseb, zaposlenih, uprave, delničarjev, javnosti ali države),
- ne opravljajo funkcij vodenja, nadzora, zastopanja ali svetovalnih nalog za konkurenčne družbe in niso večji delničarji ali družbeniki konkurenčnih družb na področju temeljne dejavnosti družbe,
- so časovno razpoložljivi oziroma bodo časovno razložljivi v času opravljanja funkcije,

- so sposobni učinkovitega komuniciranja in timskega dela,
- so pripravljeni na nenehno izobraževanje in profesionalni razvoj,
- imajo listino, s katero se dokazuje specializirana strokovna usposobljenost za članstvo v nadzornem svetu kot so npr. Certifikat Združenja nadzornikov Slovenije ali drugo primerno listino.

Družba si bo pri prihodnjih volitvah članov nadzornega sveta prizadevala za vnaprej opredeljen postopek izbire kandidatov in pri presoji ustreznosti kandidata spoštovala priporočila glede izpolnjevanja pogojev.

Določilo Kodeksa 7.3: **Pred presojo potencialnih kandidatov za člane nadzornega sveta nadzorni svet ali komisija za imenovanje oceni strokovno znanje, izkušnje in veščine, ki so potrebni za kvalitetno opravljanje funkcije člana nadzornega sveta v konkretni družbi. Nadzorni svet za namene takšnega ocenjevanja vnaprej pripravi opis vloge in strokovnega znanja, izkušenj in veščin, ki so potrebni za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta (profil člana nadzornega sveta), ki služi kot eno glavnih meril za presojo primernosti kandidatov. Profil za presojo kandidatov za člane nadzornega sveta se oblikuje glede na velikost, dejavnost ter druge značilnosti in potrebe družbe.**

Družba še nima opredeljenega profila za presojo kandidatov za člane nadzornega sveta, vendar bo nadzorni svet v bodoče pri presoji potencialnih kandidatov za člane, upošteval navedeno priporočilo.

Določilo Kodeksa 8.2: **Nadzorni svet v poslovniku natančneje določi nabor vsebin in roke, ki jih pri rednem obveščanju upošteva uprava. Nabor vsebin zajema podatke, ki članom nadzornega sveta omogočajo objektivno in uravnoteženo oceno finančnega stanja družbe. Uprava obvestila nadzornemu svetu posreduje v pisni obliki najmanj enkrat četrtletno, lahko tudi v elektronski obliki, če je zagotovljena ustrezna zaščita in informacijska varnost. Dokumenti, ki so potrebni za kvalitetno odločanje so vsem članom nadzornega sveta oziroma članom komisij nadzornega sveta pravočasno na voljo.**

Nadzorni svet je na podlagi ocena dela uprave in nadzornega sveta oblikoval sklepe in priporočila o tematskih poročilih uprave. Poslovnik o delu nadzornega sveta ne vsebuje določil o naboru vsebin, ki jih pri rednem obveščanju upošteva uprava, zato bo nadzorni svet dopolnil svoj poslovnik, upoštevaje navedena priporočila.

Transparentnost poslovanja

Določilo Kodeksa 20.3: **Družba predpiše pravila o omejitvah trgovanja z delnicami družbe, s katerimi ureja pravila o omejitvah trgovanja, časovno obdobje omejitve trgovanja (zaprta trgovalna okna) in razkritje trgovanja z delnicami družbe ter delnicami povezanih družb za člane organov družbe, z njimi povezane fizične in pravne osebe ter druge osebe, ki so jim notranje informacije dostopne.**

Poročanje članov uprave in nadzornega sveta o trgovanju z delnicami družbe ureja Sklep o informacijah o pomembnih deležih v skladu z Zakonom o trgu finančnih instrumentov. Družba nima akta, s katerim bi omejila trgovanje z delnicami družbe. Družba ima izdelan seznam oseb, ki so jim dostopne notranje informacije.

2.2 IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM UPRAVLJANJA DRUŽB S KAPITALSKIMI NALOŽBAMI DRŽAVE

Aerodrom Ljubljana, d. d., kot javna delniška družba, katere večinski delničar je Republika Slovenija, poleg spoštovanja Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, upošteva tudi Kodeks upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države. Ker Aerodrom Ljubljana, d. d., upravlja infrastrukturo na osrednjem letališču v državi, poleg osnovne naloge upoštevanja interesov delničarjev, upošteva tudi priporočila navedenega kodeksa, ki na urejen in transparenten način dvigujejo raven delovanja delniških družb, katerih deležnik je Republika Slovenija.

Aerodrom Ljubljana, d. d., podaja izjavo o skladnosti s Kodeksom upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države, ki ga je dne 13. 1. 2011 sprejela Agencija za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije. Kodeks v drugem delu (določila 52 do 93) določa pričakovanja od družb, v katerih je Republika Slovenija delničarka ali družbenica.

Kodeks je javno objavljen na spletnih straneh Agencije <http://www.auknrs.si>. Izjava o skladnosti s Kodeksom upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države je sestavni del Letnega poročila družbe za leto 2011 in je dostopna na spletnih straneh družbe www.lju-airport.si pet let od objave.

Uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da Aerodrom Ljubljana, d. d., pri svojem delu in poslovanju spoštuje Kodeks upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države v delu, ki se nanaša na javne delniške družbe. Na področjih, ki jih Kodeks upravljanja javnih delniških družb in Kodeks upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države urejata različno, Aerodrom Ljubljana, d. d., zaradi zagotavljanja enakosti delničarjev (zasebnih na eni strani in države na drugi strani) zaradi statusa (javne) delniške družbe, katere vrednostni papirji kotirajo na borzi, primarno upošteva Kodeks upravljanja javnih delniških družb.

Odstopanja od priporočil Kodeks upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države so navedena in obrazložena v nadaljevanju:

Določilo kodeksa št. 66: Družbe s kapitalskimi naložbami države naj konsistentno poročajo o svojem poslovanju ter o uresničitvi zadanih ciljev skladno s smernicami poročanja, ki jih oblikuje agencija v skladu z veljavnimi predpisi.

Družba v zvezi s poročanjem upošteva določila ZGD-1, ZTFI (predvsem prvi odstavek 130. člena) in Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

Določilo Kodeksa št. 67: Družbe s kapitalskimi naložbami države morajo v letnem poročilu skladno z ZGD-1 navesti stvarno sliko razvoja svojih poslovnih dejavnosti, trenutno stanje in dosežke v skladu z zakonodajo in ustaljeno prakso. To pa poleg zakonsko predpisanih finančnih in nefinančnih razkritij vključuje: razkritja o tveganjih in sistemu obvladovanja tveganj, prizadevanje družbe glede raziskovanja in razvoja, poročanje o korporativnem upravljanju družbe (izjava o korporativnem upravljanju), vključno z izpolnjevanjem določb tega kodeksa in morebitnih drugih kodeksov, poročanje o trajnostnem razvoju družbe (lahko ločen dokument ali del letnega poročila), kar obsega na primer:

- poročilo in kratko analizo o vprašanih trajnostnega razvoja, ki so pomembna za družbo,
- jasno poročilo o tveganjih in priložnostih, ki jih družba obravnava v sklopu trajnostnega razvoja, še posebno o nefinančnem tveganju in priložnostih, ki so potrebni za razumevanje njenega razvoja, uspešnost poslovanja in položaj družbe,
- pregled strategije družbe in prilagoditev zahtevam za trajnostni razvoj ter kako so strategije in prilagoditve vplivale na dosežke pri poslovanju družbe ter na njen položaj zdaj in v prihodnosti,
- jasno poročilo o dosežkih in ciljih, ki temeljijo na izbranih kazalnikih uspešnosti.

Družba v zvezi z vsebino letnih poročil priporočil kodeksa ne upošteva v celoti, ker upošteva zahteve ZGD-1, ZTFI in Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

Priporočilo kodeksa št. 69: Agencija v skladu z veljavnimi predpisi oblikuje in sprejme smernice poročanja, ki natančneje opredeljujejo finančno in nefinančno javno poročanje ter poročanje za različne vrste družb. Različne vrste družb so opredeljene glede na statusno obliko in javnost slednjih (v smislu uvrščenosti vrednostnih papirjev na organizirani trg). Smernice poročanja opredeljujejo frekvenco in vsebino poročanja ter vsebinsko dopolnjujejo in konkretizirajo ta kodeks. Skrbijo tudi za enakopravnost vseh družbenikov ali delničarjev družb. Agencija si bo prizadevala, da bo vsaka družba s kapitalsko naložbo države strogo in

skrbno spoštovala smernice poročanja. Spoštovanje smernic poročanja v družbah bo ocenjeno in sporočeno v skupnem letnem poročilu agencije.

Družba v zvezi s poročanjem upošteva določila ZGD-1, ZTFI in Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

Priporočila kodeksa 75 do 80: **Izbira kandidatov za člane organov nadzora in oblikovanje predlogov za skupščino.**

Družba naštetih priporočil kodeksa ne upošteva v celoti, ker je nominacijski postopek za člane nadzornega sveta urejen v Statutu družbe. Člana, ki ju je v skladu s statutom predlagala Republika Slovenija, sta bila akreditirana pri KAS-u.

Priporočilo kodeksa št. 83: **Vrednotenje sestave nadzornega sveta lahko nadzorni svet izvede tudi kot ločen postopek, in sicer preko kadrovske komisije ali nominacijskega odbora. Tudi pri vrednotenju sestave nadzornega sveta se priporoča sodelovanje z zunanjim strokovnjakom. O izvedbi in postopku vrednotenja sestave nadzornega sveta mora biti informirana tudi agencija in ostali delničarji ali družbeniki po postopku in na način določen s smernicami poročanja družb.**

Družba v zvezi s poročanjem kodeksa ne upošteva v celoti, ker upošteva zahteve ZGD-1, ZTFI in Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

Priporočilo kodeksa št. 89: **Prejemki temeljijo na fiksni in variabilni prejemki, ki so ustrezno oblikovani glede na raven prejemkov v konkurenčnih družbah. Prejemki članov uprave ne smejo biti vodilni na trgu, morajo pa biti konkurenčni. Ne glede na to, ali je družba v popolni lasti države ali večinski delničar ali celo le manjšinski, se mora posvečati posebna pozornost zagotavljanju, da so prejemki organov vodenja in najbolj odgovornih oseb kot tudi vseh zaposlenih v družbi takšni, da prispevajo k zagotavljanju in izboljševanju družbinih poslovnih priložnosti in konkurenčnosti.**

Družba priporočila kodeksa ne upošteva, ker je zavezana z omejitvami Zakona o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZPPOGD).

2.3 SMERNICE POROČANJA DRUŽB S KAPITALSKIMI NALOŽBAMI DRŽAVE

Družba v zvezi s poročanjem upošteva določila ZGD-1, ZTFI in Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

2.4 PRIPOROČILA AGENCIJE ZA UPRAVLJANJE KAPITALSKIH NALOŽB REPUBLIKE SLOVENIJE

Družba upošteva priporočila Agencije za upravljanje kapitalskih naložb države.

Odstopanja od Priporočil Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije so navedena in obrazložena v nadaljevanju:

Priporočilo št. 1: Odločanje o sejinah in plačilih za člane nadzornih svetov

Priporočilo je upoštevano.

Zneski sejin in nadomestil, ki jih prejemajo člani nadzornega sveta ostajajo pod maksimalnimi zneski, ki jih določa priporočilo.

Priporočilo št. 2: Izplačevanje regresa za letni dopust za leto 2011

Priporočilo je upoštevano.

Družba bo na naslednji skupščini v skladu s Priporočilom delničarje obvestila o načinu in višinah izplačanih regresov za delavce in upravo.

Priporočilo št. 3: Upravljanje tveganj, notranje kontrole ter notranja revizija

Priporočilo je upoštevano.

Družba izvaja priporočilo vezano na notranje revizije. Skladno z Mednarodnimi standardi ravnanja pri notranjem revidiranju bo neodvisna zunanja presoja notranje-revizijske dejavnosti izvedena vsakih pet let.

Priporočilo št. 4: Kvartalno poročanje o poslovanju družbe

Priporočilo ne zavezuje javnih delniških družb.

Obrazložitev: Ker je družba javna delniška družba, ki kotira na borzi, družba poroča o poslovanju v skladu z določbami ZGD-1 za javne delniške družbe, ki kotirajo na borzi, v skladu z ZTFI in v skladu z določili Kodeksa javnih delniških družb.

Priporočilo št. 5: Triletno poslovno načrtovanje družbe

Priporočilo je upoštevano.

Družba redno planira bodoče poslovanje. Za potrebe načrtovanega razvoja družbe je družba pripravila:

- Glavni načrt razvoja letališča do 2040 – dokument predstavlja podlago za bodoči razvoj letališča in strokovno podlago za pripravo Državnega prostorskega akta (dokument je pripravilo podjetje Hochtief gmbh),
- Strategijo razvoja družbe do leta 2015,
- Poslovni načrt družbe 2012 – 2017.

Vsi navedeni dokumenti so delničarjem družbe na voljo za pregled na sedežu družbe.

Priporočilo št. 6: Transparentnost postopkov sklepanja poslov, ki zahtevajo izdatke družbe (naročilo blaga in storitev, donatorstvo in sponzorstvo)

Priporočilo je upoštevano.

Družba je zavezanec po Zakonu o javnem naročanju na vodnem, energetskem, transportnem področju in področju poštinih storitev in ga v celoti spoštuje. Vsa ostala naročila se izvajajo v skladu s sprejetim Pravilnikom o nabavi, ki ga je pred sprejemom v skladu z dobro poslovno prakso pregledala tudi Revizijska komisija nadzornega sveta. Vseh sklenjenih poslov družba ne objavlja, ker gre za poslovne odnose med družbami zasebnega prava in ker bi tovrstno javno objavljane nedvomno vplivalo na konkurenčni položaj družbe. Ob tem poudarjamo, da se vsi posli, ki so spadajo v okvire ZJNVETPS objavljeni na internetni strani družbe oziroma Portalu javnih naročil v skladu z veljavno zakonodajo in notranjimi akti družbe.

Družba poslov donatorstva in sponzorstva ne objavlja, ker gre za poslovne odnose med zasebnimi poslovnimi partnerji. Ob tem navajamo, da so v skladu z veljavnimi pogodbami o donatorstvu in sponzorstvu vsi prejemniki sredstev zavezani k objavi našega sponzorstva oziroma donatorstva, tako da je javnost in namenska raba sredstev zagotovljena. Vse donatorske in sponzorske pogodbe se nahajajo na sedežu družbe in so delničarjem, ki bi zahtevali vpogled vedno dostopne. Poleg tega uprava družbe o vseh sponzorskih in donatorskih pogodbah letno poroča nadzornemu svetu.

Priporočilo št. 7: Optimizacija stroškov dela v letu 2011 in 2012

Priporočilo je upoštevano.

Optimizacija stroškov in gibanje plač ter nagrajevanje delavcev je bilo načrtovano v letnem poslovnem načrtu družbe. Cilji so bili doseženi.

Regres se je izplačal nad višino minimalne plače, vendar je bil izplačan v načrtovani višini, na podlagi dosežnih poslovnih rezultatov.

Družba pri objavah upošteva veljavne predpise in notranje akte. Družba podatkov o izplačilih regresov in drugih izplačil ne objavlja na svojih spletnih straneh, ker gre za interne zadeve družbe, o katerih so člani nadzornega sveta redno obveščeni. Delničarjem pa so navedeni podatki vedno na voljo na sedežu družbe.

Družba podjetniških kolektivnih pogodb in dogovorov s predstavniki delavcev ne objavlja javno. Podatki so objavljeni na »intranetu« družbe, delničarjem pa so na voljo na sedežu družbe.

Priporočilo št. 8: Delo revizijske komisije, vrednotenje učinkovitosti nadzornega sveta ter poročanje nadzornim svetom

Priporočilo je upoštevano.

Družba pri poslovanju upošteva vse priporočene dokumente:

- Priročnik za revizijske komisije,
- Priročnik za vrednotenje učinkovitosti nadzornega sveta,
- Priporočila za poročanje nadzornim svetom.

Priporočilo št. 9: Revizije

Priporočilo je upoštevano.

Družba je v primerih nejasnosti pri izvedbi poslov že zahtevala revizije določenih poslov, z namenom zaščite interesov družbe, delničarjev in ostalih deležnikov.

Priporočilo št. 10: Plačila zunanjim članom komisij nadzornega sveta in drugim zunanjim strokovnjakom s katerimi pri svojem delu sodeluje nadzorni svet

Priporočilo je upoštevano.

Nadzorni svet družbe je s sklepom št. 173 z dne 30. 1. 2012 določil višino sejnine za zunanje člane komisij nadzornega sveta in sicer v višini sejnine predsednice nadzornega sveta.

O višini nagrad za zunanje člane bo poročano tudi na letni skupščini družbe.

Priporočilo št. 11: Etični kodeks družbe

Priporočilo je upoštevano.

Družba sicer še ni sprejela dokumenta, kot ga določa priporočilo, je pa vsebina, ki je navedena v priporočilu št. 11 navedena v Politiki upravljanja družbe.

Družba bo v bodoče v Politiko upravljanja družbe vključila še točko: »Prepoved koruptivnih dejanj in neupravičenega dajanja ali sprejemanja daril«.

Priporočilo št. 12: Skupščine družbe

Priporočilo je upoštevano.

Družba sklicuje skupščino v skladu s sprejetim finančnim koledarjem družbe, ki upošteva vse zakonsko določene roke in dejstva, ki vplivajo na pripravo letnega poročila družbe. Skupščina je običajno sklicana v mesecu juniju, sam sklic skupščine pa se objavi v roku dveh mesecev po objavi poslovnih rezultatov.

Letno poročilo družbe je pripravljeno v skladu z ZGD-1, ZTFI in Kodeksom upravljanja javnih delniških družb. Prav tako letno poročilo vsebuje izjavo o spoštovanju Kodeksa upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države in opredelitev do Kodeksa, Smernic poročanja in priporočil AUKNRS.

2.5 GLAVNE ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJIH KONTROL IN UPRAVLJANJ TVEGANJ V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Družba Aerodrom Ljubljana, d. d., ima v okviru svojega poslovanja razvejan mehanizem notranjih kontrol in upravljanja tveganj v povezavi s postopkom računovodskega poročanja. Cilj sistema notranjih kontrol je usklajenost z veljavno zakonodajo in predpisi, točnost, popolnost in zanesljivost finančnega poročanja, zniževanje tveganj v zvezi s poslovanjem družbe, doseganje strateških ciljev družbe ter uresničevanje strategije družbe.

V sklopu notranjih kontrol imamo opredeljene cilje po posameznih področjih delovanja družbe, identificirana so tveganja in način njihovega obvladovanja. Upravljanje tveganj je podrobneje opisano v točki 3.7 Poslovnega poročila. Postavljeni so ustrezni kontrolni postopki delovanja notranjih kontrol, računovodskega poročanja in skladnosti s pravili. Računovodsko poročanje temelji na sistemu evidentiranja poslovnih dogodkov, ki ima vgrajene notranje računovodske kontrole, katerih učinkovitost delovanja sproti spremljamo. Izoblikovan je sistem poročanja o prepoznanih tveganjih in postopkih, izvaja se nadzor postopkov notranje kontrole.

Notranja revizija

Notranja revizija, ki je kot podporna funkcija uprave umeščena v njen kabinet, se izvaja že od leta 2000 naprej. Temeljno področje delovanja so notranje kontrole z vidika obvladovanja vseh poslovnih in drugih tveganj, ki jim je družba izpostavljena. Pri oceni ustreznosti in zadostnosti notranjih kontrol preverja tudi stalnost in zanesljivost njihovega delovanja.

Notranja revizija temelji na notranjih revizijskih standardih in revidira posamezne poslovne procese in postopke, ki vplivajo na zagotavljanje doseganja ciljev poslovanja, predlaga izboljšave v poslovnih procesih ter s tem pomembno prispeva k povečanju uspešnosti poslovanja ter preglednosti in zanesljivosti informacij. O svojem delu poroča upravi in nadzornemu svetu družbe.

Zunanja revizija

Na podlagi sklepa skupščine, ki je bil sprejet na njeni 15. seji 23. junija 2011, je računovodske izkaze družbe za leto 2011 (kar je peto leto zapored) revidirala revizijska družba Deloitte revizija, d. o. o., Ljubljana.

2.6 PODATKI PO ŠESTEM ODSTAVKU 70. ČLENA ZGD-1

Aerodrom Ljubljana, d. d., kot družba, zavezana uporabi zakona, ki ureja prevzeme, v skladu z določilom šestega odstavka 70. člena ZGD-1 navaja podatke po stanju na zadnji dan poslovnega leta in vsa potrebna pojasnila:

Pomembno neposredno in posredno imetništvo vrednostnih papirjev družbe, v smislu doseganja kvalificiranega deleža, kot ga določa Zakon o prevzemih (ZPre-1)

Na dan 31. 12. 2011 dosegajo kvalificirani delež naslednji imetniki delnic družbe:

- Republika Slovenija (1.923.853 kosovnih delnic; 50,67-odstotni delež v kapitalu izdajatelja, od tega je 49 odstotkov oziroma 1.860.298 prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico, ki ne kotirajo na borzi),
- Kapitalska družba, d. d. (279.561 kosovnih delnic; 7,36-odstotni delež v kapitalu izdajatelja) in
- Slovenska odškodninska družba, d. d. (258.958 kosovnih delnic; 6,82-odstotni delež v kapitalu izdajatelja).

Imetniki vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice

Družba nima vrednostnih papirjev, ki bi zagotavljali posebne kontrolne pravice.

Omejitve glasovalnih pravic

Prednostne participativne kosovne delnice z omejeno glasovalno pravico imajo polno glasovalno pravico, kadar so opredeljene z zakonom in s statutom. Po statutu imajo prednostne participativne kosovne delnice polno glasovalno pravico pri odločanju o naslednjih zadevah: spremembah statuta, povečanju in zmanjšanju osnovnega kapitala družbe, imenovanju in odpoklicu članov nadzornega sveta, prenehanju družbe in statusnem preoblikovanju, imenovanju revizorja ter pri spremembi prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico v imenske navadne kosovne delnice.

Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora in o spremembah statuta

Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora ter o spremembi statuta so opredeljena v statutu družbe.

Upravo družbe sestavljajo največ trije člani, od katerih je eden predsednik uprave (direktor), preostala dva pa člana uprave – namestnika direktorja, pristojna za posamezna področja. Člane uprave in predsednika imenuje nadzorni svet za dobo pet let z možnostjo za ponovno imenovanje. Nadzorni svet lahko odpokliče predsednika in člana uprave, če huje kršita obveznosti, če nista sposobna voditi poslov, če jima skupščina izreče nezaupnico, razen če je nezaupnico izrekla iz očitno neutemeljenih razlogov ali iz drugih ekonomsko poslovnih razlogov (pomembnejše spremembe v strukturi delničarjev, reorganizacija, uvajanje novih storitev, večja sprememba dejavnosti ipd.). Za sklepčnost nadzornega sveta pri imenovanju in odpoklicu članov uprave oziroma predsednika je potrebna navzočnost vsaj dveh tretjin članov nadzornega sveta.

Nadzorni svet sestavlja šest članov, od katerih štiri izvolijo delničarji, dva člana pa imenuje svet delavcev v skladu z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Predstavnike delničarjev, ki jih voli skupščina z navadno večino glasov za štiri leta, predlagajo Republika Slovenija (dva člana), Kapitalska družba, d. d., in Slovenska odškodninska družba, d. d. (skupaj enega člana), in drugi delničarji (enega člana). Člani nadzornega sveta med seboj izvolijo predsednika in njegovega namestnika. Člane nadzornega sveta lahko pred potekom mandata odpokliče skupščina s tričetrtinsko večino oddanih glasov.

Za vsako spremembo statuta je potreben sklep skupščine. Predlog sprememb statuta mora biti javno objavljen. Če se predlog javno ne objavi, je potrebna javna objava kraja, kjer je dostopno besedilo predlaganih sprememb. Če zakon ne določa drugače, je za veljavnost skupščinskega sklepa o spremembi statuta potrebna večina pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala, kadar je pri sklepanju zastopana najmanj polovica osnovnega kapitala.

Pooblastila članov posloводства, zlasti pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic

Pooblastila članov posloводства so določena v statutu družbe, kjer pa niso opredeljena posebna pravila za izdajo ali nakup lastnih delnic.

Uprava nima posebnega pooblastila za povečanje odobrenega kapitala niti pooblastila za pridobivanje lastnih delnic.

2.7 SKUPŠČINA DELNIČARJEV

Delničarji družbe uresničujejo svoje pravice, ki izhajajo iz lastništva družbe, na skupščini delničarjev. Skupščina je najvišji organ družbe in deluje skladno z določili statuta družbe in Zakona o gospodarskih družbah. Statut družbe je objavljen na spletni strani družbe www.lju-airport.si.

Skupščino delničarjev sklicuje uprava družbe v primerih, določenih z zakonom in statutom, in kadar to koristi družbi. Skupščino lahko skliče tudi nadzorni svet. Skupščina se skliče na pisno zahtevo delničarjev družbe, katerih skupni deleži dosegajo dvajsetino osnovnega kapitala družbe. Delničar, ki zahteva sklic skupščine, mora ob zahtevi v pisni obliki priložiti dnevni red, predlog sklepa za vsako predlagano točko dnevnega reda, o katerem naj skupščina odloča, ali, če skupščina pri posamezni točki dnevnega reda ne sprejme sklepa, obrazložitev točke dnevnega reda.

Sklic skupščine z vsebino, ki jo zahtevajo predpisi, se mora objaviti vsaj 30 dni pred dnem zasedanja skupščine v Uradnem listu Republike Slovenije, na spletni strani družbe in v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, d. d., SEOnetu in v sistemu za centralno shranjevanje nadzorovanih informacij Info hramba. Ne glede na določila prejšnjega stavka se lahko skupščina družbe z vsebino, kakor jo zahteva zakon, skliče s priporočenim pismom vsem delničarjem, če se lahko njihova imena in naslovi ugotovijo iz veljavne delniške knjige. V tem primeru velja dan, ko je bila pošta odposlana, za dan objave skupščine.

Delničarji, katerih skupni deleži dosegajo dvajsetino osnovnega kapitala, lahko po objavi sklica skupščine pisno zahtevajo dodatno točko dnevnega reda. Zahtevi morajo v pisni obliki priložiti predlog sklepa, o katerem naj skupščina odloča, ali če skupščina pri posamezni točki dnevnega reda ne sprejme sklepa, obrazložitev točke dnevnega reda. Zahtevo morajo delničarji poslati družbi najpozneje sedem dni po objavi sklica skupščine, uprava družbe pa ga mora nemudoma objaviti. Dodatna točka dnevnega reda se lahko obravnava na skupščini le, če je bila objavljena skladno z zakonom vsaj 14 dni pred skupščino, sicer se obravnava na naslednji skupščini.

O sklicu skupščine, spremembah dnevnega reda, predlogih delničarjev k točkam dnevnega reda oziroma njihovih volilnih predlogih, skupaj z utemeljitvami ter drugimi informacijami v zvezi z njimi, mora uprava najpozneje štirinajsti dan pred zasedanjem skupščine pisno (priporočeno s povratnico) obvestiti finančne organizacije, združenje delničarjev in druge osebe, ki jih določa zakon, in tiste delničarje, katerih delež v celotnem osnovnem kapitalu družbe znaša najmanj pet odstotkov. Če ima družba te podatke objavljene na spletni strani družbe, zadostuje, da v pisnem obvestilu navede samo spletno stran, na kateri so ti podatki dostopni.

Skupščine se lahko udeležijo in na njej uresničujejo glasovalne pravice samo tisti delničarji, ki družbi prijavijo svojo udeležbo najpozneje ob koncu četrtega dne pred skupščino, in ki so kot imetniki delnic vpisani v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev ob koncu četrtega dne pred zasedanjem skupščine. Zastopniki delničarjev lahko uresničujejo pravico do udeležbe in glasovalno pravico na podlagi pisnega pooblastila, ki ga morajo delničarji shraniti pri upravi družbe vsaj na dan skupščine in ostane shranjeno pri družbi.

Družba aktivno spodbuja delničarje k izvrševanju njihovih pravic z organiziranim zbiranjem pooblastil, na podlagi katerih lahko delničarji tudi brez osebne udeležbe na skupščini uveljavljajo svojo pravico do glasovanja, pri čemer pooblaščenec ni član nadzornega sveta oziroma član uprave.

Delničarji lahko imenujejo pooblaščenca za zastopanje na skupščini tudi z uporabo elektronskih sredstev. Obrazec pooblastila za uresničevanje glasovalne pravice po pooblaščenju je dostopen na spletni strani družbe. Pooblastilo je lahko poslano družbi po elektronski pošti na naslov, ki ga bo družba določila v vsakokratnem sklicu skupščine, in sicer v skenirani obliki kot priponka, vsebovati pa mora lastnoročni podpis fizične osebe, če ga uporablja. Družba ima pravico do preveritve identitete delničarja oziroma pooblastitelja, ki posreduje pooblastilo po elektronski pošti, ter avtentičnosti njegovega podpisa. Na enak način in v enaki obliki lahko delničarji pošiljajo družbi tudi zahtevo za dodatno točko dnevnega reda ter predloge sklepov k točkam dnevnega reda, vključno z volilnimi predlogi. Družba ima pravico do preveritve identitete delničarja oziroma pooblastitelja, ki posreduje zahtevo oziroma predlog po elektronski pošti, in avtentičnosti njegovega podpisa.

Na 15. redni seji skupščine delničarjev, ki je bila 23. junija 2011, so se delničarji seznanili s poročilom nadzornega sveta o rezultatih preveritve letnega poročila za poslovno leto 2010, izglasovana je bila podelitev razrešnice upravi in nadzornemu svetu, odločeno je bilo o uporabi bilančnega dobička za poslovno leto 2010, imenovan je bil revizor za poslovno leto 2011 in potrjene so bile spremembe plačil nadzornemu svetu.

Skladno s statutom družbe o uporabi bilančnega dobička in podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu glasujejo lastniki navadnih kosovnih delnic, o imenovanju revizorja ter spremembah in dopolnitvah statuta družbe pa lastniki prednostnih participativnih in navadnih kosovnih delnic. Vsaka kosovna delnica daje delničarju en glas. Za sprejem sklepov skupščine je potrebna navadna večina oddanih glasov delničarjev, razen kadar zakon ne določa višje večine ali drugih zahtev.

2.8 SESTAVA IN DELOVANJE ORGANOV VODENJA IN NADZORA

Vodenje in upravljanje družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., temelji na zakonskih določilih, določbah statuta družbe in politike upravljanja družbe. Poteka po dvotirnem sistemu, po katerem družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet.

2.8.1 NADZORNI SVET DRUŽBE

Pristojnosti nadzornega sveta so določene v statutu družbe. Način njegovega dela ureja Poslovnik o delu nadzornega sveta, ki je objavljen na spletni strani družbe. Aktivnosti in način delovanja nadzornega sveta leta 2011 so navedeni v Poročilu o delu nadzornega sveta (točka 1.4 Poslovnega poročila).

Sestava nadzornega sveta

Šestčlanski nadzorni svet sestavljajo:

- predstavnika delničarjev, ki sta bila v skladu z drugim odstavkom 18. člena Statuta izvoljena na predlog Republike Slovenije: mag. Anja Stojin Štampar (predsednica) in Miran Kunst,
- predstavnik delničarjev, ki je bil v skladu z drugim odstavkom 18. člena Statuta izvoljen na predlog Kapitalske družbe in Odškodninske družbe: Marko Mulej,
- predstavnik delničarjev, ki je bil v skladu z drugim odstavkom 18. člena Statuta izvoljen na predlog drugih delničarjev: Stanislav Boštjančič,
- predstavnika zaposlenih: Drago Čotar (namestnik predsednice) in Igor Domevščik.

V obravnavanem obdobju ni bilo sprememb v sestavi nadzornega sveta.

Nadzorni svet je bil imenovan dne 9. julija 2009 za obdobje štirih let.

Komisije nadzornega sveta

Leta 2011 sta delovali dve komisiji nadzornega sveta.

- Komisija za imenovanja in kadrovske zadeve (sestala se je trikrat)
Komisija ima tri člane (mag. Anja Štampar Stojin – predsednica, Stanislav Boštjančič in Igor Domevščik). Komisija je med drugim sodelovala pri postopku ocenjevanja dela predsednika uprave in postopku njegovega

ponovnega imenovanja ter obravnavala preostala vprašanja o kriterijih oziroma merilih uspešnosti, od katerih je odvisen spremenljivi prejemek uprave.

- Revizijska komisija (sestala se je petkrat)

Komisija ima štiri člane (trije člani so člani nadzornega sveta, in sicer Marko Mulej – predsednik, Miran Kunst, Drago Čotar in zunanja članica Anica Nemec). Komisija je spremljala poslovanje družbe, obravnavala določena gradiva in v zvezi z njimi podala svoje mnenje nadzornemu svetu ter spremljala delo notranje in zunanje revizije. Prav tako je sprejela Poslovnik o delu Revizijske komisije nadzornega sveta.

2.8.2 UPRAVA DRUŽBE

Skladno s statutom družbe ima uprava največ tri člane, od katerih je eden predsednik uprave. Člane uprave in predsednika imenuje nadzorni svet za dobo pet let z možnostjo za ponovno imenovanje. Sedanja uprava je dvočlanska. Predsednik uprave Zmago Skobir je petletni mandat nastopil 5. julija 2007, članica uprave Bernarda Trebušak pa 1. septembra 2010. Predsedniku uprave g. Skobirju je bil dne 24. avgusta 2011 podeljen nov mandat za predsednika uprave, ki začne teči 5. julija 2012 in traja do 5. julija 2017.

Uprava vodi družbo v dobro družbe samostojno in na lastno odgovornost, razen kadar je s statutom zahtevano soglasje nadzornega sveta. Družbo zastopa in predstavlja predsednik uprave skupno s članom uprave. Član uprave zastopa družbo le skupaj s predsednikom uprave. Uprava družbe lahko neomejeno sklepa posle do vrednosti enega milijona evrov, nad to vrednostjo pa po predhodnem soglasju nadzornega sveta.

Uprava družbe je tudi leta 2011 svoje pristojnosti izvrševala skladno s Poslovnikom o delu uprave, redno je poročala nadzornemu svetu skladno s statutom družbe in Poslovnikom o delu nadzornega sveta ter izvrševala obveznosti do lastnikov, kot jih opredeljuje Zakon o gospodarskih družbah. Uprava je, upošteva zakonska določila, sodelovala tudi s svetom delavcev in z reprezentativnim sindikatom družbe.

3 POSLOVANJE DRUŽBE LETA 2011 IN NAČRTI ZA LETO 2012

3.1 GOSPODARSKE RAZMERE

Znižanje kreditne ocene ZDA (zaradi vedno večjega bremena državnega dolga in vedno globljega proračunskega primanjkljaja), dolžniška kriza v Evropi, proračunski primanjkljaji posameznih držav, nižanje bonitetnih ocen držav, slabši makroekonomski rezultati, nestabilnost evropskih bank ter inflacijski pritiski so močno zaznamovali leto 2011. Strah pred ohlajanjem gospodarske aktivnosti svetovnega gospodarstva pa se odraža tudi na globalnih delniških trgih.

IMF napoveduje za leto 2011 0,5-odstotno krčenje gospodarske aktivnosti v evropskem območju, pri čemer pa so tveganja, da bo padec še večji od trenutno pričakovanega, velika. Ključna dejavnika tveganja za rast gospodarske aktivnosti sta nadaljnje poglobljanje in širjenje dolžniške krize v evrskem območju in javnofinančni problemi v ZDA. Leto 2011 je BDP v Sloveniji upadel za 0,2 odstotka, za leto 2012 pa je UMAR (v oceni iz januarja 2012) napovedal stagnacijo (0,2 odstotka).

Stopnja inflacije v območju evra je leta 2011 znašala 2,7 odstotka, po prvih ocenah ECB pa naj bi ostala leta 2012 na isti ravni. Na rast inflacije so najbolj vpliv višje cene energentov (višje cene nafte in hrane). Cena nafte je v letu 2011 porasla za 8 odstotkov. Stopnja rasti inflacije v Sloveniji je bila nižja od evrskega povprečja (2,0 odstotka) predvsem zaradi šibkejše domače gospodarske aktivnosti.

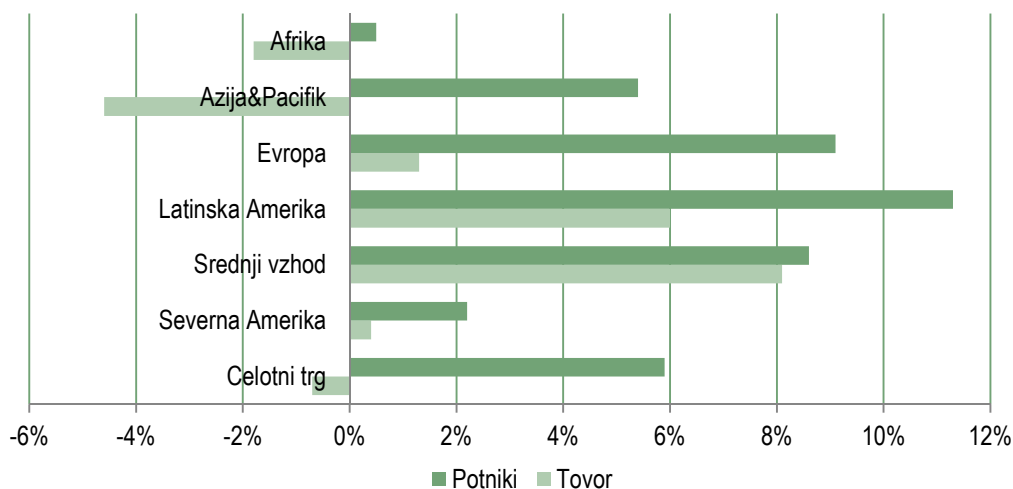
Zaostrejejo se tudi razmere na medbančnih trgih. Povečal se je razmik med EURIBOR in medbančno obrestno mero za čez noč (OIS). Vrednost evra je v primerjavi z vrednostjo dolarja leta 2011 upadla za 3 odstotke, v primerjavi z angleškim funtom pa za 2,5 odstotka. Banke v evrskem območju so močno zaostrele posojilne pogoje, za zagotavljanje likvidnosti pa se vedno bolj obračajo na ECB. Slednja je decembra 2011 izvedla prvo avkcijo refinanciranja z ročnostjo treh let, ponovno pa je tudi znižala ključno obrestno mero (na 1 odstotek). Zaradi negotovosti pri reševanju dolžniške krize se višajo cene zadolževanja skoraj vseh članic evrskega območja. Sloveniji so kar tri bonitetne agencije znižale bonitetno oceno (ena izmed njih kar dvakrat), kar se je odrazilo v tem, da je donosnost do dospelja 10-letnih državnih obveznic novembra 2011 presegla 7 odstotkov ter tudi v januarju 2012 ostala na isti višini. Če se bo zahtevana donosnost ohranila na isti višini, bo to pomenilo velik dvig stroškov zadolževanja države.

V ACI Europe poročajo o povečanju letalskega prometa leta 2011. Skupno je bilo na evropskih letališčih prepeljanih za 7,3 odstotka več potnikov, število premikov letal se je povečalo za 4,1 odstotka, teža oskrbljenega tovora pa se je povečala za 1,4 odstotka. Oskrba tovora je v prvi polovici leta dosegla spodbudno rast, medtem ko je bilo v drugi polovici leta zaznati njen upad. Če ne upoštevamo vpliva težav, ki so jih leta 2010 povzročili vulkanski prah in ostre zimske razmere, je povečanje prometa leta 2011 nekoliko nižja (število potnikov: 5,2 odstotka, oskrba tovora: 0,6 odstotka). Primerjava evropskih in neevropskih letališč kaže, da je rast prometa pri slednjih dvakrat višja. Kljub temu pa rast prometa na evropskih letališčih močno presega rast BDP-ja na evropskih trgih. To kaže, da je pomen letališč v ekonomiji vitalen, saj imajo letališča pomembno vlogo v zunanji trgovini in pri ustvarjanju možnosti za razvoj okolice letališč.

Rast prometa je bila leta 2011 dosežena tudi v svetovnem merilu. Po podatkih mednarodnega združenja letalskih prevoznikov IATA je bilo prepeljanih za 5,9 odstotka več potnikov, teža oskrbljenega tovora je upadla za 0,7 odstotka. Povprečna zasedenost letal s potniki se je znižala za 0,2 odstotne točke (na 78,1 odstotne točke), medtem ko se je zasedenost letal s tovorom znižala za 2,2 odstotne točke (na 45,9 odstotne točke). Podatki v naslednjih dveh grafih prikazujejo gibanje števila prepeljanih potnikov ter oskrbljenega tovora v svetovnem merilu – vključen je mednarodni in domači promet (vir: IATA).

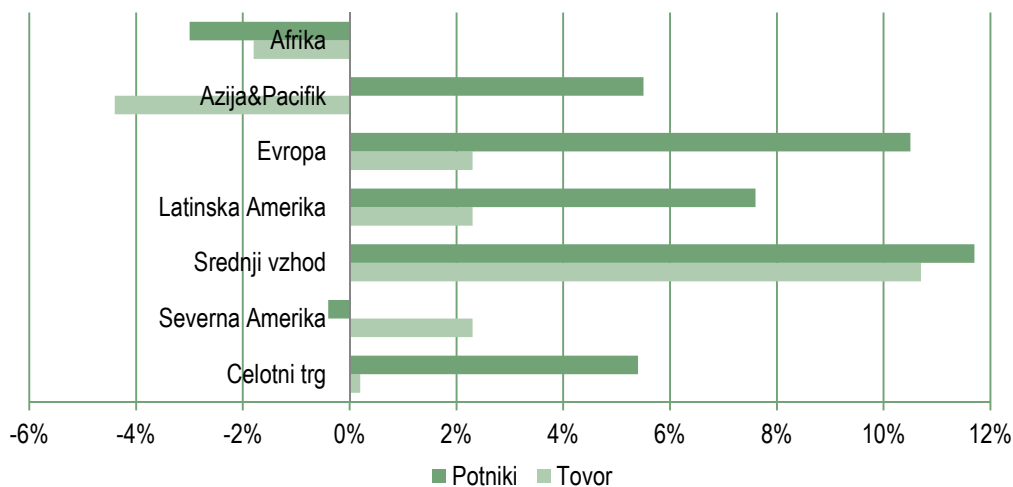

Stopnje rasti števila potnikov in tovora v letu 2011

Decembra 2011 zasledimo v svetovnem merilu 0,2-odstotno povišanje oskrbljenega tovora, medtem ko se je mesečna stopnja rasti števila prepeljanih potnikov v primerjavi z letno stopnjo rasti nekoliko znižala (na 5,4 odstotka).

Stopnje rasti števila potnikov in tovora v decembru 2011

Napovedi ACI Europe za leto 2012 so manj ugodne. Evropa se spopada z dolžniško krizo, ki močno vpliva predvsem na tovarni promet. Poleg tega pa stroški goriva in letališke pristojbine omejujejo pripravljenost letalskih prevoznikov po višanju kapacitet, kar je še posebno težko za regionalna letališča. Dodaten problem je tudi trgovanje z emisijami izpušnih plinov, ki je že povzročilo umik letalskega prevoznika iz Evrope.

Tudi pri IATA so z napovedmi za leto 2012 zelo previdni. Poslovno zaupanje v svetu sicer raste, iz Amerike prihajajo spodbudne ekonomske novice, hkrati pa ostaja problem v zvezi z reševanjem evra. Pri IATI poudarjajo velik pomen letalskega prometa, saj letalski prevozniki na leto prepeljejo 3 milijarde ljudi, medtem ko se kar dobra tretjina vrednosti blaga v mednarodni menjavi prepelje z letali. V letalskem prometu se povečuje konkurenčnost. Investicije v letališko infrastrukturo zmanjšujejo zamude pri vzletih in pristankih letal, izboljšuje se tudi optimizacija zračnih linij zaradi izkoristka goriva in nižanja emisij zraka.

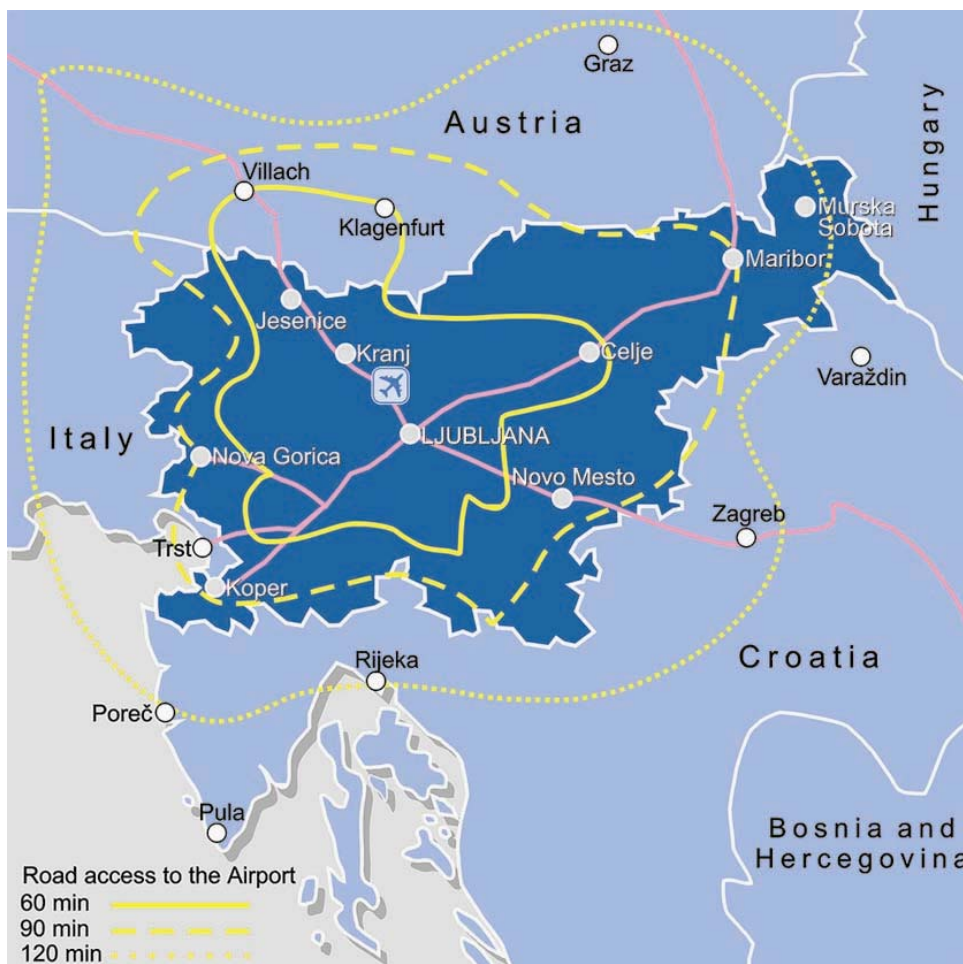
3.2 TRŽNI POLOŽAJ, TRŽENJSKE AKTIVNOSTI IN PROMET

3.2.1 TRŽNI POLOŽAJ IN TRŽENJSKE AKTIVNOSTI

Tržni položaj

Tržno okolje, v katerem deluje naša družba, je pod vplivom krize, v kateri je evropsko gospodarstvo, postalo še posebno zahtevno. Na eni strani prevozniki, ki racionalizirajo svoje poslovanje, izvajajo vedno večji pritisk na zniževanje cen letaliških storitev in storitev zemeljske oskrbe, na drugi strani pa se zahteva vedno večje vlaganje sredstev v gradnjo dodatne infrastrukture, ki omogoča kakovostno izvajanje teh storitev, zagotavlja ustrezno raven varnosti in upoštevanja drugih zakonskih predpisov.

Naše letališče, ki je sicer nacionalno, po obsegu prometa pa spada med manjša letališča, pokriva Slovenijo, južni del Avstrije, severovzhodni del Italije in del Hrvaške ter zajema približno štiri milijone prebivalcev tega območja. To območje je naš ciljni trg za izhodni promet in sega do 250 kilometrov zračne razdalje od letališča. V tem konkurenčno zelo intenzivnem okolju kot neposredni konkurenti nastopajo letališča Zagreb, Trst, Gradec, Celovec in Treviso. Ta letališča so najbolj konkurenčna za potovanja, kamor iz Ljubljane nimamo direktnih povezav. Tako sta avstrijski letališči izhodišči predvsem za potovanja v severno Nemčijo in italijanska letališča za potovanja po Italiji. Če pogledamo širše in upoštevamo ponudbo čezoceanskih letov in čarterskih destinacij, sta konkurenčni celo letališči na Dunaju in v Benetkah.

Potnikom ponujamo redne letalske povezave v Evropi in prek dobrih povezav z vozlišči tudi druge svetovne destinacije. Kot destinacija po številu potnikov vodi Nemčija, sledijo ji Francija, Velika Britanija in Turčija.

Med čarterskimi destinacijami po priljubljenosti izstopajo letoviški kraji ob Sredozemskem morju. Leta 2011 sta bili v ospredju Grčija in Turčija, medtem ko so nemiri v severni Afriki močno vplivali na potovanja v Tunizijo in Egipt. Še posebno je bil izpad opazen v prvi polovici leta 2011, ko so bili nemiri najboljšežnejši.

Naše letališče je kot vstopna točka v regijo zanimivo tudi za tuje čarterske potnike, predvsem iz Velike Britanije in Izraela. V čarterskem prometu so zanimivi neposredni čarterski leti z Japonske, ki so poleg dodatnega prometa na našem letališču pomembni tudi z vidika trženja slovenske turistične ponudbe na čezmorskih trgih.

Trženjske aktivnosti leta 2011

Leta 2011 smo nadaljevali trženjske aktivnosti, ki smo jih izvajali že v preteklih letih. Zaradi težav domačega letalskega prevoznika Adrie Airways, ki so se leta 2011 odrazile v zmanjšanju obsega prometa, smo se usmerili predvsem k tujim letalskim prevoznikom, ki so leta 2011 pomembno povečali število potnikov, prepeljanih z našega letališča. K temu so prispevali easyJet z odprtjem nove linije v Pariz in letalski prevozniki Turkish Airlines, Air France in ČSA Czech Airlines, ki so povečali število potnikov na obstoječih linijah. Ker smo aktivno sodelovali z organizatorji potovanj in oglaševali v njihovih katalogih, smo privabljali potnike, ki bi sicer potovali s konkurenčnih letališč. Na zamejskih trgih smo bili aktivni, saj smo tržili s komuniciranjem prek lokalnih medijev, velik del trženja naših storitev pa je potekal z neposrednim stikom z našimi obstoječimi in potencialnimi poslovnimi partnerji. Nadaljevali smo tudi aktivnosti, s katerimi smo pritegnili prevoznike, ki so v preteklosti že pokazali interes za vključitev našega letališča v njihovo mrežo letov, vendar letenja še niso vzpostavili. V dejavnosti tovarni promet smo se usmerili v izboljšanje okoliščin oziroma večjo kakovost storitev, ki jih omogočamo prevoznikom, in v iskanje novih povezav z Bližnjim in Daljnim vzhodom.

V razmerah, ko so pritiski prevoznikov na cene stalnica in vlaganje v infrastrukturo nujnost, posvečamo posebno pozornost komercialnim storitvam. Čas in razvoj sta prinesla nove izzive, usmerjene predvsem v dolgoročno uspešno sodelovanje s poslovnimi partnerji, kar je v obdobju gospodarske recesije prišlo še bolj do izraza. Stalno si prizadevamo, da bi ohranili sedanje partnerje ter pridobili podjetja in posle, ki niso strogo povezani z dejavnostjo na letališču, vsekakor pa lahko izkoristijo tukajšnjo ugodno lokacijo in infrastrukturo.

Naša cenovna politika je nediskriminatorna, prilagojena lokaciji in dejavnosti, ki jo izvajamo. Leta 2011 je v splošnem ostala nespremenjena, razen nekaterih prilagoditev na trenutne gospodarske razmere, katerih cilj je zagotavljanje prilagodljivosti in s tem večje konkurenčnosti. Tržno komuniciranje poteka v glavnem prek neposredne pošte oziroma osebne pristopa do partnerjev, promocijske aktivnosti pa delno izvajamo z oglaševanjem v medijih, katalogih turističnih agencij in na spletni strani naše družbe.

V sodelovanju z najemniki naših trgovskih in gostinskih prostorov prilagajamo ponudbo potrebam naših potnikov. Iz leta v leto povečujemo prostor za prodajne aktivnosti, skupaj s partnerji prilagajamo trgovsko in gostinsko ponudbo, pospešili smo prehod prek varnostne kontrole, izvedli akcijo »Čekiraj se hitreje, kupuj ceneje!« ter poskrbeli za prijetno počutje v gostinskih in trgovskih točkah (otroški kotički, stoli za masažo ...). Vse te aktivnosti so leta 2011 povečale prihodke od najemnin gostinskih in trgovinskih prostorov.

Leta 2011 smo na našem letališču v nasprotju z zmanjševanjem tovarnega prometa po Evropi dosegli rast, kar je ugodno vplivalo na prihodke od skladiščenja. Nedvomno je k temu veliko prispevala dejavna politika trženja skladiščnih storitev v zadnjih letih, kar kaže tudi dejstvo, da smo leta 2011 oskrbeli precejšen del tovara, ki ni bil vezan izključno na letalski promet. V tesni povezavi s špediterskimi podjetji, z našo stimulatивно cenovno politiko in s ponudbo novih in dodatnih storitev, bomo poudarjali svoje konkurenčne prednosti tudi v prihodnjih letih.

Nasprotno je oglaševanje eno tistih področij, kjer se zelo hitro in izrazito pokažejo zaostrene gospodarske razmere. Pričakovanja, da bodo gospodarski subjekti leta 2011 še naprej zmanjševali proračune za oglaševanje, so se uresničila. V teh razmerah smo se predvsem osredotočili na poslovno politiko partnerskega sodelovanja s svojimi kupci, iskanje novih in bolj inovativnih oblik promocije podjetij ter oblikovanje primerne cenovne politike.

Pomembna pridobitev za zagotavljanje storitev parkiranja leta 2011 je ureditev parkirnih mest na širšem območju letališča, s čimer smo poleg povečanja prihodkov zagotovili urejenost letališča in povečali zadovoljstvo uporabnikov parkirnih mest. Diferenciacija cen parkiranja je kljub manjšemu številu potnikov dosegla rast prihodkov.

Načrti za leto 2012

Kljub oteženim gospodarskim razmeram ostajajo naši trženjski cilji v glavnem nespremenjeni:

- povečanje obsega prometa (zaradi težav domačega prevoznika predvsem sodelovanje s tujimi letalskimi prevozniki),
- pritegnitev novih letalskih prevoznikov,
- vzpostavitev novih neposrednih letalskih povezav in
- ohranjanje sodelovanja z obstoječimi poslovnimi partnerji.

V sklopu načrtovanih trženjskih aktivnosti za leto 2012 ima posebno mesto domači letalski prevoznik. Naš cilj je ohraniti čim več obstoječih linij, zato bomo v sodelovanju z njim leta 2012 nadaljevali prodajno politiko, ki spodbuja število prepeljanih potnikov. Marketinške aktivnosti bomo usmerili v akcije, ki bodo izboljšale prepoznavnost in krepile konkurenčni položaj naše družbe.

Z domačim prevoznikom načrtujemo letos dodatne skupne trženjske aktivnosti na trgih okoliških držav (Italija, Avstrija). Zato bomo povečali obseg tržnega komuniciranja prek lokalnih medijev, velik del trženja naših storitev pa bo potekal z neposrednim stikom z našimi sedanji in potencialnimi poslovnimi partnerji.

Ob upoštevanju obstoječega poslovanja in napovedi domačega prevoznika bomo nadaljevali trženjske dejavnosti, usmerjene k tujim letalskim prevoznikom, s katerimi zaradi proaktivnega pristopa razvijamo obstoječe linije in tako posredno povečujemo število potnikov. Nadaljevali bomo aktivnosti, s katerimi želimo pritegniti nove nizkstroškovne prevoznike.

Za utrditev turističnih potovanj bomo dejavno sodelovali z organizatorji turističnih potovanj in z oglaševanjem v njihovih katalogih privabljali potnike, ki sicer potujejo s konkurenčnih letališč.

Leta 2012 načrtujemo prenovo poslovnega salona, da bi se približali željam svojih poslovnih potnikov in drugih kupcev teh storitev. Zato smo leta 2011 izvedli raziskavo, katere izsledki so pomembno vodilo pri izvedbi prenove.

3.2.2 PROMET

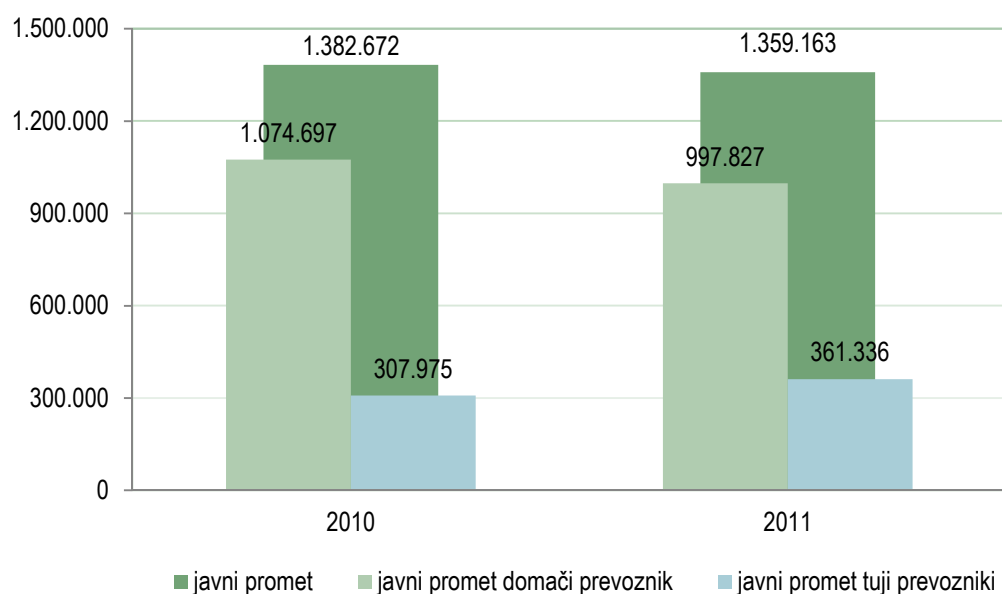
Leta 2011 je upadlo število prepeljanih potnikov in opravljenih premikov letal, količino oskrbljenega tovora pa nam je v primerjavi s preteklim letom in načrtovanim obsegom uspelo povečati. Kljub poglobljanju gospodarske krize in težav, s katerimi se je leta 2011 spopadal domači letalski prevoznik, ocenjujemo, da so podatki, prikazani v spodnji tabeli, zadovoljivi. Padec prometa na domačem trgu smo namreč uspešno nadomestili z večjim prometom na tujem trgu, kjer dosegamo boljše cene, zato so poslovni prihodki in poslovni izid iz poslovanja večji kot leta 2010 in presegajo načrtovane za leto 2011.

Skupno število potnikov je bilo leta 2011 sicer nižje kot leta 2010 zaradi upada števila potnikov domačega prevoznika. Nasprotno pa se je število potnikov tujih prevoznikov javnega prometa povečalo nad pričakovanji, saj je bilo leta 2011 v primerjavi z letom 2010 večje za 17,3 odstotka.

		Realizacija		Načrt	Indeksi		Deleži (v %)		
		1-12/11	1-12/10	N11	R11/R10	R11/N11	1-12/11	1-12/10	N11
1	POTNIKI	1.369.485	1.388.651	1.404.707	98,6	97,5	100,0	100,0	100,0
1.1	JAVNI PROMET	1.359.163	1.382.672	1.398.362	98,3	97,2	99,2	99,6	99,5
1.1.1	Domači prevozniki	997.827	1.074.697	1.059.312	92,8	94,2	72,9	77,4	75,4
1.1.2	Tuji prevozniki	361.336	307.975	339.050	117,3	106,6	26,4	22,2	24,1
1.2	SPLOŠNO LETALSTVO	5.357	5.572	5.972	96,1	89,7	0,4	0,4	0,4
1.3	OSTALI	4.965	407	373	1219,9	1331,1	0,4	0,0	0,0
2	PREMIKI LETAL	39.267	42.569	44.152	92,2	88,9	100,0	100,0	100,0
2.1	JAVNI PROMET	27.759	28.836	29.288	96,3	94,8	70,7	67,7	66,3
2.1.1	Domači prevozniki	20.653	21.825	22.110	94,6	93,4	52,6	51,3	50,1
2.1.2	Tuji prevozniki	7.106	7.011	7.178	101,4	99,0	18,1	16,5	16,3
2.2	SPLOŠNO LETALSTVO	10.056	12.463	13.565	80,7	74,1	25,6	29,3	30,7
2.3	OSTALI	1.452	1.270	1.299	114,3	111,8	3,7	3,0	2,9
3	TOVORNI PROMET (v tonah)	19.659	17.310	19.205	113,6	102,4	100,0	100,0	100,0
3.1	Letalo	7.416	6.577	7.231	112,8	102,6	37,7	38,0	37,6
3.2	Kamion	9.231	8.354	8.620	110,5	107,1	47,0	48,3	44,9
3.3	Pošta	842	722	788	116,8	106,9	4,3	4,2	4,1
3.4	Ladijski in cestni zbimi tovor	2.170	1.657	2.566	131,0	84,6	11,0	9,6	13,4

V kategoriji vseh potnikov zaostajamo za letnim načrtom za 2,5 odstotka, pri potnikih javnega prometa (ti predstavljajo večino oziroma 99,2 odstotka vseh potnikov na našem letališču) za malenkost več (2,8 odstotka). Zaostajanje je nastalo zato, ker domači letalski prevoznik ni dosegel načrtovanega števila potnikov (promet je bil za 5,8 odstotka nižji v primerjavi z načrtovanim), tuji prevozniki javnega prometa pa so prepeljali za 6,6 odstotka več potnikov, kot smo načrtovali.

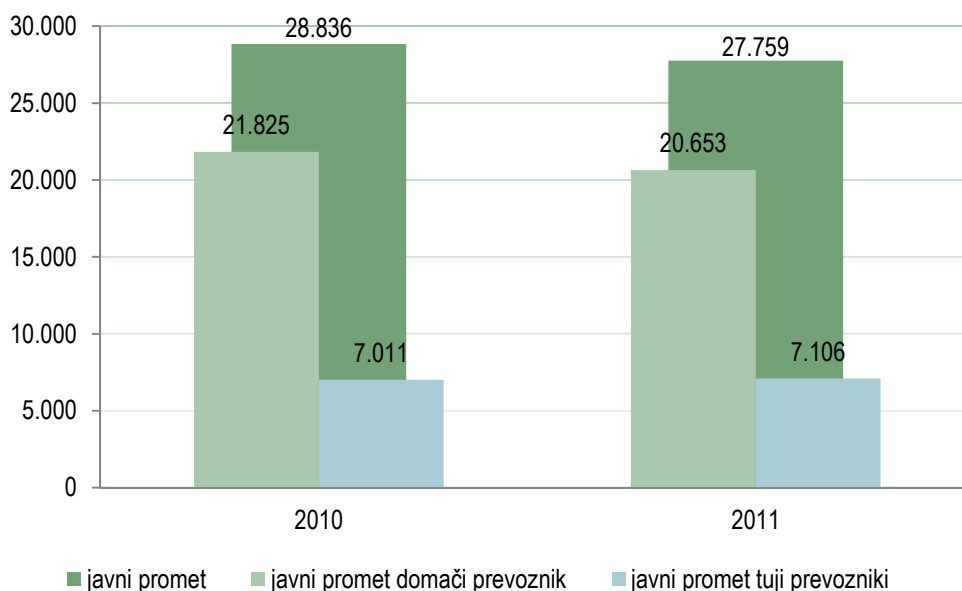
Potniki javnega prometa

Nekoliko večji upad prometa je bil leta 2011 pri premikih letal, kjer je skupno število premikov letal za 7,8 odstotka nižje v primerjavi z letom 2010. Visok upad je v glavnem posledica manj premikov v okviru splošnega letalstva, upad v javnem prometu, ki je s finančnega vidika ključnega pomena, pa je nižji in znaša 3,7 odstotka. Podobno kot pri potnikih javnega prometa je tudi pri premikih letal razlog za upad zmanjšan obseg prometa domačega prevoznika (ta je imel za 5,5 odstotka manj premikov letal kot leta 2010), nasprotno pa so tuji prevozniki javnega prometa število premikov povečali za 1,4 odstotka. Tudi pri doseganju načrta je slika podobna; za načrtovanim skupnim številom premikov letal predvsem na račun upada v splošnem letalstvu zaostajamo za 11,1 odstotka, medtem ko je zaostajanje v javnega prometu 5,2-odstotno. Domači letalski prevoznik zaostaja za načrtovanim številom premikov letal za 6,6 odstotka, medtem ko so tuji javni prevozniki opravili za odstotek manj premikov letal, kot smo načrtovali.

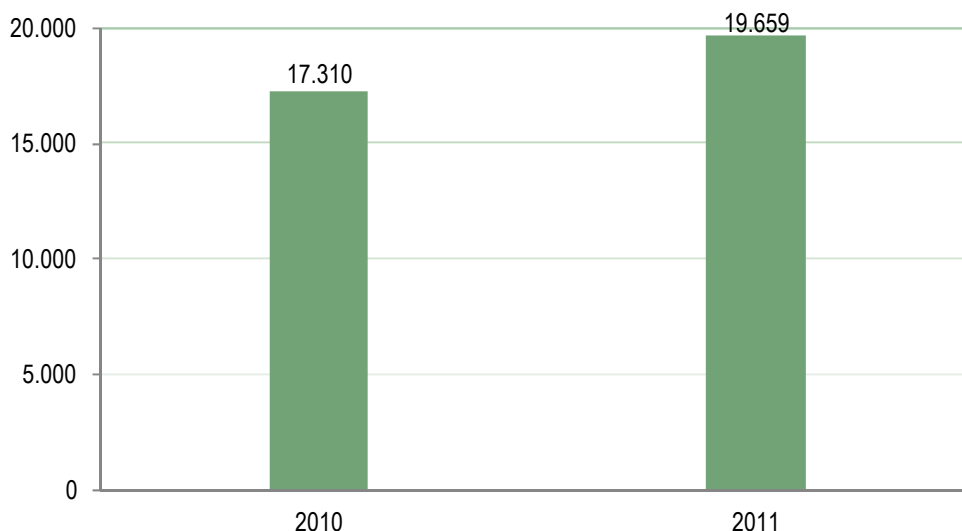
Poleg števila premikov letal na dosežene prihodke pomembno vpliva tudi velikost letal, ki jih uporabljajo letalski prevozniki. Leta 2011 se je zgodila ugodna sprememba za našo družbo, saj so prevozniki v povprečju uporabljali večja (in s tem težja) letala kot leta 2010 in kot smo predvideli v načrtu za leto 2011. Zato se je, čeprav je bilo premikov manj, povečala skupna teža letal, ki je osnova za obračun pomembnega dela naših storitev. Tako se je ublažil oziroma izničil negativni učinek, ki bi ga lahko imelo manjše število premikov letal.

Premiki v javnem prometu po letih

Skupna količina oskrbljenega tovora leta 2011 je za 13,6 odstotka višja v primerjavi z letom 2010 in presega letni načrt za 2,4 odstotka. Povečanje gre predvsem pripisati oskrbi ladijskega in cestnega zbirnega tovora, torej poslu, ki ga je družba pridobila maja 2010.

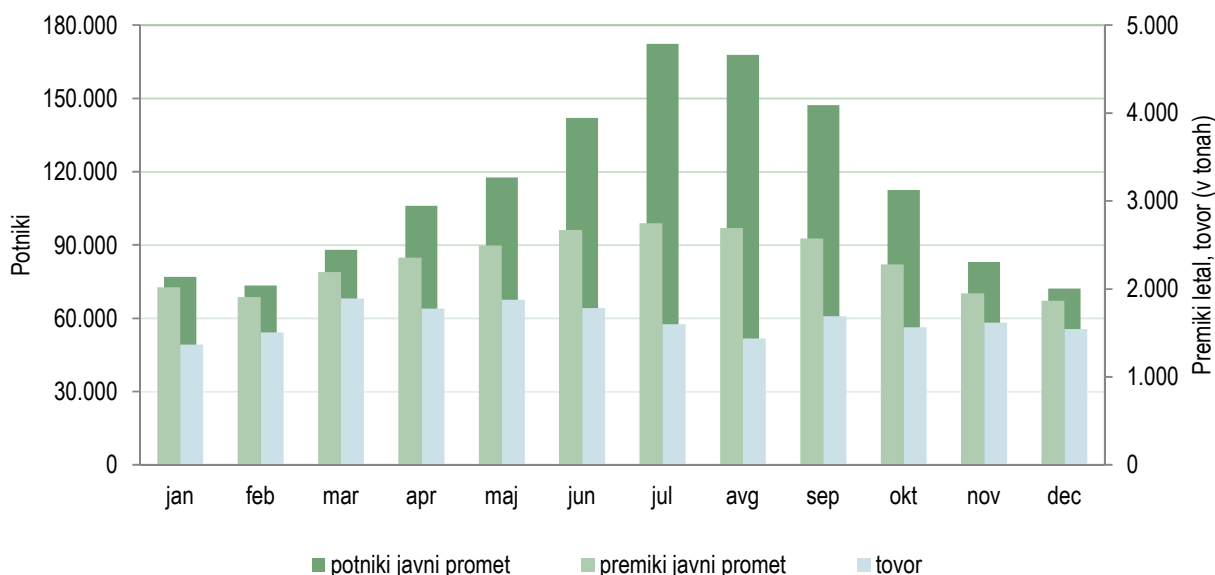
Teža oskrbljenega tovora

Sezonska komponenta

V javnem potniškem prometu, ki po številu potnikov pomeni 99,2 odstotka vsega potniškega prometa na našem letališču, je porazdelitev med letom izrazito neenakomerna, saj ta promet doseže višek v poletnih mesecih, pri tovarnem prometu pa sezonska komponenta ni izražena.

Pregled javnega potniškega prometa ter oskrbljenega tovora po mesecih

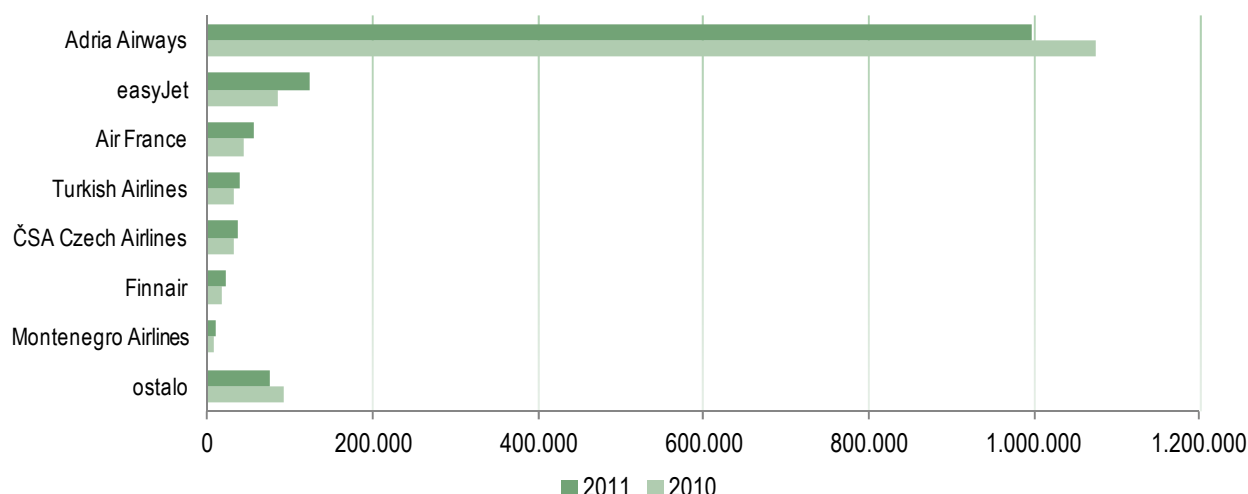
Javni potniški promet po prevoznikih in destinacijah

V javnem potniškem prometu prevladuje *domači letalski prevoznik Adria Airways*, katerega delež je okvirno tričetrtinski in je leta 2011 prepeljal 997.827 potnikov. Število potnikov je v primerjavi z letom 2010 manjše za 7,2 odstotka, število premikov letal pa za 5,5 odstotka, kar je povezano s poslovnimi težavami, s katerimi se je spopadal leta 2011, in ukrepi, povezani s težavami (ukinjanje manj donosnih linij). Delež potnikov javnega prometa, ki jih je prepeljal prevoznik Adria

Airways, znaša 73,4 odstotka in je v primerjavi z letom 2010 nižji za 4,3 odstotne točke. K zmanjšanju deleža so (poleg upada prometa Adria Airways) prispevali tudi tuji letalski prevozniki, ki so skupaj prepeljali 361.336 potnikov oziroma za 17,3 odstotka več potnikov kot leto poprej. Število premikov letal so povečali za 1,4 odstotka na 7.106 premikov. Poleg nove linije easyJeta v Pariz so boljše zasedenost letal in s tem večje število potnikov dosegali tudi drugi redni tuji prevozniki, s tem se je nadomestil izpad prevoznika Jat Airways – v začetku februarja je po dogovoru o skupnih letih (code share) z Adria Airways prenehal leteti na naše letališče. Ob koncu marca je redno linijo zopet vzpostavil Finnair, ki je v poletni sezoni naše letališče povezoval s Helsinkimi.

Ocenjujemo, da so podatki o povečanem številu potnikov pri posameznih tujih letalskih prevoznikih spodbudni, čeprav je del povečanega prometa treba pripisati izpadu prometa aprila lani zaradi obnove vzletno-pristajalne steze. EasyJet je namreč število potnikov povečal za 45,1, Air France za 29,7, Turkish Airlines za 24,0, Montenegro Airlines za 22,7, Finnair za 21,8 in ČSA Czech Airlines za 18,6 odstotka. Prav tako so tuji prevozniki (razen ČSA Czech Airlines, ki je število premikov letal znižal za 2,1 odstotka) povečali število premikov letal: easyJet za 49,4, Turkish Airlines za 17,3, Air France za 12,3, Finnair za 10,1 in Montenegro Airlines za 4,0 odstotka. Kljub izpadu tujih čarterskih prevoznikov na destinacije severne Afrike, kjer so bili politični nemiri v prvi polovici leta 2011, je skupno število potnikov tujih prevoznikov leta 2011 za 17,3, število premikov letal pa za 1,4 odstotka višje v primerjavi z letom poprej.

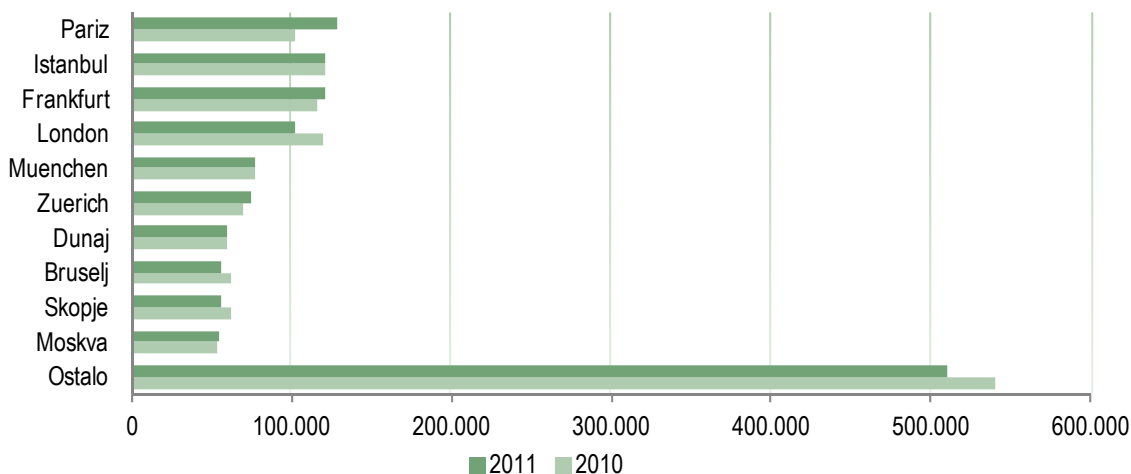
Potniki javnega prometa po prevoznikih

Potniki javnega prometa so leta 2011 lahko izbirali med 32 rednimi povezavami (leta 2010 jih je bilo 29), dobra tretjina potnikov je potovala v Pariz, Istanbul, Frankfurt in London.

Potniki javnega prometa po destinacijah

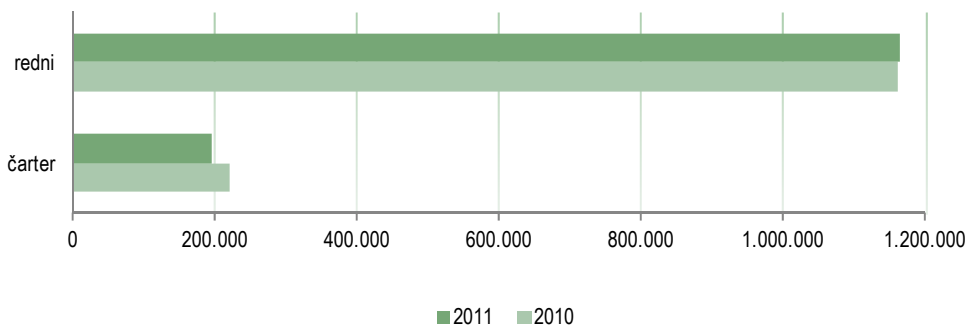

Javni potniški promet: redni in čarter

Na *rednih letih*, ki jih je opravljalo 7 letalskih prevoznikov, je bilo prepeljanih 1.164.571 potnikov oziroma za 0,7 odstotka več kot leta 2010, preostalih 194.592 potnikov pa je bilo prepeljanih na *čarterskih letih*. Teh je bilo zaradi neugodnih političnih razmer v severni Afriki v primerjavi z letom poprej za 13,8 odstotka manj.

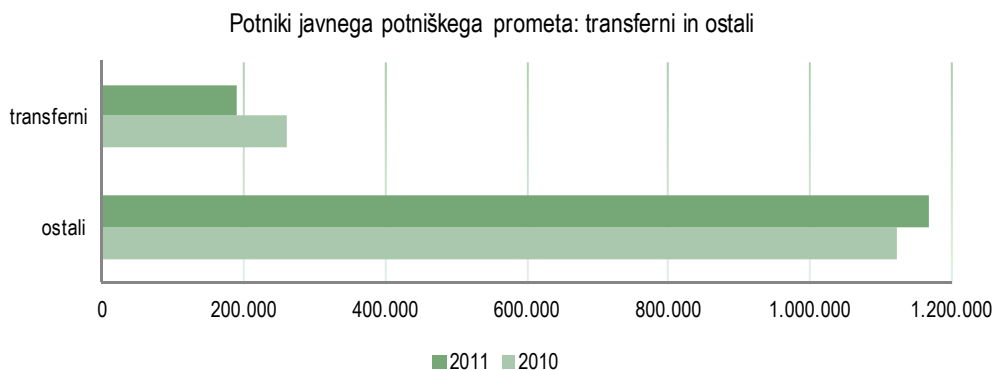
Delež čarterskih potnikov v strukturi javnega potniškega prometa je zato upadel za 2 odstotni točki in znaša 14,3 odstotka, nasprotno pa se je povečal delež potnikov na rednih letih, ki pomenijo 85,7 odstotka javnega potniškega prometa.

Potniki javnega potniškega prometa: redni in čarter

Transforni potniki

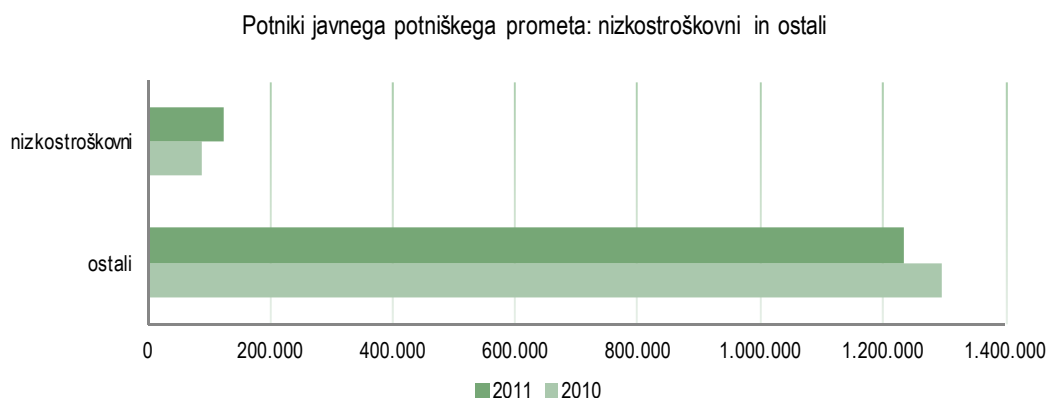
Leta 2011 smo na našem letališču oskrbeli 189.986 transfernih potnikov, ki jih je v celoti prepeljal domači letalski prevoznik. V primerjavi z letom 2010 se je njihovo število zmanjšalo za 26,9 odstotka zaradi vzpostavitve neposrednih povezav med zahodno Evropo in destinacijami na Balkanu (Adria Airways je bazirala letalo tipa A319 v Prištini). Tudi na račun povečanega števila ostalih potnikov (v primerjavi z letom 2010 jih je bilo za 4 odstotke več) se je njihov delež z 18,9 leta 2010 znižal na 14 odstotkov leta 2011. Opisana sprememba v strukturi potnikov je s finančnega vidika za našo družbo pozitivna, saj za transferne potnike velja nižja cena letališke pristojbine.

Potniki nizkstroškovnih letalskih prevoznikov

Nizkstroškovni letalski prevoznik easyJet, ki je na našem letališču prisoten že od leta 2004, je leta 2011 prepeljal 124.424 potnikov. V primerjavi z letom 2010 je število potnikov povečal za 41,5 odstotka, predvsem na račun uvedbe linije v Pariz.

Povečanje prometa easyJeta se je odrazilo v povečanju deleža potnikov nizkstroškovnih prevoznikov na našem letališču, ki je leta 2011 znašal 9,2, leto poprej pa 6,4 odstotka. Nasprotno je bilo leta 2011 manj ostalih potnikov, v absolutni številki za 4,6 odstotka, v deležu za 2,8 odstotne točke, kar je posledica manjšega prometa domačega letalskega prevoznika Adrie Airways.

Splošno letalstvo

V splošnem letalstvu smo leta 2011 oskrbeli 5.357 oziroma 0,4 odstotka vseh potnikov, opravljenih pa je bilo 10.056 premikov letal. V primerjavi z letom 2010 je bilo število potnikov nižje za 3,9 odstotka, število premikov letal pa za 19,3 odstotka. Ta upad je v glavnem posledica manjšega števila šolskih letov (2.344 premikov manj leta 2011 kot v 2010), treba pa je poudariti, da je izvajanje šolskih letov močno odvisno od vremenskih razmer.

V splošnem letalstvu sicer zaostajamo tudi za načrtom za leto 2011, in sicer pri potnikih za 10,3 odstotka, pri premikih letal pa za 25,9 odstotka, pri čemer je treba upoštevati, da gre z vidika realiziranega prometa in ustvarjenih prihodkov za našo manj pomembno dejavnost.

Tovorni promet

V nasprotju z evropskimi letališči, kjer se je leta 2011 prav tako zmanjšala količina oskrbljenega tovora, smo v primerjavi s preteklim letom dosegli 13,6-odstotno povečanje, oskrbeli 19.659 ton tovora in letni načrt presegli za 2,4 odstotka. Povečanje je bilo doseženo v vseh kategorijah tovora, največje pa je bilo v kategoriji oskrbe ladijskega in cestnega

zbirnega tovara, vendar na račun dejstva, da se izvaja od maja 2010 naprej (vsebinsko gre za sprejem ladijskega in cestnega kontejnerskega tovara, izvedbo carinskih postopkov in presortiranje glede na končne prejemnike).

Leta 2011 so letalski tovorni promet z rednimi kamionskimi linijami redno izvajali prevozniki Air France in Lufthanse, z občasnimi prevozi pa tudi Korean Air, Cargolux, ČSA Czech Airlines, Adria Airways in drugi. Med prevozniki hitre pošte, ki so prisotni na našem letališču, sta poleg DHL še posebno pomembna UPS in TNT, ki naše letališče uporabljata tudi kot vozlišče za jugovzhodno Evropo. Količine tovara so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečali posamezni redni letalski prevozniki, ki manjša letala nadomeščajo z večjimi (povečanje skupne teže letal), medtem ko je DHL prepeljal večje količine običajnega letalskega tovara.

Načrti za leto 2012

Načrt prometa za leto 2012 je izdelan na podlagi objavljenih vozniških redov letalskih družb in upošteva trende v letalskem prometu, v svetu, Evropi in pri nas. Upoštevali smo tudi napovedi in pričakovanja glede gospodarskih razmer in razpoložljive napovedi glede gibanja cen nafte.

Leta 2012 še ne pričakujemo bistvene spremembe splošne gospodarske situacije v našem okolju, hkrati pa zaradi napovedi letalskih prevoznikov, predvsem domačega, ocenjujemo, da bo promet leta 2012 še malenkost nižji v primerjavi z letom 2011. V načrtu smo upoštevali nadaljevanje ukinjanja manj donosnih linij domačega letalskega prevoznika Adria Airways ter ukinitve linije easyJeta v Pariz, vzporedno pa boljše zasedenost letov Air France (Pariz) ter več letov turškega prevoznika Turkish Airlines v Istanbul. V čarterskem prometu pričakujemo povečanje tujih prevoznikov, predvidoma bomo s tem prometom kompenzirali upad čarterskega prometa domačega prevoznika.

Ocenjujemo, da upada prometa domačega letalskega prevoznika leta 2012 ne bomo mogli v celoti nadomestiti s povečanjem letov tujih prevoznikov. Načrtujemo, da bo število potnikov v primerjavi z letom 2011 nižje za 3,7 odstotka, število premikov letal bo predvidoma upadlo za 2,6 odstotka, teža oskrbljenega tovara pa bo predvidoma upadla za 10,9 odstotka, ker ne bomo več izvajali oskrbe ladijskega in cestnega zbirnega tovara.

3.3 ANALIZA POSLOVANJA

3.3.1 POSLOVNI IZID

Leto 2011 smo končali s poslovnimi prihodki v višini 34.001 tisoč evrov in poslovnimi odhodki v višini 26.413 tisoč evrov, kar je ugodneje v primerjavi z letom 2010 in načrtovanimi. Poslovni izid iz poslovanja pred obrestmi, davki in amortizacijo (EBITDA) v višini 14.295 tisoč evrov za slabih 15 odstotkov presega ustvarjenega leta 2010, za 18 odstotkov pa načrtovanega. Tudi poslovni izid iz poslovanja (EBIT) v višini 7.587 tisoč evrov je za 29 odstotkov višji v primerjavi z letom 2010 ter za slabih 41 odstotkov višji v primerjavi z načrtovanim.

Neto finančni odhodki v višini 1.103 tisoč evrov so rezultat finančnih prihodkov v višini 1.369 tisoč evrov (ti presegajo dosežene v predhodnem letu in načrtovane) ter finančnih odhodkov v višini 2.472 tisoč evrov, ki se v pretežnem delu nanašajo na opravljeno slabitev finančne naložbe v pridruženo družbo (v višini 2.193 tisoč evrov), kar v načrtu ni bilo predvideno.

Po odštetju davka od dobička in učinkov sprememb terjatev in obveznosti za odloženi davek znaša čisti poslovni izid leta 2011 5.257 tisoč evrov, kar je 23 odstotkov več v primerjavi z letom 2010 in 5 odstotkov več glede na načrtovanega.

	v evrih			Indeksi		Deleži		
	1-12/11	1-12.10	N2011	R11/R10	R11/N11	1-12/11	1-12.10	N2011
Poslovni prihodki	34.000.550	33.883.853	32.187.042	100,3	105,6	100,0	100,0	100,0
Prihodki od prodaje	33.229.615	33.399.177	32.049.409	99,5	103,7	97,7	98,6	99,6
Drugi poslovni prihodki	770.935	484.676	137.633	159,1	560,1	2,3	1,4	0,4
Poslovni odhodki	26.413.111	28.011.335	26.792.008	94,3	98,6	77,7	82,7	83,2
Stroški materiala in storitev	7.320.746	7.996.369	7.996.016	91,6	91,6	21,5	23,6	24,8
Stroški materiala	1.564.700	1.757.319	1.749.230	89,0	89,5	4,6	5,2	5,4
Stroški storitev	5.756.046	6.239.050	6.246.786	92,3	92,1	16,9	18,4	19,4
Stroški dela	11.560.563	11.531.365	11.725.315	100,3	98,6	34,0	34,0	36,4
Amortizacija	6.707.714	6.595.562	6.689.942	101,7	100,3	19,7	19,5	20,8
Drugi poslovni odhodki	824.088	1.888.039	380.735	43,6	216,4	2,4	5,6	1,2
Poslovni izid iz poslovanja pred obrestmi, davki in amortizacijo - EBITDA	14.295.153	12.468.080	12.084.976	114,7	118,3	42,0	36,8	37,5
Poslovni izid iz poslovanja - EBIT	7.587.439	5.872.518	5.395.034	129,2	140,6	22,3	17,3	16,8
Neto finančni prihodki / odhodki	-1.103.253	-618.912	864.420	178,3	-127,6			
Finančni prihodki	1.368.681	1.314.600	900.020	104,1	152,1			
Finančni odhodki	2.471.934	1.933.512	35.600	127,8	6943,6			
Poslovni izid pred obdavčitvijo	6.484.186	5.253.606	6.259.454	123,4	103,6			
Davek od dobička	1.611.985	1.585.866	1.251.891	101,6	128,8			
Odloženi davki	-385.039	-607.720		63,4	/			
Čisti poslovni izid	5.257.240	4.275.460	5.007.563	123,0	105,0			

Z vidika doseženih poslovnih rezultatov je bilo torej leto 2011 za Aerodrom Ljubljana, d. d., dobro, še zlasti, če ga ocenjujemo v kontekstu razmer, s katerimi smo se spopadali leta 2011. Fizični obseg prometa je sicer nižji v primerjavi z letom 2010 in načrtovanim za leto 2011, gledano s finančnega vidika pa so realizirani poslovni prihodki na ravni doseženih leta 2010, načrtovane pa presegajo za 5,6 odstotka. Poslovanje leta 2011 je v glavnem zaznamovala negotovost, vezana na nadaljevanje poslovanja domačega letalskega prevoznika, s tem da smo se predvsem v zadnji četrtini spopadali z zmanjšanim obsegom prometa zaradi ukinjanja manj donosnih linij. V primerjavi z letom 2010 in načrtom je bil zaradi nestabilne politične situacije v severni Afriki in na Bližnjem vzhodu manjši tudi čarterski promet. Nasprotno smo ugodno rast dosegli pri tujih prevoznikih in smo presegli promet leta 2010 in načrtovane okvire ter s tem delno kompenzirali izpad na domačem trgu in v čarterskem prometu. Dodatno so na doseganje oziroma preseganje načrtovanih poslovnih prihodkov pozitivno vplivale še spremembe v strukturi prometa, in sicer povečanja deleža večjih letal in zmanjšanje deleža transfernih potnikov.

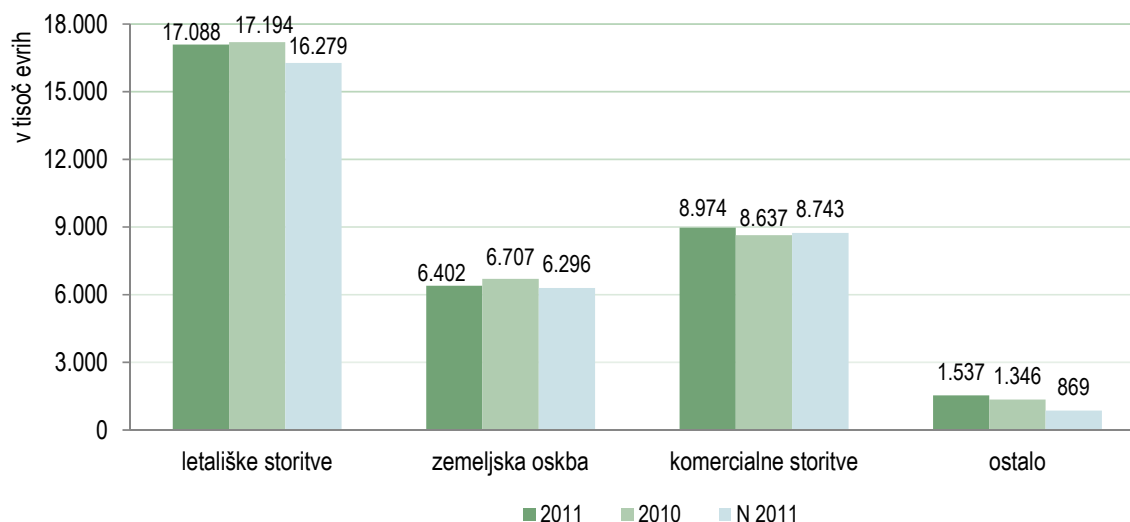
Realizirani poslovni odhodki v skupni višini 26.413 tisoč evrov za 5,7 odstotka zaostajajo za ustvarjenimi leta 2010, za 1,4 odstotka pa so nižji v primerjavi z načrtovanimi. Stroški materiala (1.565 tisoč evrov) so predvsem zaradi milejše zime 2011 v primerjavi z zimo leta 2010 (in zato manjše porabe materialov za razledenjevanje manevrskih površin in letal) in zaradi manjše porabe drugih materialov za 11 odstotkov nižji v primerjavi z letom 2010, za 10,5 odstotka pa zaostajajo tudi za načrtovanimi. Pomembno zaostajanje realiziranih stroškov za načrtovanimi je bilo pri stroških storitev (5.756 tisoč evrov), ki so za 8 odstotkov nižji glede na leto 2010 in na načrt. Stroški dela (11.560 tisoč evrov) so na ravni realiziranih leta 2010, s tem da za 1,4 odstotka zaostajajo za načrtovanimi. Za 1,7 odstotka so v primerjavi s predhodnim

letom višji stroški amortizacije (6.708 tisoč evrov), katerih višina je v načrtovanih okvirih. V primerjavi s predhodnim letom so bistveno nižji drugi poslovni odhodki (824 tisoč evrov), kar je odraz višjega oblikovanja popravkov vrednosti terjatev leta 2010.

Poslovni prihodki

Kljub zaostajanju za načrtovanim prometom ustvarjeni poslovni prihodki v višini 34.001 tisoč evrov za 5,6 odstotka presegajo načrtovane, za 0,3 odstotka pa primerljive iz leta 2010. Poslovni prihodki odražajo spremembe v strukturi prometa, do katerih je prišlo med letom. Prevozniki so namreč v povprečju uporabljali večja letala kot leta 2010 (in tudi v primerjavi z načrtom), kar se je kljub manjšemu številu premikov odrazilo v povečanju skupne teže letal, ki je osnova za obračun pomembnega dela opravljenih storitev. S povečanjem prometa tujih prevoznikov smo nadomestili upad prometa domačega prevoznika in izpad na tujem trgu zaradi prenehanja letenja prevoznika Jat Airways februarja. Kljub zaostajanju števila potnikov domačega prevoznika za načrtovanim pa velja izpostaviti ugodno spremembo v strukturi teh potnikov; v glavnem se je namreč zmanjšalo število transfernih potnikov domačega prevoznika, za katere velja nižja cena potniške pristojbine.

Poslovni prihodki po vrstah

Letni načrt smo presegli v vseh ključnih skupinah poslovnih prihodkov, še najbolj smo povečali prihodke od letaliških storitev, ki so za 5 odstotkov nad načrtovanimi. Pri zemeljski oskrbi je preseganje načrtovanih prihodkov 1,7-odstotno, pri komercialnih storitvah pa 2,6-odstotno. Preseženi so tudi leta 2010 ustvarjeni poslovni prihodki, in sicer predvsem na račun višjih prihodkov od komercialnih storitev (za 3,9 odstotka več v primerjavi z letom 2010), medtem ko so prihodki od letaliških storitev okvirno na ravni ustvarjenih leta 2010, prihodki od storitev zemeljske oskrbe pa zaostajajo za 4,5 odstotka.

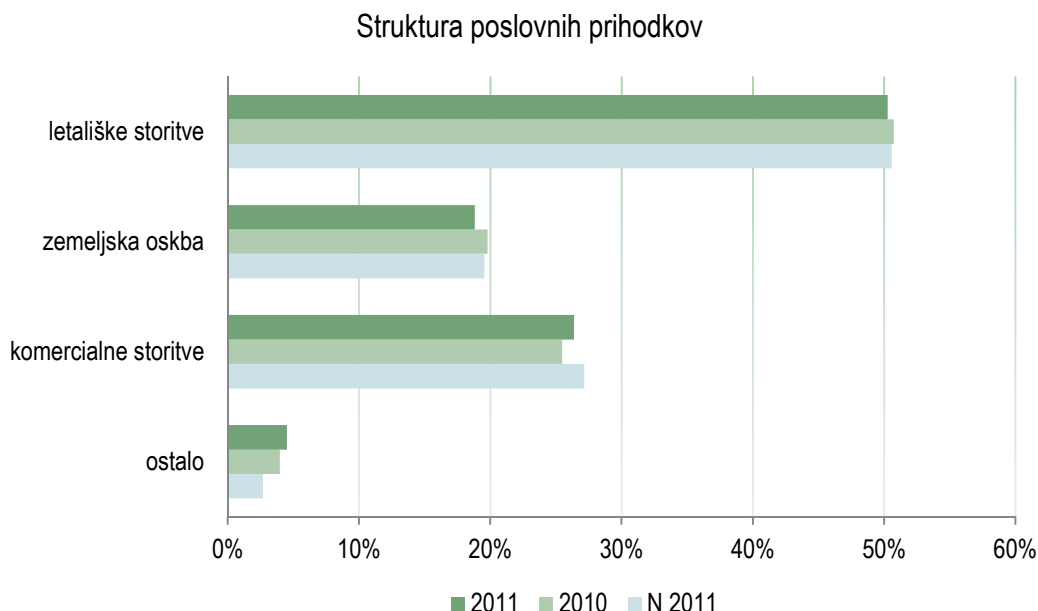
Preseganje načrta letaliških storitev in zemeljske oskrbe je odraz opisanih pozitivnih sprememb v strukturi prometa, s tem da je zaostajanje prihodkov od zemeljske oskrbe v primerjavi z letom 2010 pretežno povezano z ostrejšo zimo leta 2010 in posledično večjim obsegom opravljenih storitev izredne oskrbe letal (razledenjevanja letal). Slednje je tudi razlog za manjše preseganje načrta pri storitvah zemeljske oskrbe v primerjavi s preseganjem, realiziranim pri letaliških storitvah.

Dobro tretjino prihodkov od komercialnih storitev (skupaj 8.973 tisoč evrov) predstavljajo najemnine, ki znašajo 3.083 tisoč evrov. Ti prihodki predvsem zaradi povišanja najemnin za trgovske prostore in drugih kategorij prostorov, ki jih oddajamo v najem, za okvirno 2 odstotka presegajo načrtovane in primerljive vrednosti predhodnega leta. Prihodki od parkirnin v višini 2.502 tisoč evrov so sicer na ravni ustvarjenih leta 2010, za načrtom pa zaostajajo za 4,5 odstotka, kar

je posledica manjšega števila potnikov v primerjavi z načrtovanim. Razmeroma visoko rast smo dosegli pri prihodkih od storitev skladiščenja zaradi rasti tovarnega prometa; ti prihodki znašajo za leto 2011 1.935 tisoč evrov, kar je za 12,5 odstotka več v primerjavi z letom poprej in za 13,6 odstotka več od načrtovanih. Nasprotno pa pri storitvah oglaševanja nismo realizirali načrtovanih prihodkov, kar je pripisati občutljivosti te dejavnosti za gospodarske razmere. Doseženi prihodki v višini 635 tisoč evrov za 9,9 odstotka zaostajajo za ustvarjenimi leta 2010 in za 14,4 odstotka za načrtovanimi.

Pretežni del prihodkov v kategoriji ostalo (ti znašajo 1.537 tisoč evrov) se nanaša na povračila obratovalnih stroškov, ki jih zaračunavamo najemnikom (678 tisoč evrov), in na odpravo leta 2010 oblikovanih popravkov vrednosti terjatev (607 tisoč evrov).

V strukturi ustvarjenih poslovnih prihodkov leta 2011 ni bistvenih odstopanj od načrtovanih, prav tako pa ni prišlo do pomembnih sprememb v primerjavi s preteklim letom. Okvirno polovico zavzemajo prihodki od letaliških storitev, med katere spadajo storitve pristanka, centraliziranih infrastruktur, potniškega servisa, varnostnih pregledov in varovanja. Prihodkov od storitev zemeljske oskrbe je slabih 19 odstotkov, prihodkov od komercialnih storitev, katerih pretežni del se nanaša na parkirnine, oglaševanje, najemnine in skladiščenje, pa 26 odstotkov.

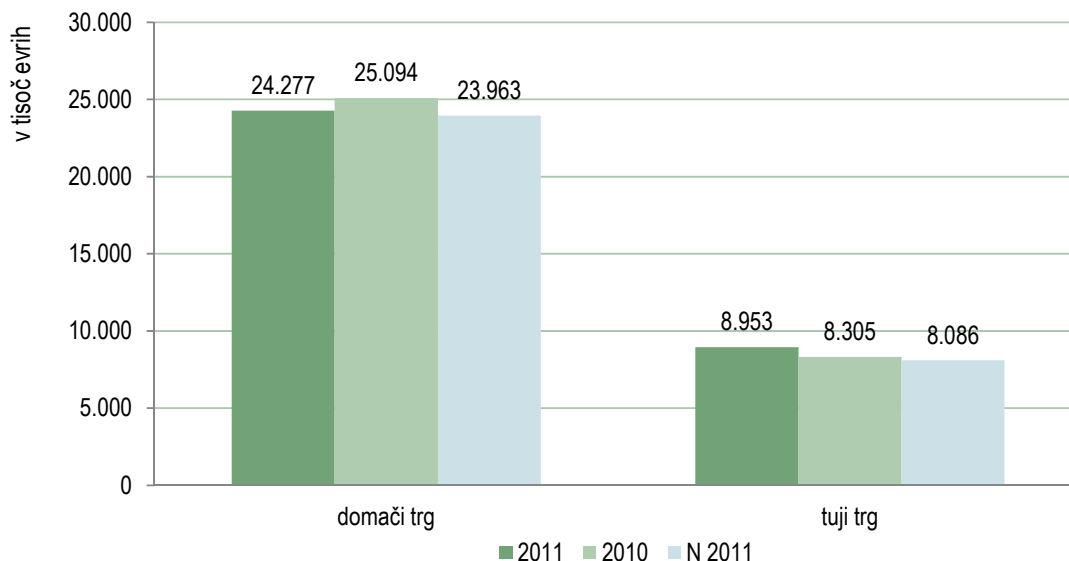
Prihodki od prodaje po trgih

Prihodki od prodaje (33.230 tisoč evrov) so leta 2011 predstavljali 97,7 odstotka vseh poslovnih prihodkov in so v primerjavi z letom poprej nižji za 0,5 odstotka, medtem ko je letni načrt presežen za 3,7 odstotka.

Slabe tri četrtine (73 odstotkov) smo ustvarili s prodajo na domačem trgu (letni načrt je za 1,3 odstotka presežen, medtem ko za prihodki, ustvarjenimi leta 2010, zaostajamo za 3,3 odstotka), preostanek 27 odstotkov prihodkov od prodaje pa predstavljajo prihodki od prodaje na tujih trgih (10,7 odstotka več v primerjavi z letnim načrtom in 7,8 odstotka več v primerjavi z ustvarjenimi leta 2010).

Prihodki od prodaje po trgih

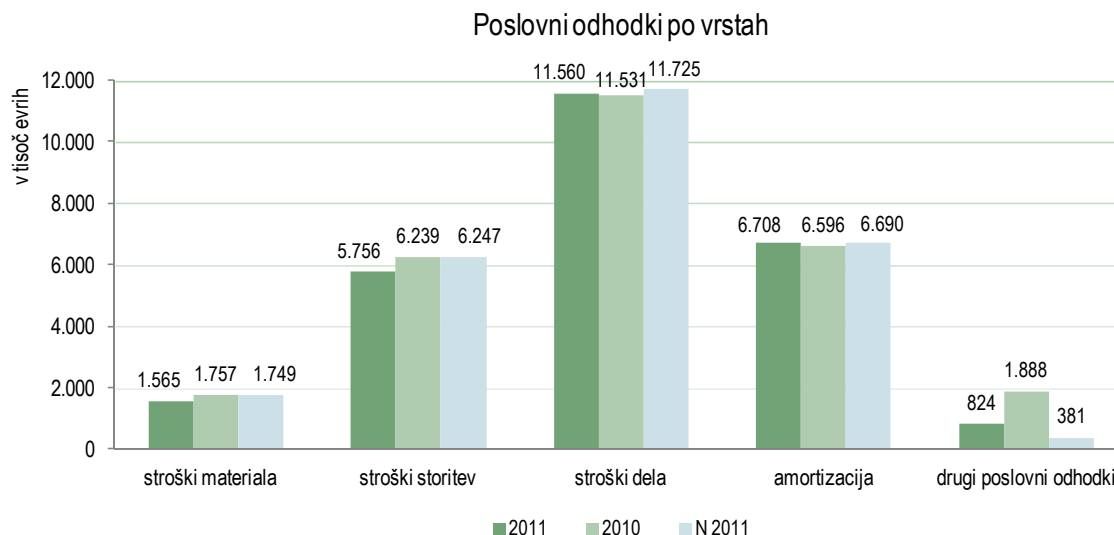
Poslovni odhodki

Poslovni odhodki leta 2011 znašajo 26.413 tisoč evrov in za 5,7 odstotka zaostajajo za realiziranimi leta 2010, za 1,4 odstotka pa so nižji tudi v primerjavi z načrtovanimi.

Zaostajanje v primerjavi z realiziranimi stroški leta 2010 je povezano z nižjimi stroški materiala (za 11 odstotkov) in storitev (za 7,7 odstotka) ter nižjimi drugimi poslovnimi odhodki (leta 2010 so bili ti odhodki višji zaradi oblikovanih popravkov vrednosti terjatev), stroški amortizacije in dela pa realizirane leta 2010 malenkost presegajo (za 1,7 oziroma 0,3 odstotka).

V primerjavi z načrtom smo realizirali za 10,5 odstotka nižje stroške materiala, za 7,9 odstotka nižje stroške storitev ter za 1,4 odstotka nižje stroške dela. Načrtovane vrednosti presegamo v segmentu drugih poslovnih odhodkov, medtem ko je strošek amortizacije na načrtovani ravni.

V strukturi poslovnih odhodkov s 44-odstotnim deležem prevladujejo stroški dela, sledi amortizacija (25-odstotni delež), stroški storitev (22-odstotni delež), stroški materiala (6-odstotni delež) ter drugi poslovni odhodki, ki zavzemajo 3 odstotke vseh poslovnih odhodkov. Zaradi opravljene slabitve poslovnih terjatev leta 2010 je leta 2011 nižji delež drugih poslovnih odhodkov (vzporedno se je povečal delež stroškov dela in amortizacije), medtem ko v primerjavi z načrtom v strukturi poslovnih odhodkov ni bistvenih odstopanj.

Stroški materiala so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem nižji za 11 odstotkov (oziroma za 192 tisoč evrov), za 10,5 odstotka (oziroma za 185 tisoč evrov) pa zaostajajo tudi za načrtom za leto 2011.

Slabih 65 odstotkov stroškov materiala predstavljajo stroški energentov (1.010 tisoč evrov). Med njimi je največji strošek *električne energije* (569 tisoč evrov), kjer zaradi rasti cen za 2 odstotka presegamo stroške preteklega leta, medtem ko je količinska poraba električne energije na ravni primerljivega lanskega obdobja (letni načrt je presežen za 1,5 odstotka). Pomemben strošek je tudi *kurivo za ogrevanje* (259 tisoč evrov); zaradi bistvenega povečanja cen v letošnjem letu je strošek za 19,3 odstotkov višji kot v preteklem letu in 17,8 odstotka nad letnim načrtom. Stroški *pogonskega goriva* znašajo 183 tisoč evrov (21,7 odstotkov manj kot leta 2010, letni načrt je dosežen 86,9-odstotno).

Nižji v primerjavi z letom 2010 in načrtom porabe so stroški *potrošnega materiala* (200 tisoč evrov), pogonskega goriva (183 tisoč evrov) in *materiala za tekoče vzdrževanje* (140 tisoč evrov). Drugi stroški materiala se nanašajo predvsem na porabljen material za čiščenje (76 tisoč evrov), pisarniški material (48 tisoč evrov), strokovno literaturo (24 tisoč evrov) in drobní inventar (50 tisoč evrov). Razlog za nižje stroške je poleg izvajanja ukrepov za racionalizacijo stroškov predvsem manjša poraba materialov za razledenjevanje manevrskih površin in letal zaradi milejše zime, delno pa tudi prenos nekaterih načrtovanih nabav, določenih za leto 2011, v leto 2012.

Pomembno so realizirani stroški zaostajali za načrtovanimi tudi pri stroških storitvah, ki znašajo 5.756 tisoč evrov in so za 7,7 odstotka nižji v primerjavi s predhodnim letom, za 7,9 odstotka pa so nižji v primerjavi z načrtom, kar je delno rezultat izvajanja racionalizacijskih ukrepov, delno pa je povezano tudi s časovnim zamikom načrtovanih aktivnosti (prenos v leto 2012). Tabelačno so stroški storitev prikazani v točki 5.2.3 Računovodskega poročila, v nadaljevanju pa podajamo vsebinsko obrazložitev pomembnejših postavk stroškov storitev.

Stroški storitev varovanja (1.621 tisoč evrov) so na ravni preteklega leta, vendar nižji v primerjavi z načrtovanimi. Prihranek glede na načrt je bil dosežen z racionalizacijo organizacije varnostne službe.

Stroški vzdrževanja (v ta sklop spadajo vzdrževanje sredstev, računalniške strojne opreme, oglasnih površin in stroški čiščenja) v višini 885 tisoč evrov so za 17 odstotkov nižji od načrtovanih. Zaostajanje je vezano predvsem na nekatera vzdrževalna dela, ki so prestavljena v leto 2012 (obnova poslovnega salona). V primerjavi z lanskim letom so se stroški vzdrževanja zaradi višjih stroškov vzdrževanja sredstev in oglasnih površin povečali za 8,6 odstotka.

Stroški *reklame* (536 tisoč evrov) zaradi pospeševanja prodaje v sodelovanju z domačim letalskim prevoznikom za 14,7 odstotkov presegajo stroške preteklega leta, letni načrt je realiziran 87,8-odstotno.

Stroški storitev dejavnosti (497 tisoč evrov) presegajo realizirane v preteklem letu in načrtovane v letošnjem. Razlog je v povečanju stroškov checkinga DCS (rast tečaja CHF). Drugi stroški (stroški povezav SITA, koordinacije prometa na ploščadi in monitoringa hrupa) so nižji od načrtovanih.

Stroški dela prek študentskega servisa in agencije za zaposlovanje (420 tisoč evrov) so v primerjavi z letom 2010 pomembno nižji zaradi odprave sodelovanja z agencijo za zaposlovanje (podrobneje so ti stroški pojasnjeni v sklopu razlage stroškov dela v nadaljevanju).

Stroški dela so na ravni realiziranih leta 2010 in znašajo 11.560 tisoč evrov, za 1,4 odstotka pa zaostajajo za načrtovanimi.

	v evrih				
	R11 1 - 12 2011	R10 1 - 12 2010	LN11 1-12 2011	Indeks R11/R10	Indeks R11/LN11
Stroški dela (redno zaposleni)	11.560.563	11.531.365	11.725.315	100,3	98,6
Stroški dela (študentski servis in agencija za zaposlovanje)	420.017	786.508	366.960	53,4	114,5
Skupaj	11.980.580	12.317.873	12.092.275	97,3	99,1

Bistvena sprememba glede na leto 2010 je odprava sodelovanja z agencijo za zaposlovanje in delna nadomestitev tega zaposlovanja s sklepanjem delovnih razmerij za določen čas. Ob upoštevanju tega dejstva je z vsebinskega vidika primernejša primerjava stroškov dela, povečanih za stroške fleksibilnih oblik zaposlovanja.

Ti stroški za obravnavano obdobje znašajo 11.981 tisoč evrov oziroma so za 2,7 odstotka nižji v primerjavi z lanskim letom in za 0,9 odstotka nižji od načrtovanih.

Stroških rednega dela so na ravni preteklega leta. Stroški dela prek *študentskega servisa in agencije za zaposlovanje* so nižji od preteklega leta za 46,6 odstotkov, letni načrt je presežen za 14,5 odstotkov.

Za 1,7 odstotka so v primerjavi s predhodnim letom višji stroški amortizacije (6.708 tisoč evrov), katerih višina je v načrtovanih okvirih.

Pretežni del drugih poslovnih odhodkov v skupni višini 824 tisoč evrov se nanaša na oblikovanje rezervacij za plačilo dodatnega pokojninskega zavarovanja za gasilce (350 tisoč evrov, na osnovi tožbe za pretekla leta) in za jubilejne nagrade ter odpravnine ob upokojitvi (92 tisoč evrov), na oblikovanje popravkov vrednosti terjatev (193 tisoč evrov, oblikovani v skladu z računovodskimi usmeritvami družbe) in nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (101 tisoč evrov).

V primerjavi z letom 2010 so drugi poslovni odhodki nižji zaradi bistveno nižjih popravkov vrednosti terjatev, načrtovane pa presegamo zaradi oblikovanja rezervacij za zagotovitev pokojninskega zavarovanja gasilcev.

Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)

Rezultat ustvarjenih poslovnih prihodkov in odhodkov je poslovni izid iz poslovanja (EBIT) v višini 7.587 tisoč, ki za 29 odstotkov presega ustvarjenega leta 2010 (v glavnem posledica oblikovanja popravkov vrednosti terjatev leta 2010), za 40,6 odstotka pa je višji v primerjavi z načrtovanim (kar je pripisati večjim poslovnim prihodkom v primerjavi z načrtovanimi in nekoliko manjšim poslovnim odhodkom v primerjavi s predvidenimi v načrtu).

Finančni prihodki in odhodki

Ustvarili smo za 1.369 tisoč evrov finančnih prihodkov, katerih pretežni del se nanaša na obresti (912 tisoč evrov) in dividende (365 tisoč evrov). V primerjavi z načrtom so višji za 52,1 odstotka, za 4,1 odstotka pa presegajo tudi realizirane leta 2010.

Pomembno odstopanje od načrta smo realizirali pri finančnih odhodkih, ki znašajo 2.472 tisoč evrov. Pretežni del (2.193 tisoč evrov) se nanaša na slabitev naložbe v družbo *Adria Airways Tehnika, d. d.*, ki je bila na podlagi ustreznega testa slabitve oslABLJENA do višine 45 odstotkov nominalne vrednosti naložbe (točka 5.1.3 Računovodskega poročila).

Čisti poslovni izid

Po zmanjšanju za obveznosti iz naslova davka od dobička znaša čisti poslovni izid 5.257 tisoč evrov in ustvarjeni izid leta 2010 presega za 23 odstotkov, za 5 odstotkov pa je višji tudi v primerjavi z načrtovanim čistim dobičkom za leto 2011.

3.3.2 BILANCA STANJA

Zagotovitev primerljivosti podatkov o sredstvih in obveznostih do virov sredstev na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2010

Pri primerjavi postavk bilance stanja na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2010 je treba upoštevati spremembo v prikazovanju terjatev in obveznosti za odloženi davek. V bilanci stanja na dan 31. 12. 2011 so te terjatve (postavka v aktivni bilance stanja) in obveznosti (postavka v pasivi bilance stanja) med sabo pobotane, medtem ko so bile v bilanci stanja na dan 31. 12. 2010 prikazane nepobotano (posebej terjatve in posebej obveznosti za odloženi davek). Način prikazovanja terjatev in obveznosti za odloženi davek v bilanci stanja (nepobotano oziroma pobotano) vpliva na višino bilančne vsote, ki je na dan 31. 12. 2010, če so terjatve in obveznosti prikazane nepobotano, za 1,1 milijona evrov višja (letno poročilo za leto 2010).

V analizi bilance stanja so za zagotovitev realne osnove za primerjavo kot primerjalni podatki za leto 2010 vzeti podatki iz bilance stanja, v kateri so terjatve in obveznosti za odloženi davek medsebojno pobotane (tako so terjatve in obveznosti za odložene davke prikazane na dan 31. 12. 2011). V primerjavi z revidirano in javno objavljeno bilanco stanja na dan 31. 12. 2010 prihaja torej do razlik, kot je prikazano v spodnji tabeli, vendar, kot smo že navedli, ocenjujemo, da so tako prilagojeni podatki boljša osnova za primerjavo podatkov o stanju sredstev in obveznosti družbe na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2010.

v evrih

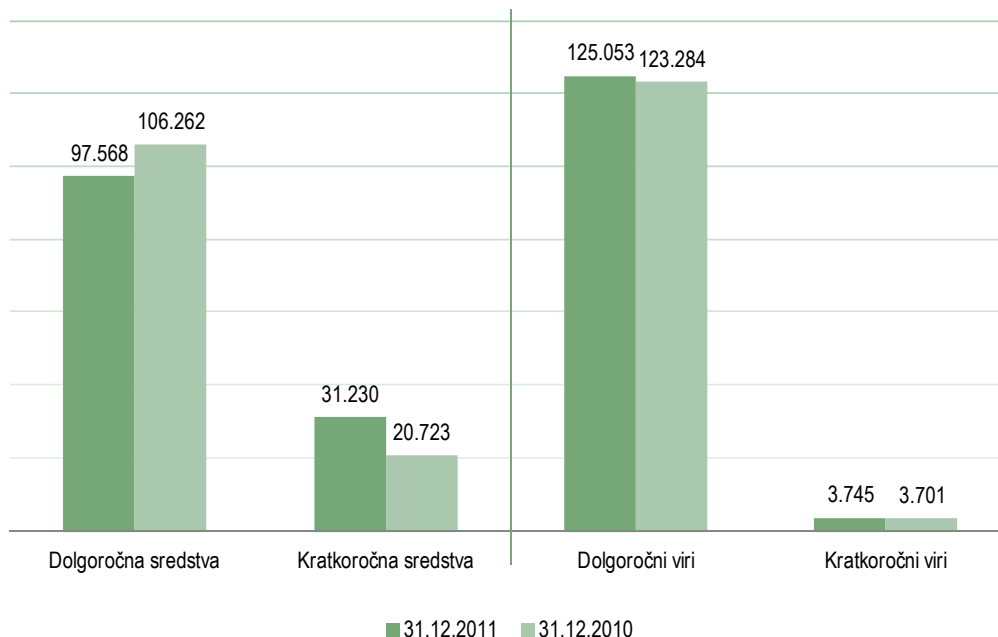
	Prilagojena 31. 12. 2010	Objavljena 31. 12. 2010	Razlika
Sredstva	126.985.617	128.108.228	-1.122.611
Dolgoročna sredstva	106.262.154	107.384.765	-1.122.611
- terjatve za odloženi davek	0	1.122.611	-1.122.611
- ostala dolgoročna sredstva	106.262.154	106.262.154	0
Kratkoročna sredstva	20.723.463	20.723.463	0
Obveznosti do virov sredstev	126.985.617	128.108.228	-1.122.611
Kapital	121.280.314	121.280.314	0
Dolgoročne obveznosti	2.004.124	3.126.735	-1.122.611
- rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	1.346.128	1.346.128	0
- dolgoročne poslovne obveznosti	657.996	1.780.607	-1.122.611
- od tega obveznosti za odloženi davek	331.593	1.454.204	-1.122.611
- od tega druge dolgoročne poslovne obveznosti	326.403	326.403	0
Kratkoročne obveznosti	3.701.179	3.701.179	0

Analiza bilance stanja

Bilančna vsota na dan 31. 12. 2011 znaša 128.797 tisoč evrov in je v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2010 višja za 1,4 odstotka.

Dobre tri četrtine sredstev predstavljajo dolgoročna sredstva (97.568 tisoč evrov), katerih vrednost je v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2010 nižja za 8,2 odstotka. Med obveznostmi do virov sredstev prevladujejo dolgoročni viri s 97-odstotnim deležem; pretežni del teh se nanaša na lastniški kapital, ki zavzema 95 odstotkov bilančne vsote. V primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2010 je vrednost dolgoročnih virov na dan 31. 12. 2011 višja za 1,4 odstotka.

Sredstva in obveznosti do virov sredstev po ročnosti (v tisoč evrih)

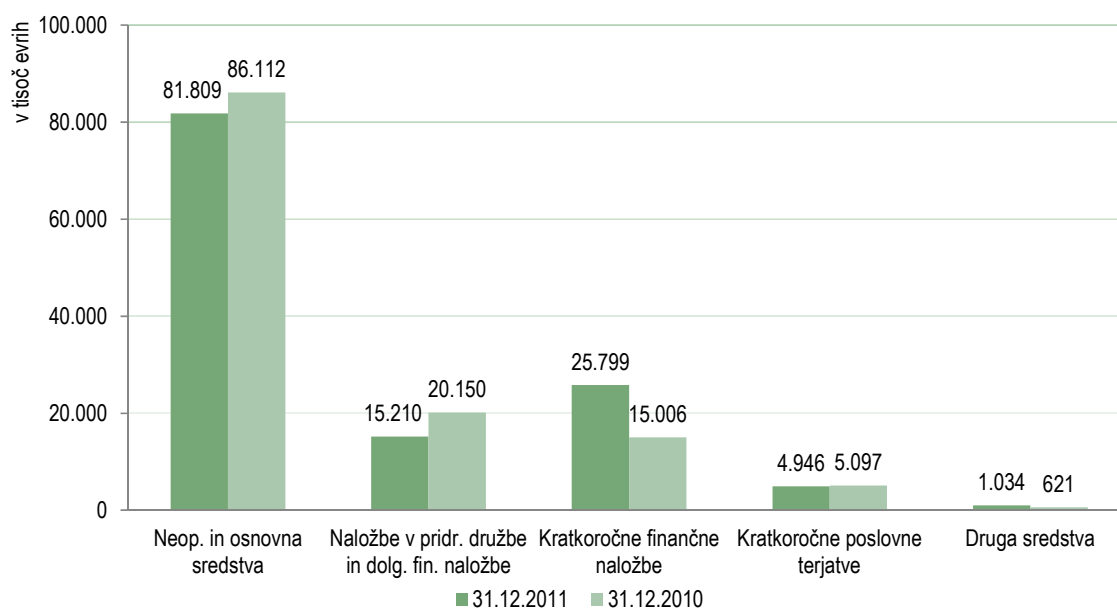

Zmanjšanje vrednosti dolgoročnih sredstev je odraz zmanjšanja vrednosti nepremičnin, naprav in opreme (79.617 tisoč evrov) za 6,3 odstotka v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2010 zaradi presežka obračunane amortizacije nad vrednostjo leta 2011 pridobljenih sredstev) ter zmanjševanja dolgoročnih finančnih naložb (12.063 tisoč evrov oziroma za 30 odstotkov manj kot na dan 31. 12. 2010; zmanjšanje je posledica unovčevanja naložb med letom ter prevrednotenja naložb po stanju na dan 31. 12. 2011).

Slabo četrtino bilančne vsote na dan 31. 12. 2011 zavzemajo kratkoročna sredstva (31.230 tisoč evrov). Njihovo povečanje v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2010 je posledica povečanja kratkoročnih finančnih naložb (25.799 tisoč evrov), ki so v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2010 višje za 10.793 tisoč evrov (oziroma za 72 odstotkov) in predstavljajo slabih 20 odstotkov bilančne vsote (na dan 31. 12. 2010 12 odstotkov). Med kratkoročnimi sredstvi so pomembna postavka še poslovne terjatve v višini 4.946 tisoč evrov, ki so za 3 odstotke nižje v primerjavi s stanjem na zadnji dan predhodnega leta. Zavzemajo slabe 4 odstotke bilančne vsote, njihov delež pa se v primerjavi s stanjem na zadnji dan predhodnega leta ni bistveno spremenil.

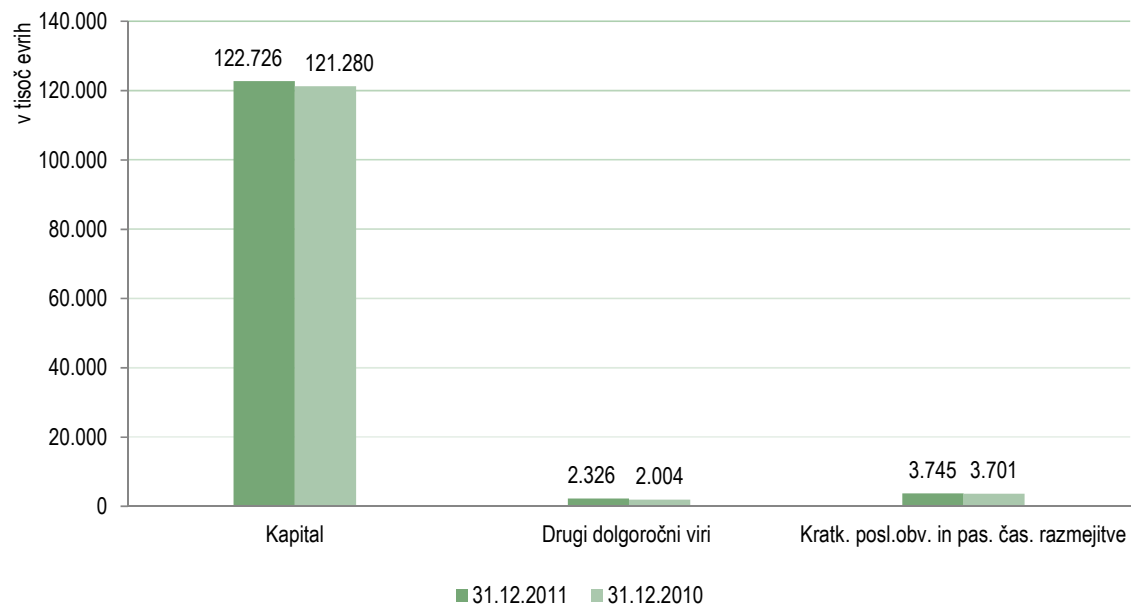

Sredstva

Stabilen finančni položaj družbe potrjuje struktura obveznosti do virov sredstev, v kateri s 97-odstotnim deležem prevladujejo dolgoročni viri, razliko pa predstavljajo kratkoročne poslovne obveznosti skupaj s pasivnimi časovnimi razmejitvami. Družba na dan 31. 12. 2011 nima finančnih obveznosti. Kapital se je v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2010 povečal za 1,2 odstotka, njegov delež v bilančni vsoti pa ostaja visok (95 odstotkov). Z vidika višine preostalih postavk in njihovih deležev v strukturi obveznosti do virov sredstev v primerjavi s stanjem na zadnji dan leta 2010 ni prišlo do pomembnih sprememb.

Obveznosti do virov sredstev

Ustrezna je tudi kapitalska pokritost dolgoročnih sredstev, ki na dan 31. 12. 2011 znaša 1,26 (na dan 31. 12. 2010 1,14).

3.3.3 FINANČNO UPRAVLJANJE

Tako kot v preteklosti je družba tudi leta 2011 ohranila dobro likvidnost. Na zadnji dan leta je imela za 25.962 tisoč evrov kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev, med letom je svoje obveznosti tekoče poravnava. Obseg naložb v neopredmetena sredstva ter nepremičnine, naprave in opremo je bil leta 2011 razmeroma nizek (2.416 tisoč evrov); tako kot v preteklih letih smo jih tudi leta 2011 financirali z lastnimi viri.

Družba je v pretežnem delu financirana z lastniškim kapitalom. Investicije, izvedene v preteklih letih, so bile financirane z lastnimi viri, zato družba ni zadolžena. Poslovne obveznosti, izkazane na dan 31. 12. 2011, se večinoma nanašajo na tekoče obveznosti do dobaviteljev in zaposlenih. Pri nalaganju prostih denarnih sredstev zasledujemo kombinacijo razpršenosti, varnosti in donosnosti.

Ocenjujemo, da imamo glede na zgoraj predstavljeno premoženjsko stanje družbe kljub trenutno neugodnim razmeram na finančnih trgih relativno dobre možnosti za pridobitev zunanjih finančnih virov (posojil), denarna sredstva, ki jih imamo naložena pri bankah v obliki depozitov, pa predstavljajo kakovostno likvidnostno rezervo. Težav s kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnostjo družba nima in jih tudi leta 2012 ob predpostavki normalnega poslovanja našega največjega poslovnega partnerja ne pričakujemo.

3.3.4 DENARNI TOKOVI

	v evrih	
	2011	2010
Začetno stanje denarnih sredstev	251.543	286.033
Denarni tokovi pri poslovanju	11.171.834	12.867.688
Denarni tokovi pri naložbenju	-9.431.097	-10.313.727
Denarni tokovi pri financiranju	-1.829.145	-2.588.451
Končno stanje denarnih sredstev	163.135	251.543

Leta 2011 ustvarjeni denarni tokovi pri poslovanju znašajo 11.172 tisoč evrov. Družba jih je porabila za izplačilo dividend (denarni tokovi pri financiranju) in za naložbenje.

Izdatki za financiranje so bili nižji, ker je bilo nižje izplačilo dividend v letu 2011 (vsebinsko gre za dividende za leto 2010) v primerjavi z letom 2010 (dividende za leto 2009).

Preostanek ustvarjenih presežkov pri poslovanju po poplačilu lastnikov (dividende) ter denarna sredstva iz naslova donosov ter sproščanja obstoječih finančnih naložb je družba v glavnem plasirala v kratkoročne finančne naložbe.

3.3.5 KAZALNIKI POSLOVANJA

Deleža EBITDA (poslovni izid pred davki, obrestmi in amortizacijo) in EBIT (poslovni izid iz poslovanja) v poslovnih prihodkih sta se povečala, kar je odraz boljšega poslovanja družbe leta 2011 v primerjavi z letom 2010. Rast EBIT je bila dosežena delno na račun povišanja poslovnih prihodkov, predvsem pa na račun nižjih poslovnih odhodkov (nižjih stroškov materiala in storitev leta 2011 v primerjavi z letom 2010 ter nižjih drugih poslovnih odhodkov leta 2011 v primerjavi z letom 2010, ko smo oblikovali višje popravke vrednosti terjatev). Nasprotno je amortizacija za leto 2011 malenkost višja v primerjavi z letom 2010, kar je poleg povečanja poslovnih prihodkov in upada navedenih vrst poslovnih odhodkov razlog za višjo rast EBITDA marže v primerjavi s povečanjem EBIT marže.

	2011	2010	Indeks 11 / 10
Delež EBITDA v poslovnih prihodkih*	0,420	0,368	114
Delež EBIT v poslovnih prihodkih**	0,223	0,173	129

* (poslovni izid iz poslovanja + amortizacija)/poslovni prihodki

** poslovni izid iz poslovanja/poslovni prihodki

Dobro poslovanje družbe leta 2011 kažeta tudi koeficienta gospodarnosti poslovanja in celotne gospodarnosti, katerih povečanje je vezano na višje poslovne prihodke in nižje poslovne odhodke leta 2011 v primerjavi z letom 2010. Na nižjo rast koeficienta celotne gospodarnosti vplivajo finančni odhodki iz naslova slabitve naložbe v pridruženo družbo.

	2011	2010	Indeks 11 / 10
Koeficient gospodarnosti poslovanja*	1,287	1,210	106
Koeficient celotne gospodarnosti**	1,224	1,175	104

* poslovni prihodki/poslovni odhodki

** celotni prihodki/celotni odhodki

Izboljšanje poslovanja je vplivalo tudi na višje donosnosti kapitala in sredstev. Za zagotovitev primerljivosti je vrednost kazalnika čista dobičkonosnost sredstev (ROA) za leto 2010 izračunana upoštevaje prilagojene podatke o sredstvih in obveznostih na dan 31. 12. 2010 (pojasnilo v točki 3.3.2 Poslovnega poročila).

	2011	2010	Indeks 11 / 10
Čista dobičkonosnost kapitala - ROE*	0,044	0,036	122
Čista dobičkonosnost sredstev - ROA**	0,041	0,034	122

* čisti dobiček/povprečni kapital brez čistega dobička proučevanega obdobja

** (čisti dobiček + dane obresti)/povprečno stanje sredstev

V strukturi obveznosti do virov sredstev leta 2011 ni prišlo do sprememb; prevladuje lastniški kapital s 95-odstotnim deležem, kar odraža nezadolženost in finančno stabilnost družbe. Kapital zadošča za financiranje vseh dolgoročnih in še dela kratkoročnih sredstev. Za zagotovitev primerljivosti sta vrednosti obeh kazalnikov na dan 31. 12. 2010 izračunani z upoštevanjem prilagojenih podatkov o sredstvih in obveznostih na dan 31. 12. 2010 (pojasnilo v točki 3.3.2 Poslovnega poročila).

	2011	2010	Indeks 11 / 10
Kapitalska pokritost dolgoročnih sredstev*	1,258	1,141	110
Stopnja lastniškosti financiranja**	0,953	0,955	100

* kapital/dolgoročna sredstva

** kapital/obveznosti do virov sredstev

3.3.6 NAČRTI ZA LETO 2012

Poslovni načrt družbe za leto 2012, ki je predstavljen v nadaljevanju in ga je decembra 2011 potrdil nadzorni svet, je izdelan z upoštevanjem načrtovanega obsega prometa, asortimenta načrtovanih storitev ter predvidene ravni cen storitev. V načrtu je predvideno normalno poslovanje domačega letalskega prevoznika (realizacija načrtovanega obsega prometa in redno plačevanje). Slabitve finančnih naložb leta 2012 niso predvidene.

Za leto 2012 načrtujemo malenkost nižji promet v primerjavi z letom 2011, kar je skladno z dejstvom, da leta 2012 še ne pričakujemo bistvenega okrevanja gospodarstva, in povezano s pričakovanji o načrtovanem prometu posameznih letalskih prevoznikov (opisano v nadaljevanju). Tako načrtujemo, da bo število potnikov v primerjavi z letom 2011 nižje za 3,7 odstotka, število premikov letal za 2,6 odstotka, teža tovarnega prometa pa bo zaradi prenehanja oskrbe ladijskega in cestnega zbirnega tovora upadla za 10,9 odstotka.

Z vidika načrtovanega prometa po posameznih prevoznikih smo predvideli nadaljevanje ukinjanja manj donosnih linij domačega letalskega prevoznika Adrie Airways in ukinitve linije easyJeta v Pariz. Nasprotno načrtujemo boljšo zasedenost letov Air France (Pariz) ter več letov turškega prevoznika Turkish Airlines za Istanbul. Pri čarterskem prometu pričakujemo povečanje tujih prevoznikov in s tem prometom bomo kompenzirali upad čarterskega prometa domačega prevoznika.

Znižanje načrtovanega prometa se bo odrazilo v poslovnih prihodkih, ki jih načrtujemo v višini 32,3 milijona evrov oziroma za 4,9 odstotka manj v primerjavi z letom 2011. Pretežni del v znesku 32,0 milijona evrov bodo predstavljali prihodki od prodaje, ki bodo glede na dosežene leta 2011 predvidoma upadli za 3,8 odstotka. Slednje je povezano z načrtovanim krčenjem prometa domačega prevoznika, ki se bo predvidoma odrazilo v upadu prihodkov od prodaje na domačem trgu v višini 6,7 odstotka. Nasprotno na tujem trgu kljub ukinitvi easyJetove linije v Pariz načrtujemo za 8,0 odstotka višje prihodke od prodaje.

Poslovne odhodke bomo tudi leta 2012 stalno nadzirali in jih tekoče prilagajali potrebam ob upoštevanju obsega prometa in tekoče likvidnostne situacije v družbi. Načrtovani so v višini 25,9 milijona evrov, kar je za 2,2 odstotka manj od realiziranih leta 2011. Za 18,7 odstotka bodo predvidoma nižji stroški amortizacije, stroški dela bodo ostali na ravni leta 2011, povišanje pa je predvideno pri stroških materiala in stroških storitev (zaradi bistvenega povišanja cen nekaterih storitev, ki jih opravlja agencija).

Poslovni izid iz poslovanja pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA) je tako predviden v višini 11,9 milijona evrov, poslovni izid iz poslovanja (EBIT) v višini 6,5 milijona evrov, čisti poslovni izid pa v višini 5,9 milijona evrov.

3.4 ZAPOSLENI

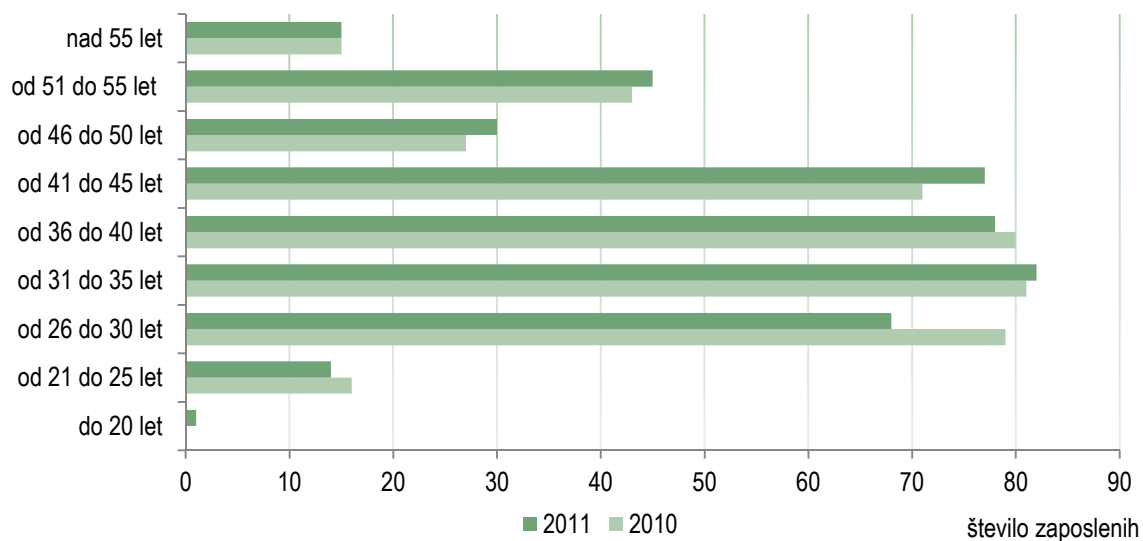
Število zaposlenih se je na osnovi kadrovskih racionalizacij in izvedbe programa presežnih delavcev v primerjavi s koncem leta 2010 zmanjšalo za 2 zaposlena. Nadaljevali smo fleksibilne oblike zaposlovanja; z zaposlovanjem za določen čas, povečali obseg sodelovanja z delodajalcem, ki potrebuje več zaposlenih v zimskem času, in prek študentskega servisa.

Število vseh opravljenih delovnih ur smo leta 2011 v primerjavi z letom 2010 znižali za 2,9 odstotka, ker smo število ur redno zaposlenih povišali za 1,0 odstotka, število študentskih ur znižali za 3,0 odstotka, sodelovanje z agencijo za zaposlovanje pa smo skoraj odpravili (za 95,2 odstotka nižji obseg opravljenih ur v primerjavi z letom 2010). Skupno povprečno število delavcev, izračunanih iz delovnih ur, ne glede na vrsto zaposlitve, je leta 2011 447 zaposlenih (leta 2010: 460).

Ob koncu leta je bilo v družbi 410 zaposlenih, od tega 55 zaposlenih (13,4 odstotka) za določen čas. Med zaposlenimi je 26,8 odstotka žensk in 73,2 odstotka moških.

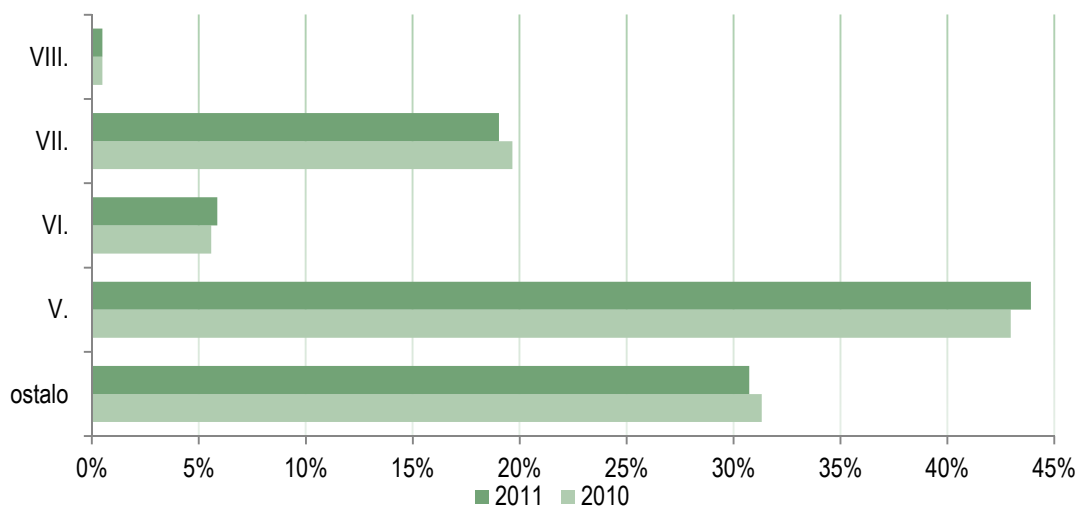

Starostna struktura zaposlenih

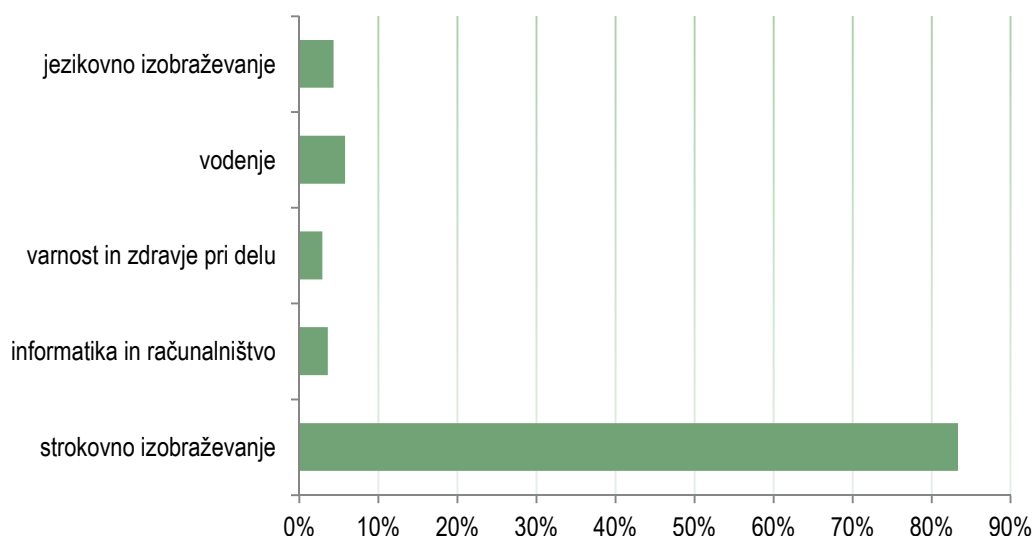
Nizka stopnja zaposlovanja in upokojevanja je vplivala na zvišanje povprečne starosti zaposlenih, ki se je dvignila za polovico leta, in sicer z 38,3 na 38,9 leta. Skoraj tri četrtine vseh zaposlenih predstavljajo zaposleni med 26. in 45. letom starosti (305 zaposlenih). Leta 2011 se je za 2,6 odstotne točke zmanjšal delež zaposlenih v kategoriji od 26. do 30. leta (teh je na dan 31. 12. 2011 68), medtem ko se je za 2,3 odstotne točke povečalo število zaposlenih v kategoriji od 41. do 50. leta starosti (na 107 zaposlenih).

Izobrazbena struktura

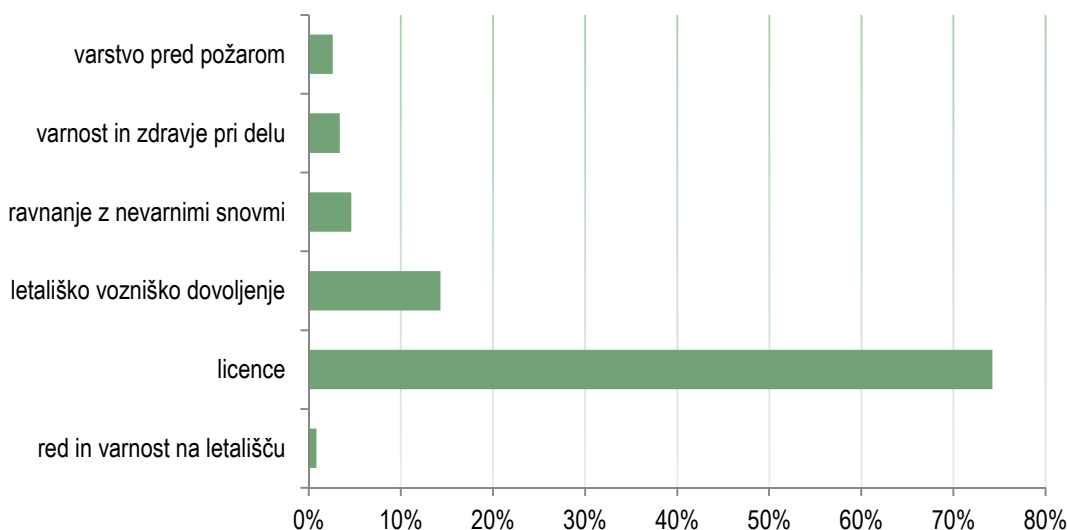
Spremembe v izobrazbeni strukturi na dan 31. 12. 2011 glede na 31. 12. 2010 so delno odraz naših prizadevanj za dvig izobrazbene ravni zaposlenih, delno pa tudi posledica fluktuacije. Zaposlene spodbujamo k študiju ob delu. Višjo stopnjo strokovne izobrazbe je leta 2011 pridobilo 5 zaposlenih (1 univerzitetno, 2 visoko, 2 peto stopnjo).

Eksterna izobraževanja

Leta 2011 je bilo izvedenih 138 izobraževanj zunaj družbe, kar je 6 manj kot leta 2010. Prevladujejo strokovna izobraževanja, katerih je bilo za 8 odstotkov več kot leto poprej, sledijo izobraževanja za vodenje, informatiko in računalništvo, učenje tujih jezikov ter za varnost in zdravje pri delu. Zunanjih izobraževanj se je udeležilo 468 slušateljev in skupaj opravilo 4.930 pedagoških ur, kar je za 2.766 ur več kot leta 2010. Na posameznega udeleženca izobraževanja je bilo torej pripravljenih 10 ur, na zaposlenega pa 12 ur izobraževanja. Za zunanje oblike izpopolnjevanj smo namenili skoraj 72 tisoč evrov, kar je za 21 odstotkov manj kot v prejšnjem letu in predstavlja 175 evrov na zaposlenega v družbi. Manjši znesek je predvsem posledica večjega prenosa znanja v družbi v obliki internih izobraževanj.

Interna usposabljanja

Največji del internega usposabljanja leta 2011 smo organizirali v okviru Izobraževalnega centra, saj smo tudi formalno vzpostavili učinkovit inštruktorski sistem z internimi strokovnjaki z večletnimi izkušnjami in znanjem civilnega letalstva. Izvedli smo 2.415 pedagoških ur internega usposabljanja (oziroma 5,9 ur na zaposlenega v družbi) za 770 udeležencev. Največji del (74 odstotkov) smo namenili usposabljanju za pridobivanje oziroma podaljševanje licenc za delo letališkega strokovnega osebja.

Novosti pri formalizaciji naših izobraževalnih vsebin

Leta 2011 smo v okviru usposabljanja uvedli enoten sistem usposabljanja za pridobitev letališkega vozniškega dovoljenja za vse, ki se z vozili gibljejo po nadzorovanem delu letališča (letaliških ploščadih in manevrskih površinah), da se bo povečala usposobljenost voznikov teh vozil.

V okviru izobraževalnega centra deluje tudi Letalska šola, v kateri smo v primerjavi z letom 2010 v večjem obsegu izvajali strokovna usposabljanja za zunanje naročnike za pridobitev oziroma podaljšanje zakonsko predpisanih dovoljenj za varovanje civilnega letalstva in dovoljenj za delo letališkega strokovnega osebja.

Sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami, delovna praksa, izdelava diplomskih nalog

Da bi motivirali dijake in študente za zaposlitev v naši družbi, smo povečali obseg sodelovanja z izvajalci srednjega in univerzitetnega izobraževanja. Praktično usposabljanje smo omogočili 14 dijakom in študentom v skupnem obsegu 3.050 ur oziroma skoraj 700 ur več kot v preteklem letu. Sodelovali smo tudi pri pripravi več kot 10 seminarskih in diplomskih del.

S Tehniškim šolskim centrom Kranj in Šolskim centrom za pošto, ekonomijo in telekomunikacije, Ljubljana, smo sodelovali na Javnem razpisu za sofinanciranje spodbud delodajalcem za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom. Pridobljena sredstva v višini 3,1 tisoč evrov so bila namenjena pokrivanju stroškov za nagrade dijakov in mentorjev.

Sodelovali smo na »Vrtljaku poklicev«, ki ga je organiziral Tehniški šolski center Kranj in je bil namenjen predstavitvi poklicev učencem osnovnih šol. Na dogodku smo predstavili možnost zaposlitve logističnega tehnika.

Načrt za leto 2012

Pri usposabljanju bomo v okviru Izobraževalnega centra še naprej skrbeli za kakovosten pretok znanja med zaposlenimi v skladu z izdelanim kompetenčnim modelom razvoja kadrov. Še naprej bomo usposabljali tudi zunanje kandidate, ki cenijo znanje naših priznanih inštruktorjev. Načrtujemo tudi praktično usposabljanje naših gasilcev za požarno varnost zrakoplovov na enem izmed mednarodnih letališč ter pridobitev inštruktorskih licenc za zemeljsko oskrbo za nekaj zaposlenih v enem od evropskih šolskih centrov.

Naš cilj je prilagajanje števila zaposlenih spremenljivemu obsegu prometa, zato bomo v družbi nadaljevali prožne oblike zaposlovanja:

- z zaposlovanjem za določen čas v okviru zakonskih možnosti,
- s povečanim sodelovanjem z delodajalci, ki imajo manjši obseg dela v poletnem času, ko je obseg dela v naši družbi povečan,
- z delom prek študentskega servisa.

Poleg izboljšav notranjega prenosa znanja, ki jih postopoma uvajamo že od leta 2009, bomo še naprej posebno pozornost posvečali zunanjim oblikam izobraževanja. Za to bomo leta 2012 namenili 126 tisoč evrov.

3.5 NALOŽBE V NEOPREDMETENA SREDSTVA, OBJEKTE IN OPREMO

3.5.1 LETO 2011

Leta 2011 smo načrtovali naložbe v objekte, računalniško opremo in opremo za potrebe dejavnosti v skupni višini 6,4 milijona evrov. Načrt je z vsebinskega vidika pomenil nadaljevanje vlaganj v razvoj letališča, ki je bil načrtan v Strategiji

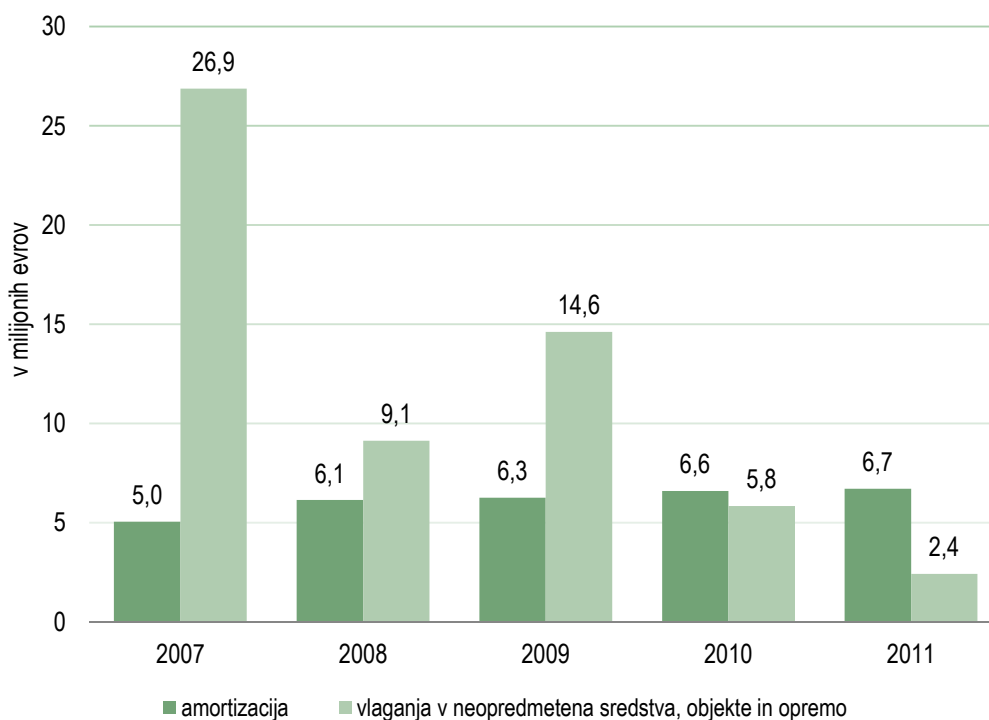
razvoja družbe za obdobje 2007–2015. Ker so še vedno obstajale negotovosti, s katerimi smo se spopadali, smo intenzivnost izvajanja investicij prilagodili nujnosti posameznih vlaganj, zato načrt za leto 2011 ni bil realiziran.

Leta 2011 smo 1.427 tisoč evrov porabili za pridobitev stavbne pravice, 691 tisoč evrov za gradnjo objektov, preostanek pa za nakup opreme za potrebe dejavnosti (151 tisoč evrov) in za računalniško opremo (146 tisoč evrov). Naložbe smo financirali z lastnimi sredstvi. Vse naše naložbe so usmerjene v obnovo in razvoj letališča, s tem sledimo tehnološkemu napredku v panogi, zakonskim zahtevam in zagotavljanju kapacitet, potrebnih za varno in kakovostno oskrbo načrtovanega obsega prometa.

	Realizacija 2011	Načrt 2011
Objekti	691.036	4.817.000
Pridobitev stavbne pravice	1.427.483	0
Računalniška oprema (strojna in programska)	146.387	486.950
Oprema za potrebe dejavnosti	151.128	1.103.050
Skupaj	2.416.034	6.407.000

v evrih

Primerjava vlaganj v neopredmetena sredstva, objekte in opremo ter obračunane amortizacije v obdobju 2007–2011

Neopredmetena sredstva

Naložba v neopredmetena sredstva se nanaša na stavbno pravico za obdobje 40 let za obstoječi potniški terminal in novi potniški terminal z zunanjo ureditvijo in objekt za opremo službe za oskrbo letal (1.427 tisoč evrov).

Gradnja objektov

Obnovili smo del glavne letališke ploščadi, kjer smo asfaltirano površino zamenjali z betonom (466 tisoč evrov). Dokončana je bila tudi projektna dokumentacija za komunalno infrastrukturno opremljanje Poslovno-logistične cone (95 tisoč evrov). V sklopu pripravljanih del za gradnjo druge faze novega potniškega terminala je bila izdelana simulacija požara ter dokončana investicijska dokumentacija (41 tisoč evrov). Izdelan je bil urbanistični načrt letališča ter izvedene so bile parcelacije in cenitve zemljišč (v skupni vrednosti 35 tisoč evrov). Za obnovo hangarja Službe za oskrbo letal je bila izdelana projektna dokumentacija, plačan komunalni prispevek in pridobljeno gradbeno dovoljenje (19 tisoč evrov) ter izdelana pregrada za vstopnimi okenci za pregled potnih listov v prihodih (17 tisoč evrov).

Računalniška oprema

Leta 2011 smo nadaljevali naložbe v razvoj informatike (146 tisoč evrov), ki so usmerjene v zagotavljanje neprekinjenega delovanja informacijskih sistemov ter informacijske podpore prenovi procesov v operativnih službah. Na področju strojne opreme smo uvedli sistem tiskanja preko multifunkcijskih naprav in centralnega nadzora nad porabo potrošnega materiala. Na področju programske opreme smo nadgradili programsko opremo v avioblagovni službi in s tem dosegli večjo kompatibilnost s standardom e-freight. Začeli smo tudi informatizacijo poslovnega salona, ki jo nameravamo dokončati v prvi četrtini leta 2012. Velik napredek smo dosegli pri informacijski varnosti, saj je uprava družbe sprejela krovno varnostno politiko in imenovala odgovorno osebo za uvajanje in upravljanje sistema za varovanje informacij (SUVI).

Oprema za potrebe dejavnosti

Leta 2011 smo za opremo za potrebe dejavnosti namenili 151 tisoč evrov. Pomembni so zlasti nakup elektroviličarja z nosilnostjo 1,6 tone, rentgenske naprave za pregled ročne prtljage ter osebne vozila za potrebe Follow me, dograjen pa je bil tudi sistem tehničnega varovanja.

3.5.2 NAČRTI ZA LETO 2012

Leta 2012 načrtujemo naložbe v objekte in opremo v skupni vrednosti 13,1 milijona evrov. Predvidoma jih bomo financirali z lastnimi sredstvi (seveda ob predpostavki realizacije načrtovanega obsega prometa ter plačilni disciplini kupcev naših storitev). Pretežni del (83 odstotkov oziroma 10,9 milijona evrov) predstavljajo naložbe v objekte, preostanek pa naložbe v opremo za potrebe dejavnosti (1,7 milijona evrov) in računalniško opremo (0,5 milijona evrov). Vsebinsko gledano načrt v glavnem predstavlja nadaljevanje vlaganj, začrtanih v strategiji razvoja družbe za obdobje 2007–2015, upošteva pa tudi usmeritve Master Plana, izdelanega leta 2010.

Nadaljevali bomo odkup zemljišč za razvoj poslovno-logistične cone Aeropolis. Obnovili bomo vozno stezo TWY A ter jo navezali na glavno letališko ploščad in hitro spojnico G. Začeli bomo preurejati hangar Službe za oskrbo letal in gradnjo novega potniškega terminala T2, v obstoječem potniškem terminalu pa bomo prenovili poslovni salon. Izdelali bomo projektno in investicijsko dokumentacijo za novi tovorni terminal in tovarno letališko ploščad ter za skladiščno-logistični objekt v zazidalnem kareju 7. Nad varnostno kontrolno točko 1 in pred tehnično gasilsko službo bomo zgradili dve nadstrešnici. Iz varnostnih razlogov bo ob vzhodnem delu glavne letališke ploščadi postavljena ograja, ob zahodnem in južnem delu glavne letališke ograje pa bo zgrajena cesta, ki jo bodo uporabljali varnostna služba, vzdrževalci in udeleženci intervencij. Sistem tehničnega varovanja bo nadgrajen z dodatnim videonadzorom na več lokacijah in kontrolo pristopa v prostore balanserjev letal. Za zagotovitev okoliščin za gradnjo novih in obratovanje obstoječih objektov bosta zgrajena cesta s preostalo komunalno in energetske infrastrukturo do kareja 7 in kanalizacijski kolektor biološke čistilne naprave za letališče.

Med večjimi načrtovanimi nakupi opreme za potrebe dejavnosti velja navesti nakup težkega gasilskega vozila, krtače in pluga za pluzenje snega, avtobusa za prevoz potnikov na ploščadi, vozila za meritev drsnosti ter rentgenske naprave za pregledovanje blaga.

Na področju računalniške strojne opreme bomo nadaljevali opremljanje operativnih služb z mobilno računalniško opremo, razširili hrbtenico lokalnega računalniškega omrežja na 10 GBit/s, sedanji sistem strežnikov bomo dopolnili z novim strežnikom in izvedli zamenjavo manj zmogljivih osebnih računalnikov. V okviru programske opreme načrtujemo zamenjavo starih strežnikov in posodobitev programske opreme parkirnega sistema, vzpostavitev portala Share Point, prenovo in posodobitev naše spletne strani ter uvedbo rešitev za operativni in poslovni dokumentacijski sistem.

3.6 KAKOVOST IN VARNOST

Zagotavljanje visoke ravni varnosti in kakovosti izvajanja naših storitev je nujno potrebno za naše uspešno dolgoročno delovanje, saj je varnost potnikov in premikov letal ključnega pomena pri ohranjanju obstoječih in pridobivanju novih poslovnih partnerjev.

Standardi kakovosti izvajanja storitev in varovanja

Letališče kot infrastrukturni objekt urejajo standardi in priporočila ICAO (International Civil Aviation Organisation), ki postavljajo temelje infrastrukture, organizacije dela, poslovanja in nadzora. Annex 14 (Aerodromes) podrobno določa načrtovanje, gradnjo in vzdrževanje celotne letališke infrastrukture, Annex 9 (Facilitation) definira zmožnosti in postopke za prevoz potnikov, prtljage in tovora v zračnem prometu, Annex 16 (Environmental) predpisuje okoljske zahteve, Annex 17 (Security) pa nujne zahteve za varovanje.

Standarde za varovanje letališča določa ECAC (European Civil Aviation Conference), katerega združeno telo je JAA (Joint Aviation Authorities), ki postavlja združene zahteve (JAR) v letalstvu, za njihovo dosledno izvedbo pa skrbijo letalski prevozniki.

Standarde izvajanja zemeljske oskrbe določa združenje letalskih prevoznikov IATA (International Air Transport Association), ki vsako leto izda posodobljen AHM (Airport Handling Manual). Ta dokument je osnovno vodilo za izvajanje celotne zemeljske oskrbe letal.

Zunanji nadzor varovanja letališča in kakovosti izvajanja dejavnosti v zvezi z upoštevanjem navedenih standardov izvajajo organizacije, ki določajo standarde za letališča, zemeljsko oskrbo ter standarde varovanja, in letalski prevozniki. Slednji nadzorujejo kakovost zemeljske oskrbe letal, potnikov in tovora na podlagi standardov, sprejetih v njihovi krovni organizaciji IATA, in prek Direktorata za civilno letalstvo. Izvajamo tudi redne interne strokovne nadzore.

Sistem vodenja kakovosti

Namen sistema vodenja kakovosti družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., je optimizacija poslovnih procesov in povečanje učinkovitosti poslovanja, kakovost storitev in zadovoljstvo odjemalcev naših storitev.

Služba za kakovost skrbi za izvajanje in vzdrževanje sistema vodenja kakovosti, da bi stalno izboljševala kakovost naših storitev. Cilj službe je delovanje po mednarodno priznanih standardih, kot sta standard ISAGO (IATA Safety Audit of Ground Operations) za letalstvo in standard ISO 9001 (International Organization for Standardization), ki se osredotoča na učinkovitost sistema vodenja kakovosti.

Uprava družbe je leta 2011 podpisala temeljno izjavo o politiki kakovosti, s katero se je zavezala k nenehnemu izboljševanju učinkovitosti sistema kakovosti, zaposlene pa pozvala, da po svojih najboljših močeh prispevajo k uresničitvi politike kakovosti družbe, ki je narejena na podlagi vizije, poslanstva in ciljev družbe.

Ker stremimo k nenehnemu izboljševanju poslovnih procesov, smo vzpostavili notranji nadzor kakovosti zemeljske oskrbe. Zagotavljanje stalne kakovosti storitev zemeljske oskrbe potnikov, prtljage in tovora nadzorujejo tudi prevozniki sami.

Cilj obvladovanja sistema vodenja kakovosti je tudi nadzor nad celotno dokumentacijo, s katerim je mogoče uresničiti postavljeno politiko kakovosti in cilje kakovosti. Leta 2011 smo se lotili vsebinske dopolnitve in oblikovne prenove z enotnim oblikovanjem vseh aktov, primernim oštevilčenjem pravilnikov, organizacijskih predpisov, navodil in obrazcev naše družbe. Skrbniki internih dokumentov zagotavljajo identifikacijo dokumentov, preprečujejo nenamerno uporabo zastarelih dokumentov ter skrbijo, da so ustrezne izdaje primernih dokumentov na voljo na dogovorjenih mestih uporabe.

Varnost na letaliških ploščadih in manevrskih površinah

V sklopu aktivne politike upravljanja varnosti v zračnem prometu na letališču sodelujemo pri projektih, ki zajemajo gradnjo, obnovo ali razširitve letališke infrastrukture na javnem in nadzorovanem delu letališča. Prizadevamo si za vključitev sistema upravljanja varnosti tudi v procese zemeljske oskrbe letal, potnikov in blaga ter operacije na letaliških ploščadih in manevrskih površinah.

Pod vodstvom naše družbe je bila že leta 2009 ustanovljena delovna skupina z imenom ASAG (Airport Safety Action Group), ki se sestaja v okviru aktualnih varnostnih zadev ali zahtev. Stalni sestav prispevajo Aerodrom Ljubljana kot upravljavec letališča in ponudnik zemeljske oskrbe letal, tehnologije in vzdrževanja letališke infrastrukture, letališka kontrola letenja in letalski prevoznik Adria Airways. Leta 2011 so bili sklicani in izpeljani štirje sestanki, namenjeni komuniciranju ter doseganju širokega soglasja, pomembnega za varnost zračnega prometa in delovnih procesov na letališču.

V sklopu sistema upravljanja varnosti deluje sistem zahtevanega poročanja o varnostnih dogodkih AORF (Aerodrome Occurrence Reporting Form). Gre za osnovo aktivnega upravljanja varnosti na območju manevrskih površin ter letaliških ploščadi, namenjenih javnemu prometu.

Varnostni dogodki ali zaznane neustrezne ali vprašljive prakse dela, ki so po oceni večje varnostno tveganje, so med drugim predmet odrejenih varnostnih preiskav (Investigation), katerih namen je njihova varnostna preiskava (osvetlitev) v najširšem obsegu (prispevni faktorji) in ne iskanje krivca ali kaznovanje (izjema je dokazana malomarnost, objestnost ali zavestno opuščanje delovnih pravil). Leta 2011 je Služba za varnost in zaščito tako odredila 18 varnostnih preiskav.

Leta 2011 je bilo izdanih 12 varnostnih biltenov in opravljenih 8 rednih revizij že izdanih biltenov. Publikacija »Varnostni bilten (Safety Bulletin)« Aerodrom Ljubljana je oblika promocije varnosti (Safety) v okviru gradbenih posegov in tehnoloških procesov na zračni strani letališča. To je oblika aktivnega, v nekaterih primerih tudi proaktivnega širšega odzivanja na dogodke in varnostne prakse, katerega ključni cilj je odprava ali omilitev dejavnikov, ki vplivajo na varnost in še sprejemljivo varnostno tveganje.

Kot dopolnitev publikacije »Varnostni bilten« smo ob koncu leta 2011 uvedli še dodaten dokument, imenovan »Varnostno opozorilo (Safety Alert)« Aerodrom Ljubljana. Tudi v tem primeru gre za to, da bi uvedli stalno varnostno ozaveščanje, oblikovanje in publikacijo konkretnih varnostnih opozoril na podlagi odkritih tveganj ter novih spoznanj (dobra delovna praksa, zakonodaja itd.). Leta 2011 so bila izdana tri varnostna opozorila.

Ob koncu leta 2011 je bila v sodelovanju z ARSO (Letalska meteorologija Brnik) izvedena in podpisana revizija dokumenta »Dogovor o pripravi Meteoroloških opozoril za Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana«, izdanega leta 2008. Sledile so še priprava in izdaja Varnostnega biltena št. 42 – Protokol delovanja skupine AAWSG (Airport Advers Weather Safety Group) – ter izdaja Varnostnega opozorila glede sistema obveščanja za primer neugodnih vremenskih razmer na letališču. Bilten in opozorilo sta nastala kot odziv na dejstvo, da vreme s svojimi ekstremnimi in vedno bolj nepredvidljivimi pojavi tudi v Sloveniji pomeni vedno večje tveganje varnosti na našem letališču.

Varovanje civilnega letalskega prometa

Za vse imetnike dovoljenja za gibanje in zadrževanje na javnem letališču smo v celem letu izvajali usposabljanje za varovanje civilnega letalstva (Aviation Security Awareness Training). Glavni namen tovrstnih usposabljanj je povečati ozaveščenost zaposlenih na tem področju, tako da v okviru svojih zmožnosti prispevajo k večji varnosti v letalskem prometu. Usposabljanja se izvajajo v skladu z zahtevami letalskega varnostnega programa Republike Slovenije in v skladu z mednarodnimi zahtevami. Pripravili smo 17 predavanj, ki se jih je udeležilo 534 slušateljev, poleg tega pa smo izvedli tudi šest usposabljanj za letališko varnostno osebje, ki se ga je udeležilo 71 varnostnikov. Dodatnih pet usposabljanj za varovanje letalskega tovora pa smo izvedli za družbo Krka iz Novega mesta, ki je leta 2011 pridobilo status znanega pošiljatelja.

Urad za varovanje tajnih podatkov je marca izdal mnenje, da obstoječi postopki in ukrepi za varovanje tajnih podatkov v prostorih varnostno-operativnega centra ustrezajo zahtevam, opredeljenim v Zakonu o tajnih podatkih ter drugih podzakonskih predpisih, ki urejajo varovanje tajnih podatkov. Aerodrom Ljubljana ima varnostno območje druge stopnje, kjer lahko obravnava in hrani tajne podatke do vključno stopnje »tajno«.

Posodobili smo Program za nadzor kakovosti varovanja civilnega letalstva na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana in ga prilagodili spremenjeni zakonodaji. Na podlagi tega programa smo med letom izvedli 34 nadzorov nad izvajanjem varnostnih ukrepov, hkrati pa so tudi nadzorniki Javne agencije za civilno letalstvo izvajali nadzore varovanja civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja. Septembra leta 2011 smo imeli inšpekcijo varovanja civilnega letalstva, ki jo je izvedla Evropska komisija. V štirih dneh, kolikor je trajala inšpekcija, je ta komisija temeljito preverila usklajenost izvajanja ukrepov za varovanje civilnega letalstva z zahtevami na tem področju.

Leta 2011 smo se udeležili dveh sestankov varnostnega komiteja (Aviation security committee) v sklopu organizacije ACI (Airports Council International), ker sproti sledimo vsemu, kar se pomembnega dogaja in pripravlja na področju varovanja civilnega letalstva. Poudarek na teh sestankih je bil predvsem na odpravi prepovedi vnosa tekočin na letalo v ročni prtljagi. V povezi s tem smo decembra v sodelovanju z ACI, Evropsko komisijo in Javno agencijo za civilno letalstvo RS testirali opremo za pregled tekočin. Glede vzdrževanja naprav za pregled prtljage smo leta 2011 in v skladu s pravili o javnem naročanju izvedli razpis za vzdrževanje teh naprav.

Delo v Varnostno-operativnem centru je med letom potekalo brez večji posebnosti. V okviru nadgradnje sistemov tehničnega so bile nameščene dodatne kamere v novem delu potniškega terminala ter za nadzor izstopanja vozil na parkirišče P2. Na območju, kjer policija izvaja pregled potnih listin, so bili v sodelovanju in dogovoru s policijo postavljeni prehodi iz varnostnega stekla, ki preprečujejo prehajanje potnikov in nepooblaščenih oseb z območja za prevzem prtljage nazaj proti glavni letališki ploščadi. Prav tako je bil izdelan projekt za nadzor območja trafopostaje št. 6 s termovizijsko kamero.

Varstvo pred požarom

V okviru požarne varnosti poleg stalne pripravljenosti na gašenje in reševanje pri težavah v letalskem prometu izvajamo različne požarnovarnostne ukrepe za zaščito objektov na letališču. Poleg rednih požarnopreventivnih obhodov objektov, ki se odvijajo 24 ur dnevno in vse dni v letu zagotavljamo dežurstvo pri napravi za avtomatsko javljanje požara in se odzivamo v primeru požarnih alarmov. Leta 2011 smo v sodelovanju s pooblaščenimi pregledniki preverili in pridobili potrdila o brezhibnem delovanju sistemov aktivne požarne zaščite na celotnem območju letališča (skupaj 350 hidrantov in hidrantnih omaric) ter pregledali okoli 900 ročnih in prevoznih gasilnih aparatov.

Veliko pozornost smo posvetili preventivnim ukrepom ob izvajanju požarno nevarnih del po objektih na letališču ter izvajanju požarne straže. Za izvajanje takih del imamo urejen postopek seznanitve izvajalcev z zahtevami varnega dela in sodelovanja z letališko gasilsko enoto.

Pri sistematičnem usposabljanju zaposlenih iz varstva pred požarom smo izvajali interna usposabljanja za naše zaposlene (4 usposabljanja, 71 slušateljev) in za zaposlene v drugih družbah na letališču (18 usposabljanj, 183 slušateljev). Aktivno smo sodelovali pri vajah evakuacije ter gašenja in reševanja iz objektov drugih družb na letališču. Udeležili smo se strokovnega posveta o varstvu pred požarom in izobraževanja za serviserje gasilnih aparatov. Dva letališka gasilca sta v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje RS na lgu uspešno opravila šestmesečno šolanje za poklicnega gasilca.

Pripravili smo nekaj internih vaj gašenja in reševanja v primeru letalske nesreče in preverili odzivnost, pripravljenost ter usposobljenost osebja in opreme za hitro in učinkovito ukrepanje v izrednih razmerah.

Varstvo pred divjimi živalmi in pticami na letališču

Da bi bilo letališče varno pred divjimi živalmi in pticami, smo si prizadevali predvsem zmanjšati prisotnost ptic na območju, ki ga omejuje letališka ograja. Leta 2011 je bilo kar 2.997 pregledov manevrskih površin zaradi prisotnosti ptic in uporabljale so se različne kombinacije ukrepov, da bi pregnali ptice. S kombiniranjem različnih aktivnih ukrepov poskušamo zmanjšati možnost prilagajanja ptic na posamezne ukrepe. Pri tem se v glavnem še vedno zanašamo na pirotehnična sredstva in človekovo prisotnost, ki je za ptice najbolj moteča. Ptice preganjamo z bioakustičnimi zvoki (distress calls), ki posnemajo zvoke ptic v nevarnosti.

Lani so še vedno izstopale ptice iz družine vranov. Vse večje težave pa nam povzročajo ujede, ki so na območju letališča dokaj razširjene. Predvidevamo, da je razlog za njihovo razširjenost obilica hrane, ki jim je na voljo. Zato smo zaprosili strokovnjake, ki nam bodo pomagali pri nadaljnjih aktivnostih, predvsem pa moramo odstraniti hrano, ki privablja ptice.

V sklopu naših prizadevanj za zaščito letališča pred pticami, ki je tudi naša obveznost v skladu z Zakonom o letalstvu, je bil v tretjem četrtletju leta 2011 uspešno izveden razpis za izvedbo ekološke študije na širšem območju Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana. Glavni namen ekološke študije, ki mora biti izdelana do konca meseca oktobra 2012, je pridobiti odgovore na ključna vprašanja (npr. koliko nevarnih živalskih vrst je mogoče opaziti na letališču in v njegovi bližini, katere nevarne živalske vrste so na območju letališča, kakšna je teritorialna porazdelitev nevarnih živalskih vrst, zakaj se posamezne nevarne živalske vrste zadržujejo na tem območju oziroma na posameznih območjih letališča, kako se nevarne živalske vrste gibljejo glede na položaj letališča in linije, na katerih se odvija zračni promet – pristajanje in vzletanje). S študijo naj bi dobili tudi priporočila, kako se v prihodnje lotiti problematičnih sklopov oziroma kako izboljšati obstoječe stanje.

3.7 UPRAVLJANJE TVEGANJ

S sistematičnim pristopom k upravljanju tveganj zmanjšujemo izpostavljenost družbe in njenih poslovnih rezultatov različnim tveganjem. Vodimo enotno politiko upravljanja in obvladovanja tveganj, kar je v pristojnosti posebne projektne skupine; njene aktivnosti so usmerjene predvsem v pravočasno prepoznavanje in uvedbo učinkovitih ukrepov za varovanje pred tveganji.

Stalno spremljamo ključna tveganja, katerim smo izpostavljeni. Gre za tveganja, ki izhajajo iz gospodarskega in družbenega okolja, kakovosti poslovanja, varnosti, požarne varnosti ter varstva okolja, tveganja obvladovanja trga in tržnih deležev, zaposlenih, zaščite premoženja družbe in tveganja, povezana z informacijsko tehnologijo. Posebno področje so finančna tveganja, med njimi tveganje neizpolnitve nasprotne stranke, likvidnostno tveganje in cenovna tveganja.

3.7.1 POSLOVNA TVEGANJA

Poslovno okolje

Splošne gospodarske in družbene razmere

Tudi leta 2011 je bilo poslovno okolje, v katerem delujemo, zaznamovano s krizo in negotovostjo na finančnih trgih. Ob upoštevanju gospodarskih razmer v evropskem gospodarstvu je razumljivo, da je bila panoga letalskih prevozov prav v Evropi na največji preizkušnji. Skupno število potnikov se je sicer leta 2011 v primerjavi z letom poprej povečalo za 7 odstotkov, vendar pa je pomembno, da je ob koncu leta 2011 že kar 13 evropskih držav na mesečni ravni ugotavljalo upad števila potnikov (Vir: ACI). Tako je pričakovati, da bodo tudi leta 2012 razmere v panogi, kjer delujemo, močno odvisne od uspešnosti evropskih gospodarstev pri reševanju dolžniške krize.

Kljub temu pa dolgoročno letalski prevozi pomenijo dokaj stabilno gospodarsko panogo z letno povprečno rastjo 4 odstotke v zadnjih dvajsetih letih. Nekateri dogodki so vsekakor pomenili začasen upad obsega prometa (11. september 2001, SARS leta 2003, tudi finančne krize v preteklih letih) in nestvarno je pričakovati, da podobnih v prihodnje ne bo, vendar zgodovinske izkušnje kažejo, da so njihovi učinki kratkoročni oziroma geografsko omejeni. V preteklosti je rast v panogi vedno presegala splošno gospodarsko rast, kar je po ocenah strokovnjakov pričakovati tudi v prihodnje.

Ostaja pa dejstvo, da bo nadaljevanje oteženih gospodarskih razmer in nizka gospodarska rast, evropskega in slovenskega gospodarstva vplivala na poslovanje naše družbe in naših poslovnih partnerjev tudi v tem letu. Podrobneje o tem pišemo v načrtih za leto 2012 v točkah 3.2.2 in 3.3.6 Poslovnega poročila.

Gibanje cen letalskega goriva

Na poslovanje in odločitve naših sedanjih in potencialnih poslovnih partnerjev pomembno vpliva gibanje cen letalskega goriva. Po vrhu, ki ga je cena letalskega goriva dosegla sredi leta 2008, je recesija, ki je zajela svetovno gospodarstvo leta 2009, močno vplivala na znižanje cen letalskega goriva. Politična kriza v severni Afriki in na bližnjem vzhodu je leta 2011 znova zanihala trge in povzročila povišanje cen letalskega goriva. Podoben trend je na račun negotove situacije v arabskih državah pričakovati tudi leta 2012. Po napovedih združenja IATA bodo cene letalskega goriva leta 2012 kar za 40 odstotkov višje od cen iz leta 2009. Poleg višanja cene na svetovnem trgu na trženje novih prevoznikov oziroma širjenje mreže obstoječih negativno vpliva tudi cena goriva na našem letališču, ki je v primerjavi s cenami na drugih evropskih letališčih relativno visoka (na to ceno naša družba neposredno ne more vplivati).

Edini instrument, s katerim lahko vplivamo na ceno letalskega goriva, je nadomestilo za uporabo letališke infrastrukture in prosti dostop na letališke površine, ki ga zaračunavamo dobavitelju letalskega goriva. Ob tem poskušamo prek dogovora o stimulatívni višini tega nadomestila z dobaviteljem zagotoviti konkurenčnejši položaj našega letališča. Zavedamo se, da negativni učinki trenutnih političnih razmer v Afriki in na Bližnjem vzhodu lahko vplivajo na dvig cene letalskega goriva in posledično na višje cene letalskih vozovnic, kar lahko povzroči manjše povpraševanje po letalskem prevozu, na kar ne moremo vplivati.

Priletne pristojbine

Priletne pristojbine po vsebini pomenijo nadomestilo za zagotavljanje pogojev za odvijanje zračnega prometa, ki ga kontroli zračnega prometa plačujejo letalski prevozniki. Cene so v pristojnosti države in so v primerjavi z drugimi evropskimi državami relativno visoke, kar poslabšuje naš konkurenčni položaj ter otežuje širitev aktivnosti obstoječih prevoznikov in pridobivanje novih. Naše ukrepanje je izjemno omejeno, saj ni v pristojnosti naše družbe.

Varnost

Varnost, varovanje ter prepoznavanje in obvladovanje tveganj varnosti so na vsakem letališču ključnega pomena. Tudi mi se spopadamo z naslednjimi pomembnejšimi tveganji: terorizem, prisotnost ptic, sabotaža in odpoved tehničnih sredstev za zagotavljanje varnosti ter varovanja.

Obvladovanje navedenih tveganj zagotavljamo z izpolnjevanjem mednarodnih standardov in priporočil, ki veljajo na posameznem področju. Izpolnjevanje teh standardov in priporočil preverjajo evropski in pristojni nacionalni organi. Prav tako imamo za navedene primere izdelane načrte in programe, ki tveganja kar najbolj zmanjšujejo oziroma imamo sklenjene ustrezne pogodbe z zunanjimi organizacijami, ki nam zagotavljajo ustrezno odzivnost in strokovnost pri delovanju tehničnih sredstev. Zaposlene, ki so kakor koli vpleteni v izvajanje predvidenih ukrepov za zmanjševanje zgoraj navedenih tveganj, sproti izobražujemo in s tem zagotavljamo zahtevano raven kakovosti ter povečujemo verjetnost za njihovo učinkovito in pravilno ravnanje v izrednih situacijah.

Preventivni in dodatni varnostni ukrepi na letališču so pogosto odvisni tudi od nacionalne ogroženosti, zato se povezujemo z ustreznimi nacionalnimi organi. Varnostne ocene, ki jih izdelajo pristojne državne službe, namreč neposredno vplivajo na obseg in intenzivnost varnostnih ukrepov na našem letališču in jih velikokrat uporabljamo kot izhodišče za načrtovanje ukrepov.

Obvladovanje trga in tržnih deležev

V trenutnih gospodarskih razmerah, ko se prevozniki ukvarjajo predvsem z iskanjem notranjih rezerv in zniževanjem stroškov, je konkurenca med letališči še intenzivnejša. Naš konkurenčni položaj podrobneje opisujemo v točki 3.2.1 Poslovnega poročila, nanj pa poleg vplivov iz okolja, ki jih opisujemo v tej točki, vpliva predvsem privlačnost regije s turističnega in poslovnega vidika. Nasprotno ta dva kriterija nista v ospredju, ko gre za transferni promet, vezan predvsem na mrežo povezav, ki jih ponuja letališče oziroma prevoznik, in kakovost storitev, ki jih ponuja letališče, ko si prizadeva, da bi bili postanki na letališčih čim krajši.

Naše letališče je sicer nacionalno, vendar po obsegu prometa in velikosti geografske regije primerljivo z regionalnimi evropskimi letališči. Glede na to delež potnikov, ki jih prepelje domači letalski prevoznik (leta 2011 73 odstotkov potnikov javnega potniškega prometa), ni neobičajen, saj smo, če upoštevamo tržni potencial, za druge prevoznike manj zanimivi. Vsekakor je v sklopu odvisnosti od domačega letalskega prevoznika treba upoštevati dejstvo, da v sodelovanju z njim zadovoljujemo potrebe naših potnikov, ki niso vezane na prevoznika. Kot kažejo zgodovinske izkušnje nekaterih evropskih letališč, je izpad domačega prevoznika sicer kratkoročno povzročil nekatere težave v njihovem poslovanju, nikakor pa ni ogrozil njihovega obstoja, saj tržni potencial kljub temu ostaja. Ob upoštevanju navedenih dejstev so naše aktivnosti usmerjene v iskanje novih partnerjev in ohranjanje sodelovanja z že obstoječimi letalskimi prevozniki.

V naši ponudbi so pomembne komercialne dejavnosti, kjer nam konkurirajo tudi poslovno-industrijske cone in nekatere druge družbe v Sloveniji. Prav na tem področju vidimo pomembne priložnosti za naš nadaljnji razvoj in rast poslovnih prihodkov, zato z intenzivnim trženjem še dodatno krepimo svoj konkurenčni položaj. V srednjeročnem obdobju načrtujemo gradnjo poslovno-logističnega centra, s katerim bomo konkurenčni položaj naših komercialnih storitev še okrepili, vzporedno pa povečali tudi tržni delež.

Ocenjujemo, da konkurenca, kot so alternativne prometne povezave, pri čemer mislimo predvsem na železnico in cestni promet, srednjeročno ne more pomembno vplivati na poslovanje naše družbe.

Kakovost delovanja

Kakovost delovanja in tveganje napak pri opravljanju storitev obvladujemo z doslednim upoštevanjem standardov za letališče, infrastrukturne objekte (standardi ICAO – International Civil Aviation Organisation) in zemeljsko oskrbo (standardi združenja letalskih prevoznikov IATA).

Uprava družbe je leta 2011 podpisala temeljno izjavo o politiki kakovosti, s katero se je zavezala k nenehnemu izboljševanju učinkovitosti sistema kakovosti, zaposlene pa pozvala, da po svojih najboljših močeh prispevajo k uresničitvi politike kakovosti družbe, ki je narejena na podlagi vizije, poslanstva in ciljev družbe.

Notranji nadzor kakovosti zemeljske oskrbe nenehno prispeva k izboljševanju poslovnih procesov. Z anketnim merjenjem in obvladovanjem pritožb spremljamo želje in potrebe uporabnikov naših storitev, uvajamo izboljšave in povečujemo zadovoljstvo naših strank. Zagotavljanje stalne kakovosti storitev zemeljske oskrbe potnikov, prtljage in tovora nadzorujejo tudi prevozniki sami.

Požarna varnost in varstvo okolja

Območje letališča je pretežno infrastruktura, ki je ključnega pomena za optimalno delovanje letališča. Pri tem se uporabljajo nevarne snovi, kot so goriva, olja, maziva. Neustrezno ravnanje z njimi pomeni tveganje onesnaženja okolja.

Ocenjujemo, da je tveganje nastanka požara ali ekološke nesreče (razlitja letalskega ter drugih goriv, maziv in olj), predvsem v povezavi z morebitno letalsko nesrečo, zmerno in ga obvladujemo z doslednim izpolnjevanjem zakonskih zahtev, ki urejajo to področje. Z lastno poklicno gasilsko enoto zagotavljamo nepretrgano protipožarno varstvo, znanje naših poklicnih gasilcev pa sproti dopolnjujemo z eksternimi in internimi izobraževanji in usposabljanji. Razpolagamo z osnovno gasilsko opremo in opremo za odstranjevanje okolju nevarnih snovi ob razlitju, vpojnimi sredstvi za nevarne snovi, opremo za tesnjenje cevi in odtokov ter sredstvi za biološko razgradnjo razlitih snovi. Po potrebi sodelujemo z zunanjimi gasilskimi enotami, ki jim je Urad Republike Slovenije za zaščito in reševanje podelil koncesijo za posredovanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi. Zbrane odpadne snovi razlitih ogljikovodikov predamo pogodbenemu partnerju, ki zagotavlja okolju prijazno ravnanje z njimi.

Tveganje ustreznega ravnanja z nevarnimi snovmi, ki se prevažajo v letalskem tovornem prometu, obvladujemo z doslednim izpolnjevanjem zakonodaje o tem področju. Zaposlene, ki delajo na teh področjih, sproti izobražujemo in preverjamo njihovo znanje o ravnanju z nevarnimi snovmi. Več o varovanju pred požarom pišemo v točki 3.6 Poslovnega poročila.

Zaposleni

Tveganje prilagajanja števila zaposlenih in stroškov dela gospodarskim razmeram in spremenljivemu obsegu prometa smo obvladovali z izvajanjem prožnih oblik zaposlovanja. Povečali smo obseg sodelovanja z delodajalcem, ki potrebuje več zaposlenih v zimskem času, še naprej zaposlovali za določen čas in prek študentskih servisov. Izvedba programa presežnih delavcev ob koncu leta 2010 je tudi vplivala na 2,9-odstotno zmanjšanje zaposlenih na osnovi opravljenih ur leta 2011.

Informacijska tehnologija

Leta 2011 smo se na področju informacijske tehnologije osredotočili predvsem na obvladovanje tveganj informacijske varnosti, prenosa znanj ter tveganj motenj ozirom prekinitev delovanja komunikacijskih povezav s svetom. Obvladovanje navedenih tveganj zagotavlja stabilnost delovanja informacijskih sistemov in doseganje ustrezne ravni zadovoljstva uporabnikov informacijskih rešitev.

Obvladovanje tveganj zagotavljamo z rednim spremljanjem tveganj in takojšnjim odzivanjem na spremembe. Uprava družbe je leta 2011 sprejela krovno varnostno politiko varovanja informacij, imenovana pa sta bila tudi nadzorni organ in odgovorna oseba za uvajanje in upravljanje sistema za varovanje informacij. Na podlagi sprejete krovne varnostne politike so bili vzpostavljeni dodatni moduli za zagotavljanje revizijske sledi in kontrole nad notranjimi procesi.

Za zmanjšanje tveganja izgube znanj zaradi morebitne fluktuacije zaposlenih smo uvedli interno bazo znanja, ki nam pomembno skrajšuje odzivne čase, če se zgodi napaka. Glede tveganja prekinitve oziroma motenj na mednarodnih povezavah smo izboljšali delovanje in pospešili preklon na rezervno povezavo sistema kontrole potnikov v odhodu.

Leta 2011 smo nadaljevali poudarjeno ozaveščanje zaposlenih o pomembnosti informacijske varnosti, da bi se ti zavedli tveganj, ki so jim izpostavljeni zaradi uporabe informacijske tehnologije pri svojem delu.

Zavarovanja

Premoženje družbe varujemo tudi s sklenjenimi zavarovanji in s tem zagotavljamo ohranitev njegove vrednosti, če pride so nepredvidenih škodnih dogodkov.

Od februarja 2011 naprej imamo zavarovano tudi odgovornost uprave, zaposlenih na vodstvenih položajih ter članov nadzornega sveta.

3.7.2 FINANČNA TVEGANJA

Kreditno tveganje

Naložbena politika družbe je konzervativna, pri čemer zasledujemo kombinacijo razpršenosti, varnosti in donosnosti. Pretežni del kratkoročnih finančnih naložb so kratkoročni depoziti, ki jih imamo razpršene med različnimi bankami, katerih boniteto tekoče spremljamo. Določen del sredstev imamo naložen v državnih obveznicah in obveznicah poslovnih bank, ki zagotavljajo ugodno donosnost ob sprejemljivih stopnjah tveganja. Z manjšim delom sredstev upravljajo večje poslovne banke, pri čemer gre za relativno konzervativno naložbeno strategijo, zato da bi se zagotovila dolgoročnejša donosnost.

Pri obvladovanju kreditnega tveganja, vezanega na kupce, posebno pozornost posvečamo našemu največjemu poslovnemu partnerju, s katerim smo leta 2011 ustvarili slabo polovico poslovnih prihodkov. Naše medsebojno poslovno sodelovanje je utečeno in pogodbeno urejeno, morebitne zapadle terjatve, ki bi se pojavile v poslovnem letu, so ustrezno zavarovane. Pri večini drugih kupcev gre za dalj časa trajajoča in pogodbeno urejena poslovna razmerja, njihovo boniteto pa tekoče spremljamo. Pri manjšem delu kupcev, ki se pojavljajo občasno ali enkratno, in pri partnerjih, ki prihajajo iz manj zanesljivih poslovnih okolij, preverjamo boniteto in zahtevamo predujme, ustrezna druga zavarovanja plačil oziroma plačilo takoj po opravljenih storitvah oziroma pred odhodom z našega letališča. Tekoče spremljamo starostno strukturo terjatev. Za vzdrževanje plačilne discipline redno izvajamo postopke izterjave, kot so opominjanje in zaračunavanje zamudnih obresti. V skrajnem primeru terjatve predamo v sodno izterjavo, na podlagi določil Zakona o letalstvu pa imamo tudi možnost zadržanja zrakoplova.

Kreditno tveganje je prisotno tudi pri sodelovanju z našimi dobavitelji. Dobro izvedbo investicijskih del zagotavljamo z zadržanjem plačila dela pogodbene vrednosti do uspešne primopredaje ali z bančnimi garancijami; slednje zahtevamo tudi za odpravo morebitnih napak v garancijski dobi.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje obvladujemo s sprotnim načrtovanjem denarnih tokov, usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti ter preiščeno naložbeno politiko.

Družba nima težav s kratkoročno plačilno sposobnostjo in svoje dospele obveznosti poravnava v dogovorjenih rokih. Tekoče poslovanje in vlaganja v objekte in opremo so se leta 2011 in v preteklih letih v celoti financirala z lastnimi viri; družba zato nima obveznosti iz financiranja in posledično ni izpostavljena tveganju podražitev zunanjih virov financiranja.

Dobro in stabilno poslovanje ter struktura obveznosti do virov sredstev s prevladujočim lastniškim kapitalom družbi kljub težjim pogojem za pridobivanje bančnih posojil zagotavljata relativno ugodne možnosti zunanjega financiranja.

Z vidika kratkoročne plačilne sposobnosti kakovostno likvidnostno rezervo predstavljajo denarna sredstva, ki jih imamo naložena pri bankah v obliki depozitov, vezanih za različna časovna obdobja.

Na dolgoročno plačilno sposobnost pozitivno vpliva dobičkonosno poslovanje družbe, vendar za financiranje načrtovanih vlaganj v objekte in opremo v prihodnjih letih lastni viri ne bodo zadostovali. Potrebno bo zunanje zadolževanje, pri čemer pa ocenjujemo, da plačilna sposobnost družbe kratkoročno in dolgoročno ni vprašljiva.

Cenovna tveganja

Tveganje spremembe obrestne mere

Ocenjujemo, da je tveganje spremembe tržnih obrestnih mer nizko. Družba namreč nima obrestovanih obveznosti, finančne naložbe pa imamo ustrezno razpršene, tako da so donosi le manjšega dela naložb vezani na spremenljive obrestne mere.

Tržno tveganje

Naša naložbena politika je prvenstveno usmerjena v varne in kakovostne naložbe z dolgoročnimi donosi. Za ustrezno razpršenost skrbimo tudi tako, da del naših vrednostnih papirjev upravljajo banke. S špekulativnim trgovanjem, katerega namen bi bil izključno dosegati kratkoročne donose, se ne ukvarjamo.

Valutno tveganje

Družba ni izpostavljena valutnemu tveganju, saj ima le zanemarljivo majhen del terjatev in obveznosti iz poslovanja, ki je nominirano v tuji valuti.

Finančna tveganja kvantitativno razkrivamo v točki 5.4 Računovodskega poročila.

3.8 TRAJNOSTNI RAZVOJ

Delovanje in razvoj družbe načrtujemo in izvajamo tako, da podpiramo razvoj našega neposrednega in širšega okolja in da v njem ne puščamo škodljivih posledic. Premišljeno in načrtovano posvečamo svojo pozornost naravi in širši družbi. Svoje znanje, čas in finančna sredstva usmerjamo v lokalno okolje in dejavnosti na nacionalnem nivoju.

Prizadevamo si za skrben odnos do zaposlenih, varovanje našega neposrednega okolja pred hrupom in onesnaženjem ter skrbno ravnanje z energenti. Čutimo odgovornost za razvoj socialnega in kulturnega okolja, zato podpiramo družbene dejavnosti, kulturo in šport, dejavni smo v skrbi za zdravje, razvijamo znanje in izobraževanje.

3.8.1 SKRBen IN VAREN ZAPOSLOVALEC

Socialni čut do zaposlenih, družini prijazna družba

Ponosni smo, da kljub neugodnim ekonomskim razmeram poslujemo dovolj vzdržno, da svojim zaposlenim lahko ponudimo skrbnost in varnost. Uresničevali smo ju z naslednjimi ugodnostmi:

- Družba zaposlenim krije polovico premije za nezgodno zavarovanje, ki obsega tudi zavarovanje za primer nesreče pri delu in zunaj njega. Zaposlenim krije stroške prostovoljnega pokojninskega zavarovanja v višini štirih odstotkov bruto plače (maksimalna premija 5,84 odstotka).
- Materam priznavamo dva dni letnega dopusta za vsakega otroka, dva dodatna dneva dobijo tudi krvodajalci (oboje je en dan nad zakonsko ureditvijo).
- Regres za letni dopust, jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi izplačujemo v višini najvišjega zneska, določenega z Uredbo o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja.
- Redno dodeljujemo solidarnostne pomoči v primerih smrti zaposlenih ali smrti družinskih članov, ki so jih vzdrževali. Imamo posluh za socialne stiske zaposlenih, kar se odraža v takojšnjem odzivu in dodelitvi denarne pomoči pri elementarnih nesrečah in dodelitvi dodatnih dni dopusta zaposlenim, ki so bili udeleženi v nesreči ali so pomagali drugim.
- Poleg že navedenega dodatnega dneva dopusta nad zakonsko ureditvijo vsem materam omogočamo delo s krajšim delovnim časom v skladu z Zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, očetom pa poleg 15-dnevnega plačanega omogočamo tudi neplačan očetovski dopust do 75 dni.
- Junija smo vsem zaposlenim izplačali dodatnih 50 odstotkov mesečne plače, decembra pa 600 evrov bruto za njihov prispevek k uspešnemu poslovanju družbe.

Varni pri delu

Redno pregledujemo delovno opremo in delovno okolje. Ustreznost manj zahtevne delovne opreme nadzorujemo sami z internimi pregledi, zahtevnejše preglede delovnega okolja in delovne opreme pa nam izvajajo zunanje institucije. Leta 2011 je bilo 152 periodičnih pregledov zahtevnejše delovne opreme.

Posebno pozornost posvečamo preventivnemu delovanju. Tako smo leta 2011 opravili izobraževanje iz varstva in zdravja pri delu za 8 novo zaposlenih in za 41 študentov. Opravili smo 214 periodičnih izobraževanj in preizkusov znanja iz varstva in zdravja pri delu za redno zaposlene ter opravili 46 obnovitev znanja za študente.

V skladu z izjavo varnosti z oceno tveganja redno izvajamo preventivne zdravstvene preglede in preglede pred zaposlitvijo, ki jih je leta 2011 opravilo 208 zaposlenih. Že enajsto leto zapored smo zaposlenim omogočili brezplačno cepljenje proti sezonski gripi in proti virusu nove gripe H1N1. Zaradi teh cepljenj je manj bolniških izostankov.

Upoštevač lansko statistiko nesreč pri delu smo lahko kar zadovoljni. Prijavljenih nezgod pri delu je bilo leta 2011 sedem in 1 na poti na delo (dve leti poprej smo jih imeli 13 na delu in 3 na poti na delo).

Spodbujamo dialog in druženje med sodelavci

Osrednje mesto pri komuniciranju z zaposlenimi ima intranetni portal, kjer so zbrane vse splošne informacije o družbi, aktualne novice in projekti, različni delovni pripomočki in zabavne vsebine, zaposleni pa lahko prek portala izrazijo svoje pobude, vprašanja ali pripombe. Če želijo, lahko to storijo anonimno, v družbi pa se potrudimo, da vedno najdemo odgovor na njihova vprašanja in odgovore, če želijo, tudi javno objavimo.

Zaposleni imajo možnost, da se lahko s predsednikom in članico uprave srečujejo neposredno na govorilnih urah in se z njima pogovorijo. Organizirali smo srečanje uprave s sodelavci, razpravljali smo o poslovanju našega največjega partnerja, zaposleni pa so imeli možnost, da so se pogovorili tudi o drugih temah.

Pripravili smo novoletno srečanje za zaposlene, njihove otroke in upokojene sodelavce, s svetom delavcev pa sodelovali pri pripravi športnega srečanja. Za vodstvo družbe smo organizirali delavnico, kjer smo se o izzivih v svojih

organizacijskih enotah pogovorili v nekoliko bolj sproščenem in neformalnem okolju. Več je bilo tudi srečanj in druženj v posameznih sektorjih oziroma službah.

3.8.2 POTNIKI IN SPLOŠNA JAVNOST

S spremljanjem zadovoljstva do boljših storitev

Poslanstvo Aerodroma Ljubljana, d. d., je, da uporabnikom letališča zagotavlja varno, točno in visokokakovostno izvajanje letaliških in drugih komercialnih storitev, zato je zadovoljstvo naših odjemalcev eden izmed najpomembnejših ciljev naše družbe. Le s spremljanjem potreb in želja uporabnikov naših storitev se lahko ugotovijo lastne prednosti in slabosti ter tako izboljša poslovanje in s tem tudi zadovoljstvo uporabnikov, saj je ustvarjen prihodek največji kazalnik njihovega zadovoljstva.

Družba Aerodroma Ljubljana z anketnim merjenjem in obvladovanjem pritožb stremi k razumevanju trenutnih in prihodnjih potreb uporabnikov, želi izpolnjevati njihove zahteve ter si prizadeva, da bi presegla njihova pričakovanja.

Leta 2011 smo obravnavali 161 pritožb in 19 pohval. V letošnjem letu (leta 2010: 94) je bilo več pritožb, kar je najverjetneje posledica sistematično urejenega obvladovanja pritožb, saj je služba za kakovost partnerje in letalske prevoznike po elektronski pošti in v času, ko so potekali zunanji nadzori, obveščala o organizacijskem predpisu družbe o zadovoljstvu uporabnikov. Ali je povečanje pritožb resnično posledica takega ravnanja, bomo lahko ugotovili šele s primerjavo pritožb leta 2012. Če se bo trend rasti pritožb še vedno nadaljeval, bomo odpravi neskladnostim, korektivnim in preventivnim ukrepom ter povečevanju zadovoljstva uporabnikov naših storitev namenjali še več pozornosti.

Tudi pohval je več, in sicer smo jih leta 2011 dobili 19 (leta 2010: devet). Pohvale so se večinoma nanašale na prijaznost in ustrežljivost osebja ter kakovostno in hitro zemeljsko oskrbo.

Vse prispеле pritožbe in pohvale redno evidentiramo, s korektivnimi ukrepi odpravljamo pomanjkljivosti in neskladnosti in nanje tudi vestno odgovarjamo. Obvladovanje pritožb in pohval dolgoročno učinkuje na nenehno izboljševanje kakovosti naših storitev.

Naša vrata so odprta za obiskovalce

Letališče želimo približati tudi ljudem, ki ne potujejo z letalom, ali tistim, ki si želijo poglobljeno spoznati letališko zakulisje. Ker obiskovalce izobražujemo in gradimo tesnejši odnos z njimi, smo leta 2011 izvedli 116 ogledov letališča, kar je za 17 ogledov manj kot v prejšnjem letu. Večino ogledov smo vodili zaposleni v družbi, vodenje nekaterih pa so prevzeli zaposleni v drugih družbah na letališču. Pripravili smo različne programe ogledov, ki smo jih prilagodili starosti in zanimanju obiskovalcev. Največ, kar 46, je bilo namenjenih skupinam predšolskih in šolskih otrok, katerim smo poskušali približati dogajanje na letališču s krajšimi ogledi. Za srednje šole, fakultete in druge zahtevnejše obiskovalce smo pripravili 30 daljših in strokovnih ogledov z obširnejšo razlago in podrobnejšo predstavitev letališča. Kar 25 prostovoljnih gasilskih društev je izkoristilo možnost brezplačnih sobotnih ogledov naše tehnično-gasilske službe, njihovih prostorov in opreme. Gostili pa smo tudi člane različnih društev, učence šol s prilagojenim programom, gibalno ovirane osebe in starostnike.

3.8.3 SPONZORSTVA IN DONATORSTVA

Sledimo zastavljeni politiki sponzoriranja in doniranja

Sredstva, ki jih namenjamo za sponzorstva in donacije, smo ohranili na ravni iz leta 2010. Ostali smo zvesti sponzorirancem in donirancem, ki jih podpiramo že več let. V sponzorski program nismo vključevali novih organizacij,

ohranili pa smo tudi osnovne usmeritve. Sponzorske in donatorske aktivnosti Aerodroma Ljubljana gradimo na treh stebrih: športu, umetniško-kulturni in humanitarni dejavnosti. Prizadevamo si, da bi bili projekti in posamezniki, ki jim pomagamo, prek svoje dejavnosti asociativno povezani z našo dejavnostjo in lokalnim okoljem, v katerem delujemo, v njih pa iščemo dolgoročne komunikacijske učinke.

Nadaljevali smo sponzorstvo slovenskih nordijskih reprezentanc in olimpijske reprezentance Slovenije. Z manjšimi zneski smo podpirali tudi nekatere druge športne dogodke, lokalna športna društva in nadarjene posameznike.

Naklonjenost umetniško-kulturni dejavnosti smo izražali predvsem s projekti, ki so bili razstavljeni v potniškem terminalu in so s svojo podobo in idejo kratkočasili in uzaveščali naše potnike. Sponzorsko smo podprli tudi osrednji poletni kulturni dogodek v prestolnici – Festival Ljubljana.

Donirali smo humanitarnim, kulturnim in zdravstvenim ustanovam ter šolam in društvom v sosednjih občinah. Poglobili smo sodelovanje z Osnovno šolo Davorin Jenko iz Cerkelj na Gorenjskem. Skupaj smo pripravili likovni natečaj na temo letal in letalskega prometa. Dela, izbrana na natečaju, smo uporabili za voščilnice, koledar in novoletna darila za naše partnerje in jih razstavili v potniškem terminalu. Izdatneje kot prejšnja leta smo donirali v šolski sklad, ki pomaga otrokom iz socialno ogroženih družin.

3.8.4 VAROVANJE OKOLJA

Z uresničevanjem okoljske politike in sprejetega Poslovnika ravnanja z okoljem prispevamo svoj delež k trajnostnemu razvoju lokalne in širše družbe, pri čemer upoštevamo osnovne zaveze in temeljna načela odgovornega ravnanja v okolju in se zavezujemo, da bomo odgovorno uporabljali naravne vire in varovali okolje, da bo v korist in dobro današnjim in prihodnjim generacijam.

V skladu z osnovnimi zavezami, temeljnimi načeli ter zakonskimi in drugimi zahtevami smo oblikovali strateške okoljske cilje, ki so del trajnostne strategije družbe. Osrednji strateški cilji na ključnih okoljskih področjih do leta 2020 so:

- sistem ravnanja z okoljem (uvredba dokumentiranega sistema ravnanja z okoljem: ISO 14001, ISO 16001 in PAS 2060),
- varstvo pred hrupom (obvladovanje hrupa na ravni, ki omogoča okoliškemu prebivalstvu izboljšano kakovost življenja),
- prehod v nizkoogljično družbo (toplogredna, ogljična, nevtralna; vstop v programsko shemo ACA – Airport Carbon Accreditation),
- ravnanje z odpadki (100-odstotno ločevanje reciklrnih materialov iz odpadkov),
- varstvo odpadnih vod (priklop kanalizacijskega sistema na javno kanalizacijsko omrežje – na čistilno napravo v Domžalah),
- energetska učinkovitost (zmanjšanje in zamenjava okolju škodljivih energentov (kurilno olje, bencin, dizelsko gorivo, električna energija) z ekološko sprejemljivejšimi (zemeljski plin, utekočinjeni naftni plin, obnovljivi viri energije)),
- obnovljivi viri energije (povečanje deleža obnovljivih virov energije: hidroenergija, geotermalna, sončna in vetrna energija, biomasa, bioplin).

Sistem ravnanja z okoljem

V družbi težimo k stalnemu zmanjševanju škodljivih vplivov naših dejavnosti na okolje. Zato izvajamo in vzdržujemo sistem ravnanja z okoljem, ki uresničuje glavne okoljske vidike in njihov vpliv ter omogoča oblikovanje ustreznih okoljskih

ciljev in programov. Sistem ravnanja z okoljem, ki je določen s Poslovnikom ravnanja z okoljem, zajema zahteve standarda ISO 14001, med drugim najpomembnejše – načelo nenehnega izboljševanja okoljskega učinka.

Treba je poudariti, da smo za varovanje in ohranjanje okolja odgovorni vsi zaposleni v družbi. Prav tako zagotavljamo, da so naši poslovni partnerji seznanjeni s to politiko in spodbujajo načela dobre okoljske prakse.

Varstvo pred hrupom

Decembra leta 2008 smo začeli neprekinjeno meriti hrup v neposredni okolici letališča. Uvedli smo sistematično spremljanje in merjenje hrupa ter se pridružili številnim evropskim letališčem, ki že izvajajo podobne oblike nadzora nad hrupom.

Meritve, ki so v skladu z direktivami Evropske unije in obvezujočimi mednarodnimi in nacionalnimi predpisi, smo v sodelovanju z zunanjim izvajalcem opravljali na štirih najbolj izpostavljenih točkah (naseljih) pod vzletnimi in pristajalnimi ravninami. Pridobljeni rezultati kažejo, da se je hrup letalskega prometa kot povprečni mesečni kazalnik gibal pod predpisanimi mejnimi vrednostmi hrupa v okolju, s tem da gre na dveh od merilnih točk za občasne prekoračitve, predvsem zvečer. Zaradi dogovora z lokalnimi skupnostmi o omejevanju letenja nad naseljenimi kraji kazalniki hrupa ponoči niso prekoračeni.

Sistem je povezan tudi z radarskimi podatki, ki jih posreduje Kontrola zračnega prometa Slovenije, s katerimi identificiramo največje obremenitve okolja s hrupom.

Okoljevarstveno dovoljenje glede emisije hrupa zaradi obratovanja Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana smo prejeli 11. 11. 2010, njegova veljavnost je pet let.

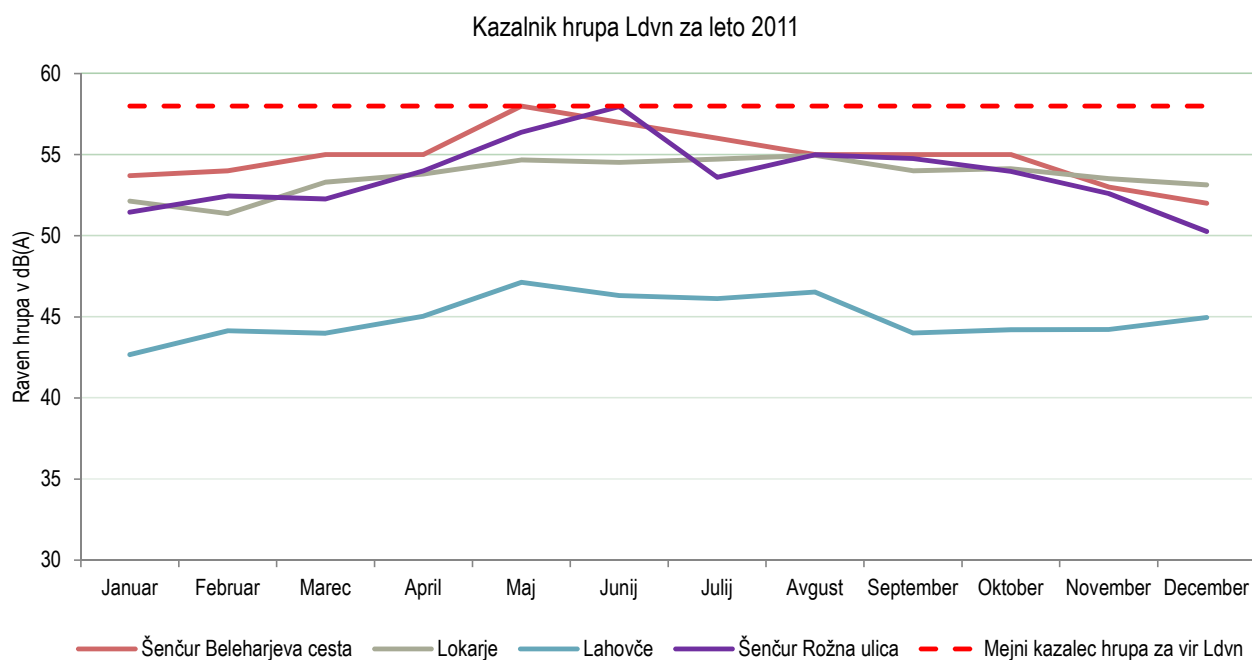
Skrbimo tudi za čim večjo obveščenost okoliškega prebivalstva o meritvah hrupa in tako poleg redne objave trimesečnih poročil omogočamo na naši spletni strani interaktivno aplikacijo, prek katere je mogoče spremljati povprečne kazalnike hrupa pri preletu letal nad naseljenimi kraji med vzletanjem in pristajanjem.

Kljub navedenemu moramo poudariti, da trenutno stanje sicer omogoča identifikacijo kršiteljev, po sprejetju ustrezne nacionalne zakonodaje s tega področja pa bo mogoče tudi izvajanje ukrepov (omejevanje letenja, zaračunavanje pristojbin).

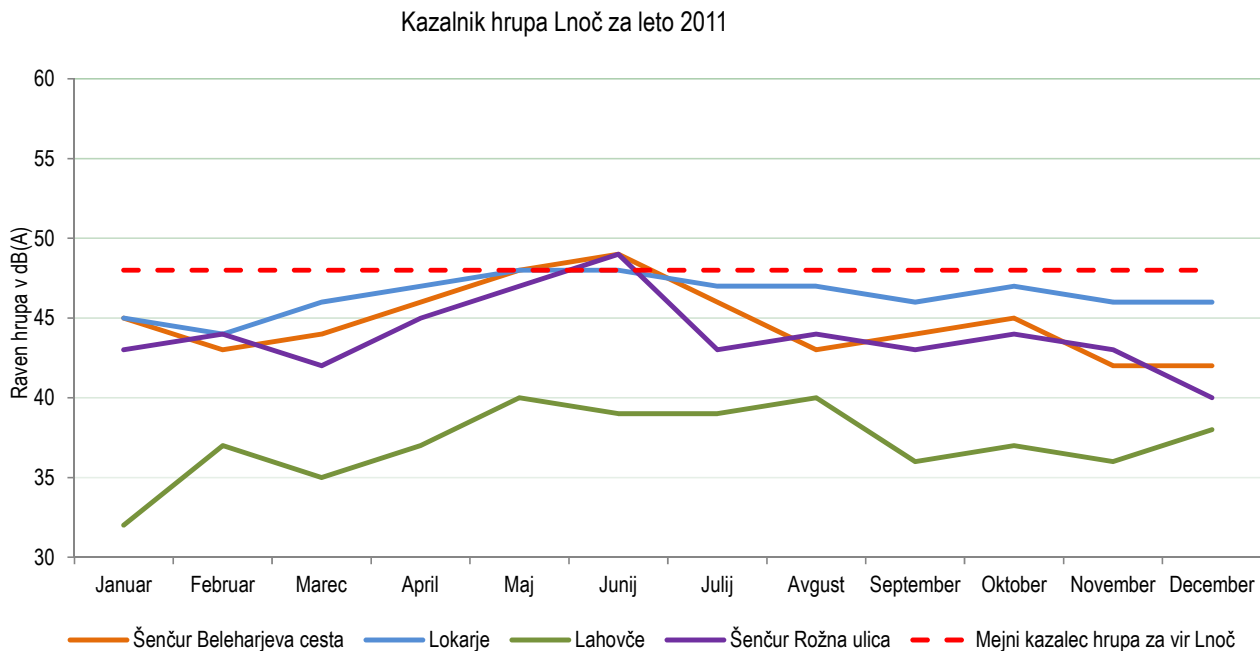
V sodelovanju z lokalno skupnostjo Šenčur v prihodnosti načrtujemo postavitev naravne protihrupne pregrade, ki bo dodatno zmanjšala obremenjevanje okoliškega prebivalstva s hrupom.

Ocena obremenitve opazovanega okolja s hrupom, ki je posledica obratovanja vira hrupa – Aerodrom Ljubljana, d. d., Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana – je zbrana v grafih in karti v nadaljevanju (vir: ZVD, d. d.).

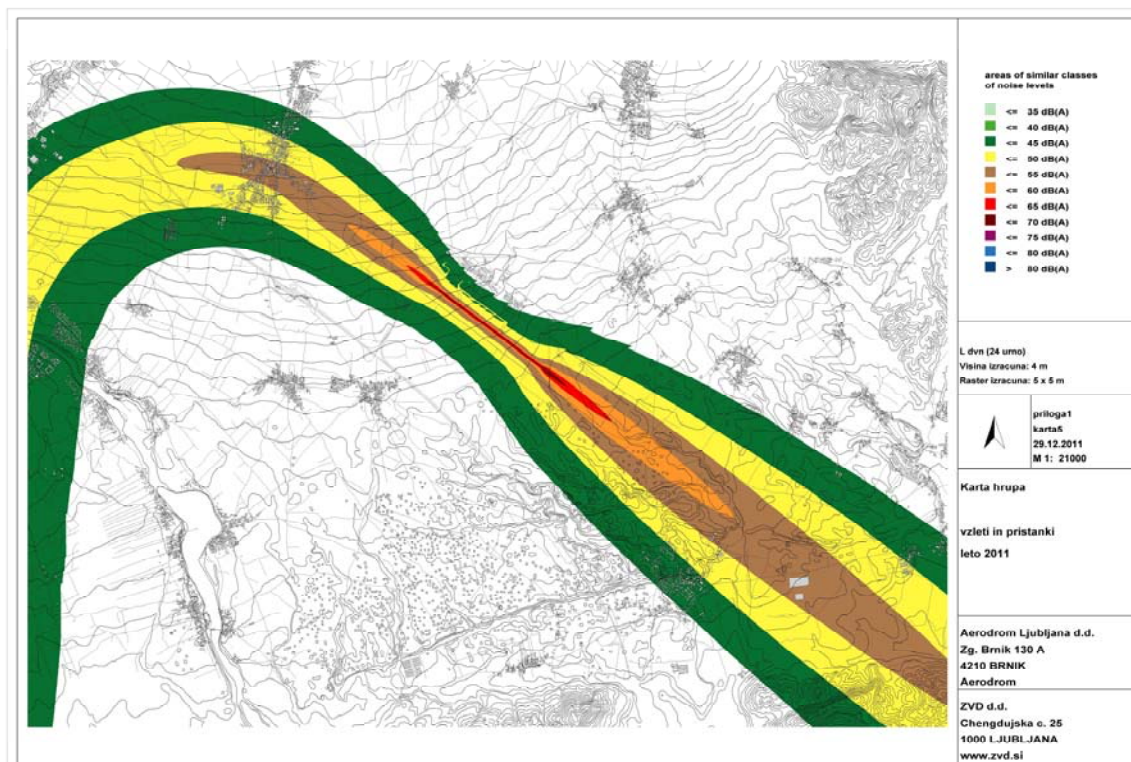
Gibanje povprečnih celodnevnih kazalnikov hrupa na merilnih mestih

Gibanje povprečnih nočnih kazalnikov hrupa na merilnih mestih

Karta hrupa Ldvn – celodnevni kazalnik hrupa za 24 ur

Varstvo zraka

Trenutno celoten letališki kompleks, razen hangarja splošnega letalstva in obeh hangarjev službe za sprejem in odpravo letal, ogrevamo s kurilnim oljem. Leta 2011 smo porabili 280 tisoč litrov kurilnega olja (kar je za 7 odstotkov manj kot leta 2010) ter 110 tisoč litrov utekočinjenega naftnega plina (kar je za 8 odstotkov manj kot leta 2010). S centralnim nadzornim sistemom zagotavljamo optimalno ogrevanje in s tem posredno zmanjšujemo količino plinov, s katerimi obremenjujemo ozračje.

Prav zato, da bi zmanjšali porabo energentov in škodljivih emisij v okolje, načrtujemo v bližnji prihodnosti prehod na ogrevanje s plinom. Ob gradnji novega terminala v letih 2012–2014 načrtujemo priključitev letališkega kompleksa na zemeljski plin, s tem bomo pomembno prispevali k okoljskim prizadevanjem.

K zmanjševanju izpusta škodljivih emisij v zrak prispevamo s postopnim nadomeščanjem starih hladilnih naprav z novimi, ki imajo okolju prijazne freone.

Eden od strateških ciljev družbe je tudi postopen prehod v nizkoogljično družbo. Zavzemali se bomo za izračun ogljičnega odtisa, v katerega bodo zajete neposredne in posredne emisije toplogrednih plinov.

Da bi lažje dosegli ta cilj, bomo zmanjševali okolju škodljive energente (kurilno olje, bencin, dizelsko gorivo, električna energija iz termoelektrarn), jih nadomeščali z ekološko sprejemljivejšimi (zemeljski plin, utekočinjeni naftni plin, električna energija iz hidroelektrarn ...) in uporabljali obnovljive vire energije (hidro-, geotermalna, sončna in vetrna energija, biomasa, bioplin, kogeneracija ...).

Ravnanje z odpadki

V družbi smo pred kratkim sprejeli Načrt gospodarjenja z odpadki za obdobje 2012–2015, ki opredeljuje načine ravnanja z odpadki v prihodnjih štirih letih. Naša posebna skrb je posvečena strogemu ločevanju vseh vrst odpadkov, ker želimo doseči naslednje cilje:

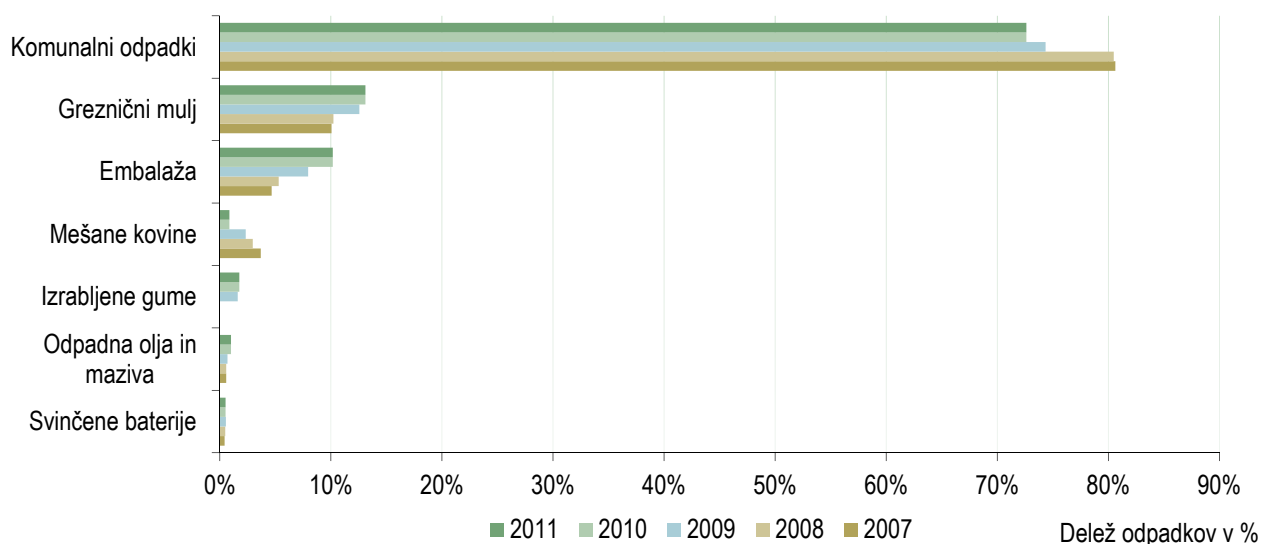
- zmanjšati količino mešanih komunalnih odpadkov,
- povečati količino ločeno zbranih odpadkov, ki se predelajo,
- preprečiti mešanje nevarnih odpadkov z nenevarnimi,
- ohraniti naše okolje čisto tudi za prihodnje rodove.

Glavni cilj, ki ga želimo doseči, je občutno zmanjšanje količine mešanih komunalnih odpadkov, zato zbiramo odpadke na ločene frakcije: papir in karton, embalaža, steklo, kovine, biorazgradljivi odpadki, svetila, odpadna olja, kartuše, iztrošene baterije in akumulatorji, zavržena električna in elektronska oprema, izrabljene gume, greznični mulj ... Za zagotavljanje ločenega zbiranja odpadkov imamo centralni ekološki otok in preostala zbirna mesta.

Sistem ravnanja z odpadki v družbi deluje tako, da se ločeno zbrani odpadki oddajajo ali prepuščajo različnim prevzemnikom odpadkov. Vsi prevzemniki imajo ustrezna okoljevarstvena dovoljenja in/ali potrdila o vpisu v evidence Ministrstva za okolje in prostor. Za vse vrste odpadkov vodimo tudi ustrezne evidence in letno poročamo navedenemu ministrstvu o nastalih količinah odpadkov.

Posebno pozornost posvečamo tudi gradbenim odpadkom, ki nastanejo pri rekonstrukcijah ali novogradnjah. Oddajamo jih zbiralcu gradbenih odpadkov ali izvajalcu obdelave teh odpadkov.

Gibanje količin in vrste odpadkov

Varstvo voda

Posebna skrb je namenjena nemotenemu delovanju biološke čistilne naprave (v nadaljnjem besedilu: BČN) in tako zagotavljamo kakovost prečiščene vode, ki iz letališkega kompleksa odteka v podtalnico. Zato vodimo ustrezne evidence, iz katerih so razvidni opravljeni dnevni pregledi in opažanja ter izvedeni posegi. Okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje male komunalne čistilne naprave Aerodrom Ljubljana glede emisij v vode smo prejeli 1. 10. 2009 in velja pet let. V BČN poteka prečiščevanje fekalij, in sicer iz letališkega kompleksa in letal. S posebnimi napravami fekalije

izčrpamo iz letal in jih odlagamo v posebni zbiralnik v čistilni napravi, kjer se začnejo postopki razgradnje. V BČN se zbirajo in prečistijo tudi odpadne tekočine, ki nastajajo pri razledenitvi letal in so pomešane s tekočino za razledenitev. Postopek izvajamo na glavni letališki ploščadi, odpadne tekočine pa se stekajo v podzemni rezervoar pod njo, od tam pa nadzorovano potujejo do BČN. Osnova tekočine za razledenitev so biološko razgradljivi glikoli. V postopkih prečiščevanja v BČN nastane približno 40 ton grezničnega mulja letno, ki ga prevzema in naprej predeluje javno komunalno podjetje.

Odtokanje olj in maščob v podtalnico ob morebitnih razlitjih preprečimo z lovilniki olj in maščob, ki so nameščeni na asfaltnih površinah in ob njih. Lovilnike redno pregledujemo, čistimo in vzdržujemo. O opravljenih pregledih vodimo ustrezne dnevnike, s katerimi zagotavljamo sledljivost opravljenih del.

Kakovost odpadnih voda iz BČN nadzira tudi Zavod za zdravstveno varstvo Kranj, ki odvzema vzorce odpadnih vod na BČN in vzorce vode za izdelavo biološko-kemijskih analiz iz lovilnikov olj in maščob. Na tej podlagi navedeni zavod izdela poročilo o meritvah in vrednotenju – obratovalni monitoring za celo leto, ki se pošlje Ministrstvu za okolje in prostor. Iz opravljenih meritev za leto 2011 izhaja, da so naši rezultati zagotavljanja čistih odpadnih voda nadpovprečni. Do leta 2013 načrtujemo skupaj z občino Cerklje gradnjo in povezavo kanalizacijskega sistema na javno kanalizacijsko omrežje (na čistilno napravo v Domžalah).

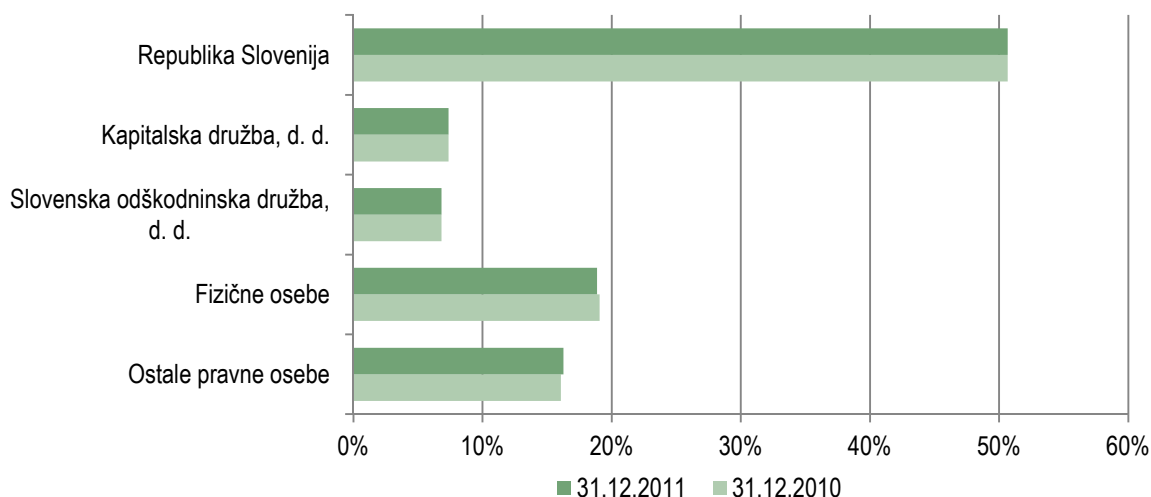
Skrb za zemljišča

V okvir naše dejavnosti spada tudi celovita skrb za zemljišča letališkega kompleksa. Redno kosimo travnate površine, urejamo zelenice in cvetlične nasade, zelo dobro pa sodelujemo tudi z Zavodom za gozdove v Kranju, pod vodstvom katerega izvajamo čistilna in pogozdovalna dela na gozdnih površinah ter skrbimo za ustrezno zatiranje gozdnih škodljivcev, predvsem lubadarja.

4 DELNICA AELG IN LASTNIŠTVO DRUŽBE

Na dan 31. 12. 2011 je imela družba 7.948 delničarjev, kar je za 8,2 odstotka manj kot na dan 31. 12. 2010. Med večjimi delničarji družbe leta 2011 ni prišlo do bistvenih sprememb.

Deset največjih delničarjev na dan 31. 12. 2011

		Število delnic	Delež v kapitalu (v %)
1	Republika Slovenija	1.923.853	50,67
2	Kapitalska družba, d. d.	279.561	7,36
3	Slovenska odškodninska družba, d. d.	258.958	6,82
4	Zavarovalnica Triglav, d. d.	151.085	3,98
5	Publikum Trezor, d. o. o.	101.233	2,67
6	KD Rastko, delniški vzajemni sklad	54.345	1,43
7	Abanka, d. d.	49.157	1,29
8	Triglav Vzajemni skladi - delniški	48.091	1,27
9	KD Galileo, fleksibilna struktura	27.296	0,72
10	NLB Skladi - Slovenija delniški	20.357	0,54

Deset največjih delničarjev je imelo na dan 31. 12. 2011 v lasti 2.913.936 delnic, kar predstavlja 76,75-odstotni delež v kapitalu družbe. Tuji delničarji so imeli v lasti 47.286 delnic (1,25-odstotni delež v kapitalu družbe).

Na dan 31. 12. 2011 sta imela delnice družbe v lasti dva člana nadzornega sveta, medtem ko člana uprave nista imela delnic družbe.

	Število delnic	Delež v kapitalu (v %)
Drago Čotar	320	0,0084
Igor Domevščik	107	0,0028

Slovenski kapitalski trg in delnica AELG leta 2011

Vrednost delnice AELG je leta 2011 upadla za 45,2 odstotka. Zaključni tečaj delnice je na dan 31. 12. 2011 znašal 10,30 evra za delnico, medtem ko je bil povprečni zaključni tečaj v obravnavanem obdobju za 4,04 evra višji. Negativne vrednosti ima tudi indeks SBITOP, katerega vrednost se je leta 2011 znižala za 30,7 odstotka, medtem ko je njegova vrednost decembra celo padla na najnižjo vrednost v zgodovini. Slovenski borzni trg tako še naprej zaostaja za večjimi svetovnimi trgi, saj se slab javnofinančni položaj države ter težke razmere v finančnem okolju odražajo v nizkem obsegu trgovanja, padanju tečajev vrednostih papirjev in posledično nižanju vrednosti tržne kapitalizacije. Rasti tečajev pa kljub izboljšanju poslovanja številnih družb in ugodnejšemu vrednotenju posameznih delnic brez dviga likvidnosti ni mogoče pričakovati.

Svojo najvišjo vrednost v proučevanem obdobju je delnica AELG dosegla 3. januarja (zaključni tečaj 18,45 evra), največ prometa z njo pa je bilo opravljenega 23. marca (173,2 tisoč evrov). Skupno je bilo leta 2011 z delnico opravljenega za 1.298 tisoč evrov prometa, kar pomeni 0,3 odstotka vsega prometa Ljubljanske borze. Tržna kapitalizacija je na dan 31. 12. 2011 znašala 19,9 milijona evrov (0,1 odstotka tržne kapitalizacije na Ljubljanski borzi).

Komuniciranje z delničarji in javnostmi

Za obveščenost vlagateljev smo nediskriminatorno, pošteno in sproti skrbeli prek sistema obveščanja Ljubljanske borze SEOnet, sistema za centralno shranjevanje nadzorovanih informacij Info hramba in na naši spletni strani v posebnem kotičku za vlagatelje.

Javnost smo obveščali v skladu z veljavno zakonodajo, pravili borze in strategijo komuniciranja družbe, ki vključuje določitev odgovornih oseb za komuniciranje z javnostmi, pretok in notranji nadzor nad cenovno občutljivimi informacijami v družbi od njihovega nastanka do javne objave ter zagotavljanje varovanja poslovnih skrivnosti, opredelitev ključnih javnosti ter strategije komuniciranja in sodelovanja z njimi ter opredelitev vsebine in postopkov komuniciranja z javnostmi.

V sistemu SEOnet smo leta 2011 objavili 32 javnih objav, kar je devet več kot leto pred tem. Novembra 2011 sta uprava in nadzorni svet s sodelavci organizirala srečanje z delničarji družbe. Delničarjem so bile predstavljene do zdaj izvedene aktivnosti v zvezi z gradnjo Terminala 2, ki bo osrednja investicija Aerodroma Ljubljana v prihodnjih letih, in drugi načrtovani razvojni projekti.

Vsem deležnikom Aerodroma Ljubljana smo leta 2011 posredovali 28 sporočil za medije. Vsebina teh objav omogoča medijem in drugim interesnim skupinam ocenjevanje dela vodstva, razumevanje naše dejavnosti in aktualnih ter prihodnjih aktivnosti.

Pomembnejši podatki o delnici AELG

	1-12.2011	1-12.2010
Tržna kapitalizacija na dan 31. 12.* - v tisoč evrih	19.943	36.401
Promet - v tisoč evrih	1.298	3.260
Najnižji zaključni tečaj - v evrih	9,72	18,10
Najvišji zaključni tečaj - v evrih	18,45	34,00
Povprečni zaključni tečaj - v evrih	14,34	25,93
Zaključni tečaj na dan 31. 12. - v evrih	10,30	18,80
Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. - v evrih (kapital / število vseh izdanih delnic)	32,33	31,95
Razmerje med tržno in knjigovodsko vrednostjo delnice na dan 31. 12.	0,32	0,59
Osnovni čisti dobiček na delnico - v evrih	2,20	1,69
Popravljeni čisti dobiček na delnico - v evrih (čisti poslovni izid/povprečno število vseh delnic)**	1,38	1,13
Celotni vseobsegajoči donos na delnico (celotni vseobsegajoči donos v obdobju / število vseh izdanih delnic)	0,86	1,09
Število delničarjev na dan 31. 12.	7.948	8.662
Število izdanih delnic	3.796.527	3.796.527
- prednostne participativne kosovne delnice	1.860.298	1.860.298
- navadne kosovne delnice, ki kotirajo na borzi	1.936.229	1.936.229

* Upoštevane so navadne kosovne delnice, ki kotirajo na borzi.

** Pri izračunu so upoštevane vse delnice.

Dividendna politika

Družba Aerodrom Ljubljana, d. d., je v okviru strategije razvoja do leta 2015 kot enega najpomembnejših ciljev sprejela kapitalsko politiko, ki temelji na dolgoročnem maksimiranju vrednosti družbe in s tem donosov delničarjev.

Skladno s postavljenno dividendno politiko družba razporeja ustvarjeni dobiček na del, ki ga (skladno s statutom družbe) reinvestira, in na del, ki se skladno z odločitvijo skupščine nameni za izplačilo dividend.

Pregled dividend v obdobju 2002–2011

Leto	v evrih	
	Navadne kosovne delnice	Prednostne participativne kosovne delnice
2002	0,87	1,23
2003	0,93	1,41
2004	1,00	1,00
2005	1,11	1,11
2006	1,10	1,10
2007	1,10	1,10
2008	0,43	0,43
2009	0,63	0,74
2010	0,43	0,54
2011	0,43*	0,54*

* Predlog, ki bo predmet obravnave in sprejema na skupščini v drugi polovici junija 2012.

Glede na okoliščine, v katerih družba posluje (poslovanje našega največjega partnerja), uprava družbe predlaga, naj znaša dividenda na navadno kosovno delnico 0,43 evra bruto. Dividenda za prednostno participativno kosovno delnico je sestavljena iz fiksnega in variabilnega dela in je izračunana skladno z 8. členom statuta družbe.

Predlagana višina dividende odraža prepričanje vodstva družbe, da je izvedba načrtovanih naložb v infrastrukturne in druge objekte vitalnega pomena za nadaljnji razvoj družbe, za kakovostno opravljanje storitev ter zagotovitev zadovoljive ravni varnosti (kar bo zagotovilo povečevanje vrednosti družbe in izboljšanje njenega konkurenčnega položaja v prihodnje).

Finančni koledar Aerodroma Ljubljana, d. d., za leto 2012

Pomembnejše objave družbe		Predviden datum objave
1.	Revidirano letno poročilo družbe za leto 2011 ter Izjava o skladnosti s kodeksom	13. 4. 2012
2.	Letni dokument objavljenih informacij	13. 4. 2012
3.	Podatki o poslovanju družbe za prve tri mesece leta 2012	23. 5. 2012
4.	Sklic 16. seje skupščine	18. 5. 2012
5.	Sklepi 16. seje skupščine	22. 6. 2012
6.	Dan upravičenosti do dividend	25. 6. 2012
7.	Dan izplačila dividend	14. 9. 2012
8.	Polletno poročilo družbe	24. 8. 2012
9.	Podatki o poslovanju družbe za prvih devet mesecev leta 2012	21. 11. 2012

Periodične objave, preostale cenovno občutljive informacije in morebitne spremembe predvidenih datumov objav bodo objavljene v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet, v sistemu za centralno shranjevanje nadzorovanih informacij Info hramba ter na spletnih straneh družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., www.lju-airport.si.

RAČUNOVODSKO POROČILO

1 IZJAVA UPRAVE

Izjava uprave je v uvodnem delu Poslovnega poročila na strani št. 5.

2 POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

lastnikom družbe Aerodrom Ljubljana, d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze družbe Aerodrom Ljubljana d.d. (v nadaljevanju 'Družba'), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2011, izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja Družbe na dan 31. decembra 2011 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki jih je sprejela EU.

Poudarjanje zadeve

Kot je razkrito v pojasnilu 5.1.2., ki se nanaša na zemljišča, ki so v lasti Republike Slovenije in na katerih Družba opravlja osnovno letališko dejavnost, ima Družba na delu teh zemljišč ustanovljeno stavbno pravico, vendar pa z Republiko Slovenijo nima urejenega pogodbenega razmerja o stavbni pravici ali zakupu zemljišč. Zaradi omenjenih dejstev Družba v računovodskih izkazih ne izkazuje osnovnih sredstev ali neopredmetenih sredstev, ki bi izhajala iz ustreznega pogodbenega razmerja. Družba v računovodskih izkazih tudi ne izkazuje nobenih obveznosti, ki bi lahko izhajale iz urejenega pogodbenega razmerja.

Ne da bi izrazili pridržek, opozarjamo uporabnike računovodskih izkazov, da je bila poštena vrednost finančne naložbe v pridruženo podjetje Adria Airways Tehnika in družbo Gorenjska banka ocenjena z uporabo modelov vrednotenja, podrobneje opisanih v pojasnilu 5.1.4. – Dolgoročne finančne naložbe in v pojasnilu 5.1.3. – Naložbe v pridružena podjetja k računovodskim izkazom. Navedeni družbi ne kotirata na organiziranem trgu kapitala.

Naše mnenje v zvezi s poudarjenimi zadevami ni prilagojeno.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

V skladu s prvim odstavkom 57. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) smo pregledali poslovno poročilo družbe. Po našem mnenju je poslovno poročilo usklajeno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Barbara Žibret Kralj
Pooblaščenca revizorka

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija

Yuri Sidorovich
Predsednik uprave

Ljubljana, 16. marec 2012

3 RAČUNOVODSKI IZKAZI

3.1 BILANCA STANJA

		v evrih	
	Pojasnila	31. 12. 2011	31. 12. 2010
SREDSTVA		128.797.383	128.108.228
Dolgoročna sredstva		97.567.737	107.384.765
Neopredmetena sredstva	5.1.1	2.191.572	1.100.320
Nepremičnine, naprave in oprema	5.1.2	79.616.974	85.011.857
Naložbe v pridružene družbe	5.1.3	3.147.369	2.917.136
Dolgoročne finančne naložbe	5.1.4	12.062.839	17.232.841
Odložene terjatve za davek	5.1.5	548.983	1.122.611
Kratkoročna sredstva - skupaj		31.229.646	20.723.463
Kratkoročna sredstva brez aktivnih časovnih razmejitev		31.198.647	20.591.639
Zaloge		290.417	237.320
Kratkoročne finančne naložbe	5.1.6	25.798.994	15.005.984
Kratkoročne poslovne terjatve	5.1.7	4.946.101	5.096.792
Denarna sredstva		163.135	251.543
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve		30.999	131.824
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		128.797.383	128.108.228
Kapital	5.1.8	122.726.262	121.280.314
Vpoklicani kapital		15.842.626	15.842.626
Kapitalske rezerve		24.287.659	24.287.659
Rezerve iz dobička		76.132.687	73.195.482
Presežek iz prevrednotenja		3.834.670	5.816.817
Zadržani čisti dobiček		2.628.620	2.137.730
Dolgoročne obveznosti - skupaj		2.326.419	3.126.735
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	5.1.9	1.627.270	1.346.128
Rezervacije za jubilejne nagrade, odpravnine in prihodnje stroške		1.204.526	805.506
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		422.744	540.622
Dolgoročne obveznosti		699.149	1.780.607
Dolgoročne poslovne obveznosti	5.1.10	699.149	326.403
Odložene obveznosti za davek	5.1.5	0	1.454.204
Kratkoročne obveznosti - skupaj	5.1.11	3.744.702	3.701.179
Kratkoročne obveznosti		3.580.043	3.534.825
Kratkoročne poslovne obveznosti		3.580.043	3.534.825
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve		164.659	166.354

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA IN DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

v evrih

	Pojasnila	1-12. 2011	1-12. 2010
Poslovni prihodki		34.000.550	33.883.853
Prihodki od prodaje	5.2.1	33.229.615	33.399.177
Drugi poslovni prihodki	5.2.2	770.935	484.676
Poslovni odhodki		-26.413.111	-28.011.335
Stroški materiala in storitev		-7.320.746	-7.996.369
Stroški materiala		-1.564.700	-1.757.319
Stroški storitev	5.2.3	-5.756.046	-6.239.050
Stroški dela	5.2.4	-11.560.563	-11.531.365
Amortizacija	5.2.5	-6.707.714	-6.595.562
Drugi poslovni odhodki	5.2.6	-824.088	-1.888.039
Dobiček iz poslovanja		7.587.439	5.872.518
Neto finančni prihodki/odhodki		-1.103.253	-618.912
Finančni prihodki	5.2.7	1.368.681	1.314.600
Finančni odhodki	5.2.7	-2.471.934	-1.933.512
Dobiček pred obdavčitvijo		6.484.186	5.253.606
Davek iz dobička	5.2.8	-1.611.985	-1.585.866
Odloženi davki	5.2.8	385.039	607.720
Čisti dobiček obračunskega obdobja		5.257.240	4.275.460
Drugi vseobsegajoči donos v obdobju		-1.982.147	-136.065
Sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo		-2.415.466	-135.698
Odtujitev finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo		-62.217	-34.384
Vpliv odloženih davkov - sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo		483.093	27.140
Vpliv odloženih davkov - odtujitev finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo		12.443	6.877
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja		3.275.093	4.139.395
Osnovni čisti dobiček na delnico	5.1.8	2,20	1,69
Popravljeni čisti dobiček na delnico	5.1.8	1,38	1,13

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.3 IZKAZ DENARNIH TOKOV

v evrih

	2011	2010
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Čisti dobiček	4.872.201	3.667.740
Prilagoditve za	8.343.987	8.740.739
Amortizacijo opredmetenih ter neopredmetenih osnovnih sredstev	6.707.714	6.595.562
Dobiček / izguba pri odtujitvi opredmetenih ter neopredmetenih osnovnih sredstev	-5.192	112.684
Oblikovanje popravka vrednosti terjatev	202.392	1.302.572
Oblikovanje in odprava rezervacij	323.706	-65.518
Prihodki iz naložbenja	-1.311.781	-1.105.121
Odhodki iz naložbenja	2.427.148	1.900.560
Denarni tok iz poslovanja pred gibljivim kapitalom	13.216.188	12.408.479
Spremembe čistih obratnih sredstev poslovnih postavk bilance stanja	-2.044.354	459.209
Začetne manj končne poslovne terjatve	-2.465.787	1.700.454
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	100.825	124.946
Začetne manj končne zaloge	-53.097	48.983
Končni manj začetni poslovni dolgovi	417.964	-1.366.906
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve	-44.259	-48.268
Prebitek prejemkov pri poslovanju	11.171.834	12.867.688
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
Prejemki pri naložbenju	41.327.763	39.216.464
Prejemki od obresti in deležev v dobičku, od naložbenja	1.206.237	1.167.519
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	12.291	288.771
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	1.781.155	3.399.312
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	38.328.080	34.360.862
Izdatki pri naložbenju	-50.758.860	-49.530.191
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-1.525.197	-208.445
Izdatki za pridobitev opremljenih osnovnih sredstev	-895.172	-6.146.345
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	-6	-5.071.482
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	-48.338.485	-38.103.919
Prebitek izdatkov pri naložbenju	-9.431.097	-10.313.727
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Prejemki pri financiranju	0	0
Izdatki pri financiranju	-1.829.145	-2.588.451
Izdatki za izplačila dividend	-1.829.145	-2.588.451
Prebitek izdatkov pri financiranju	-1.829.145	-2.588.451
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	163.135	251.543
Denarni izid v obdobju	-88.408	-34.490
Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	251.543	286.033

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

3.4 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

vevrih

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti dobiček	Cisti dobiček poslovnega leta	Skupaj kapital
1. 1. 2010	15.842.626	24.287.659	4.013.029	12.039.085	54.539.518	5.952.882	3.054.571	0	119.729.370
Vnos vseobsegajočega donosa v obdobju	0	0	0	0	0	-136.065	0	4.275.460	4.139.395
Razporeditev čistega dobička po sklepu uprave	0	0	0	0	2.137.730	0	0	-2.137.730	0
Razporeditev bilančnega dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	466.120	0	-466.120	0	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	-2.588.451	0	-2.588.451
31. 12. 2010	15.842.626	24.287.659	4.013.029	12.039.085	57.143.368	5.816.817	0	2.137.730	121.280.314
Prenos čistega dobička preteklega leta	0	0	0	0	0	0	2.137.730	-2.137.730	0
Vnos vseobsegajočega donosa v obdobju	0	0	0	0	0	-1.982.147	0	5.257.240	3.275.093
Razporeditev čistega dobička po sklepu uprave	0	0	0	0	2.628.620	0	0	-2.628.620	0
Razporeditev bilančnega dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	308.585	0	-308.585	0	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	-1.829.145	0	-1.829.145
31. 12. 2011	15.842.626	24.287.659	4.013.029	12.039.085	60.080.573	3.834.670	0	2.628.620	122.726.262

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4 POMEMBNEJŠE RAČUNOVODSKE USMERITVE

4.1 POROČAJOČA DRUŽBA

Aerodrom Ljubljana, d. d., (v nadaljnjem besedilu: družba) je registrirana pravna oseba s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Zgornji Brnik 130a, 4210 Brnik – aerodrom.

Na 9. seji skupščine delničarjev 30. junija 2005 je bil sprejet sklep, da bo družba od 1. januarja 2006 naprej sestavljala računovodske izkaze in poročila iz prvega odstavka 60. člena ZGD-1 v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljnjem besedilu: MSRP).

Uprava družbe je računovodske izkaze potrdila dne 16. marca 2012.

4.2 PODLAGA ZA SESTAVITEV IZKAZOV

Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi za leti 2011 in 2010 so sestavljeni v skladu z MSRP, kot jih je sprejela Evropska unija. Uporabljene so računovodske in poročevalske zahteve MSRP, zahteve Zakona o gospodarskih družbah in notranja pravila družbe.

Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirnih vrednosti, finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, so vrednotena po poštteni vrednosti.

Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v nadaljevanju pri posameznih kategorijah.

Funkcijska in predstavitvena valuta

Računovodski izkazi in računovodske informacije so sestavljeni v evrih, ki so funkcijska valuta družbe.

Uporaba ocen in presoje

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je treba stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi, in za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo pri procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani pri posameznih razkritjih politik, pojasnilih v nadaljevanju in v naslednjih točkah:

- Računovodsko poročilo: točka 4.3 v delu, kjer so opisane rezervacije, in točka 5.1.9 (rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve).
- Poslovno poročilo: točka 3.7.2 – Finančna tveganja (kvantitativni podatki so podani v pojasnilih k računovodskim izkazom ob posameznih terjatvah in obveznostih).

4.3 POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

Uporabljene računovodske usmeritve, narava in stopnja pomembnosti so opredeljene v internih aktih družbe. Pri vseh pomembnih prikazanih zneskih v računovodskih izkazih smo razkrili tudi primerjalne informacije iz preteklega obdobja, navedene so tudi v številčne in opisne informacije.

Računovodske usmeritve, navedene v nadaljevanju, so bile dosledno uporabljene v vseh obdobjih, ki so prikazana v priloženih računovodskih izkazih.

Naložbi v pridruženi družbi

- Aerodrom Portorož, d. o. o.

V družbi Aerodrom Portorož, d. o. o., je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., 30,46-odstotni lastnik. Med družbama ni pomembnih poslov, prav tako ne prihaja do izmenjavanja vodilnega osebja in zagotavljanja strokovnih informacij ali znanj. Vpliv družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Aerodrom Portorož, d. o. o., je definiran z določili družbene pogodbe in je sorazmeren lastniškemu deležu, ki ga ima družba Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Aerodrom Portorož, d. o. o. Glede na navedeno družba Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Aerodrom Portorož, d. o. o., nima prevladujočega niti pomembnega vpliva, zato je naložba vrednotena po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne slabitve.

- Adria Airways Tehnika, d. d.

Med naložbami v pridružene družbe je izkazana tudi naložba v 4.570.881 prednostnih in 2.423.273 navadnih delnic družbe Adria Airways Tehnika, d. d., kar predstavlja 47,67-odstotni delež v lastništvu te družbe. Naložba je vrednotena po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne slabitve.

Februarja 2011 je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., na predlog uprave in ob soglasju nadzornega sveta povečala lastniški delež v družbi Adria Airways Tehnika z 31,16 na 47,67 odstotka, pri čemer je v povečanje lastniškega deleža konvertirala 2,2 milijona evrov terjatev do Adria Airways, d. d. Istočasno je bila v korist družbe Adria Airways, d. d., ustanovljena nakupna opcija, veljavna do 28. 1. 2014, po kateri lahko ta od družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., odkupi vse ali le del delnic družbe Adria Airways Tehnika, d. d., po ceni, določeni v višini pripadajoče vrednosti osnovnega kapitala družbe Adria Airways Tehnika, d. d., na dan sklenitve kupoprodajne pogodbe, povečani za 8-odstotni letni donos do dneva uresničitve nakupne opcije, zmanjšan za izplačane dividende v istem obdobju.

Vpliv družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., v družbi Adria Airways Tehnika, d. d., je definiran z določili statuta, s tem da je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., s povečanjem deleža v družbi Adria Airways Tehnika, d. d., leta 2011 v njenem upravnem odboru pridobila svojega predstavnika.

Tuja valuta

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo po referenčnem tečaju Evropske centralne banke (ECB) na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v evre po veljavnem referenčnem tečaju ECB. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Nedenarne postavke in obveznosti, ki so izmerjene po izvorni vrednosti v tuji valuti, se pretvorijo po menjalnem tečaju na dan posla.

Finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti vključujejo naložbe v kapital (delnice in deleže), dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustreznike, prejeta in dana posojila ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za stroške posla, ki neposredno izhajajo iz nakupa ali izdaje finančnega sredstva ali obveznosti. Po začetnem pripoznanju se neizpeljani finančni instrumenti izmerijo na način, ki je opredeljen v nadaljevanju.

Finančni instrument se pripozna, če družba postane stranka pogodbenih določil instrumenta.

Pripoznanje finančnih sredstev se odpravi, ko pogodbene pravice družbe do denarnih tokov potečejo ali če družba finančno sredstvo, vključno z obvladovanjem, ali vsa tveganja in koristi sredstva prenese na drugo stranko. Nakupi in prodaje, opravljene redno oziroma običajno, se obračunavajo na dan plačila, to je datum, ko družba sredstvo prejme ali odtuji.

Pripoznanje finančnih obveznosti se odpravi, ko pogodbene obveznosti družbe potečejo, prenehajo ali se prekinejo.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled.

Obračunavanje finančnih prihodkov in odhodkov je opisano v alineji Finančni prihodki in finančni odhodki.

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo

Naložbe družbe v kapital (delnice in deleži) ter dolžniški vrednostni papirji so razvrščeni kot finančna sredstva, ki so na razpolago za prodajo. Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene:

- po pošteni vrednosti,
- po nabavni vrednosti, če zanesljive poštene vrednosti naložbe ni mogoče izmeriti.

Spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po prvi alineji so pripoznane neposredno v kapitalu. Ko se pripoznanje odpravi (prodaja oziroma unovčenje), se s tem povezani dobiček ali izguba prenese v izkaz poslovnega izida (med finančne prihodke oziroma odhodke). Izgube zaradi oslabitve (glej alinejo Oslabitev sredstev) ter pozitivne in negativne tečajne razlike pri denarnih sredstvih na razpolago za prodajo (glej alinejo Tuja valuta) so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Dana in prejeta posojila

Dana in prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju izkazujejo po njihovi pošteni vrednosti, zmanjšani za pripadajoče stroške posla. Po začetnem pripoznanju se posojila izkazujejo po odplačni vrednosti, pri čemer se morebitne razlike med izvirno in odplačno vrednostjo izkazujejo v izkazu poslovnega izida v obdobju odplačevanja posojila, uporabi se metoda efektivne obrestne mere.

Drugo

Drugi neizpeljani finančni instrumenti so merjeni po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve.

Izpeljani finančni instrumenti

Družba ne uporablja izpeljanih finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji. Prav tako ne hrani ali izdaja izpeljanih finančnih instrumentov za namene trgovanja.

Nepremičnine, naprave in oprema

Pripoznanje in merjenje

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezne nepremičnine, naprave in oprema.

V skladu z MRS 40 je bila izvedena presoja, ali katera od nepremičnin družbe morda spada med naložbene nepremičnine. Ugotovljeno je bilo, da so vse nepremičnine lastniško uporabljene oziroma ne izpolnjujejo zahtevanih kriterijev in se zato ne obravnavajo kot naložbene nepremičnine.

Poznejši stroški

Pozneje nastali stroški v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi se izkazujejo kot stroški vzdrževanja ali povečanje nabavne vrednosti sredstva, če njihova vrednost povečuje prihodnje ekonomske koristi. Kot povečanje nabavne vrednosti nepremičnin, naprav in opreme se prizna tudi zamenjava posameznih delov, če so pri tem izpolnjena sodila za pripoznavanje. Za knjigovodsko vrednost delov, ki so zamenjani, se pripoznanje odpravi.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsake posamezne nepremičnine, naprave in opreme. Zemljišča se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti sredstev so naslednje:	
Gradbeni objekti (s sestavnimi deli)	16,67-40 let
Računalniška oprema	2-10 let
Motorna vozila	4-12 let
Druge naprave in oprema	5-20 let

Amortizirljivi znesek sredstva se določi po odštetju preostale vrednosti. Ocenjujemo, da preostala vrednost nepremičnin, naprav in opreme po končani dobi koristnosti ne predstavlja bistvenega deleža sredstva, zato je ne pripoznamo. Ta se pregleda ob koncu vsakega poslovnega leta, in če so pričakovanja drugačna od prejšnjih ocen, se sprememba obravnava kot sprememba računovodskih ocen.

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

Poznejši stroški

Poznejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le, kadar povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev, razen če so te dobe nedoločene. Amortizacija neopredmetenih sredstev z določenimi dobami koristnosti se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za licence in programsko opremo so od pet do deset let.

Na dan bilance stanja družba preizkusi, ali gre za oslabitev neopredmetenega sredstva z nedoločeno dobo koristnosti.

Zaloge

Med zalogami izkazujemo zaloge materiala za vzdrževanje in zaloge materiala, ki se uporablja pri opravljanju storitev.

Ob začetnem pripoznanju se zaloge ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki jo sestavljajo nakupna cena, povečana za uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve, in neposredni stroški nabave, zmanjšani za dobljene popuste. Za vrednotenje porabe zalog se uporablja metoda tehtanih povprečnih cen.

Oslabitev sredstev

Če je zmanjšanje poštene vrednosti finančnega sredstva, ki je na razpolago za prodajo, pripoznano neposredno v kapitalu, in obstajajo nepristranski dokazi, da je sredstvo oslabljeno, je treba nabrano izgubo, pripoznano neposredno v kapitalu, odstraniti iz kapitala in jo pripoznati v poslovnem izidu. Znesek nabrane izgube, ki se odstrani iz kapitala in se pripozna v poslovnem izidu, je razlika med nabavno vrednostjo in sprotno pošteno vrednostjo, zmanjšano za izgubo zaradi oslabitve takega finančnega sredstva, ki je bila prej pripoznana v poslovnem izidu.

Družba na datum poročanja preveri knjigovodske vrednosti sredstev in oceni, ali obstaja kako znamenje oslabitve sredstev. Če taki znaki obstajajo, je treba oceniti nadomestljivo vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna, kadar njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Če družba posluje z dobičkom in v okviru poslovnih načrtov ter ne obstajajo kakšni drugi znaki slabitev, ni razlogov za oslabitev.

Terjatve se zaradi oslabitve prevrednotijo, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo pošteno vrednost, to je udenarljivo vrednost. Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, se štejejo za dvomljive, če se je zaradi njih začel sodni postopek, pa za sporne. Pri oblikovanju popravkov vrednosti terjatev presojamo izterljivost vsake posamezne terjatve. Za znesek oblikovanih popravkov vrednosti pripoznamo poslovne odhodke.

Zaloge se oslabijo, če izkazana knjigovodska vrednost presega njihovo tržno vrednost. S tržno vrednostjo je mišljena nadomestitvena vrednost, razen če je ta večja od čiste iztržljive vrednosti (v takem primeru se šteje za tržno vrednost čista iztržljiva vrednost). Za zmanjšanje vrednosti zalog zaradi oslabitve pripoznamo poslovne odhodke.

Izračun nadomestljive vrednosti

Nadomestljiva vrednost finančnih naložb v posesti do zapadlosti in terjatev, izkazanih po odplačni vrednosti, se izračuna kot sedanja vrednost pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih z uporabo izvirne veljavne obrestne mere (to je veljavne obrestne mere, izračunane pri začetnem pripoznanju teh sredstev). Kratkoročne terjatve se ne diskontirajo.

Nadomestljiva vrednost drugih sredstev je njihova poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, oziroma vrednost pri uporabi, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Pri sredstvih, ki v glavnem ne ustvarjajo neodvisnih finančnih pritokov, se določi nadomestljiva vrednost za denar in ustvarjajočo enoto, ki ji sredstvo pripada.

Odprava izgube zaradi oslabitve

Pri finančnih naložbah v posesti do zapadlosti ali terjatvah, izkazanih po odplačni vrednosti, se izguba zaradi oslabitve sredstev odpravi, če je naknadno povečanje nadomestljive vrednosti sredstva mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve.

Izgube zaradi oslabitve finančne naložbe v kapitalski instrument, razvrščene kot na razpolago za prodajo, se ne odpravijo prek poslovnega izida. Če se poštena vrednost dolgovnega instrumenta, razvrščenega kot na razpolago za prodajo, poveča in je mogoče povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju izgube zaradi oslabitve v poslovnem izidu, je treba izgubo zaradi oslabitve odpraviti in znesek odprave pripoznati v poslovnem izidu.

Izgube zaradi oslabitve, pripoznane pri drugih sredstvih, je treba odpraviti, če so se spremenile ocene, uporabljene za ugotovitev nadomestljivih vrednosti sredstev.

Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

Kapital

Celoten kapital podjetja je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če podjetje preneha delovati. Sestavljajo ga osnovni kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, zadržani čisti dobiček, ki je sestavljen iz prenesenega čistega dobička prejšnjih let in iz čistega dobička ali izgube tekočega leta, in presežek iz prevrednotenja. Osnovni kapital družbe je razdeljen na navadne (imenske prosto prenosljive) kosovne delnice in prednostne participativne kosovne delnice.

Dividende

Dividende se pripoznajo kot obveznost v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Rezervacije

Družba v bilanci stanja izkaže rezervacije, če ima zaradi preteklega dogodka sedanjo pravno ali posredno obveznost in če obstaja verjetnost, da bo za poravnavo te obveznosti potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Kjer je učinek časovne vrednosti denarja bistven, se znesek rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po diskontni stopnji pred obdavčitvijo, ki odraža sedanje cene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Drugih pokojninskih obveznosti družba nima.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami se izkazujejo odloženi prihodki, ki bodo v obdobju, daljšem od leta dni, pokrili predvidene prihodke.

Med dolgoročno odložene prihodke se uvrščajo tudi donacije, prejete za pridobitev osnovnih sredstev. Namenjene so pokrivanju stroškov amortizacije teh sredstev in se porabljajo s prenašanjem med poslovne prihodke.

Kratkoročne časovne razmejitve

Med aktivnimi časovnimi razmejitvami družba izkazuje kratkoročno nezaračunane prihodke in kratkoročno odložene stroške.

Med pasivnimi časovnimi razmejitvami družba izkazuje kratkoročno odložene prihodke in obveznost do zaposlenih iz naslova neizkoriščenega dopusta. Višina te obveznosti je ugotovljena na podlagi izračuna za vsakega posameznega zaposlenega.

Prihodki

Izkaz poslovnega izida je izkazan po različici I, kjer se poslovni izid ugotavlja stopenjsko.

Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo, ko so storitve opravljene. Prihodki se pripoznajo, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku in jih je mogoče zanesljivo izmeriti. Prihodki se ne pripoznajo, če se pojavi negotovost glede poplačljivosti nadomestila z njim povezanih stroškov.

Državne podpore

Državne podpore se na začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki (dolgoročne pasivne časovne razmejitve), ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo podjetje podpore prejelo in da bo izpolnilo pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznavajo strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih te nadomestile. Državne podpore, povezane s sredstvi, se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti zadevnega sredstva.

Odhodki

Stroški se pripoznajo kot odhodki v obdobju, v katerem nastanejo. Razvrščamo jih skladno z njihovo naravo. Izkazujemo in razkrivamo jih po naravnih vrstah.

Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti, prihodke od dividend, kapitalski dobiček od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev ter pozitivne tečajne razlike, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Prihodki iz obresti od finančnih naložb se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od zamudnih obresti se pripoznajo ob njihovem plačilu. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo negativne tečajne razlike, kapitalske izgube od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev ter odhodke iz naslova provizije bankam za upravljanje finančnih sredstev. Stroški obresti se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti.

Davek od dobička

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu, in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih na datum bilance stanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajo začasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti ter njihovo davčno vrednostjo. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povrnitve oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih na datum bilance stanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna samo v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Družba mora pobotati odložene terjatve in odložene obveznosti za davek, če ima zakonsko izterljivo pravico pobotati odmerjene terjatve in obveznosti za davek ter se odloženi davki nanašajo na davek iz dobička, ki se nanaša na isto davčno oblast.

Čisti dobiček na delnico (EPS)

Osnovni čisti dobiček na delnico je razmerje med čistim poslovnim izidom, ki pripada navadnim delničarjem (števec) in tehtanim povprečnim številom v obračunskem obdobju uveljavljajočih se navadnih kosovnih delnic (imenovalec).

Čisti poslovni izid, ki pripada navadnim delničarjem, je izračunan tako, da čisti poslovni izid obračunskega obdobja zmanjšamo za znesek dividend (fiksni in variabilni del), namenjenih za izplačilo lastnikom prednostnih participativnih kosovnih delnic.

Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico izhajamo iz osnovnega čistega dobička na delnico, pri čemer se dobiček, ki se nanaša na navadne delnice in tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih kosovnih delnic, prilagodi za učinke vseh popravljalnih možnostnih (potencialnih) navadnih kosovnih delnic. Navedeno pomeni, da se čisti poslovni izid navadnih delničarjev v števcu poveča za izplačilo dividend lastnikom možnostnih navadnih kosovnih delnic, imenovalec pa za tehtano povprečno število možnostnih navadnih kosovnih delnic.

Možnostna (potencialna) navadna delnica je finančni instrument ali druga pogodba, ki lahko daje imetniku pravico do navadnih kosovnih delnic. Možnostne navadne delnice se obravnavajo kot popravljalne takrat, ko bi njihova zamenjava za navadne kosovne delnice zmanjšala čisti dobiček na delnico.

Poročanje po poslovnih odsekih

Družba spremlja prihodke in odhodke po poslovnih odsekih. Odsek je sestavni del družbe, ki opravlja poslovne dejavnosti in iz tega naslova pridobiva prihodke in ima z njimi stroške. Med posameznimi odseki ne prihaja do bistvenih razlik z vidika tveganj, ki so podrobno opisana v točki 3.7 Poslovnega poročila.

Družba ima naslednje poslovne odseke: letališke dejavnosti, zemeljska oskrba in komercialne dejavnosti.

Stroški in prihodki posameznega odseka vsebujejo postavke, ki jih je mogoče pripisati neposredno odseku, in tudi tiste, ki jih je mogoče utemeljeno razporediti na odsek.

Prihodki in stroški postavke drugo zajemajo prihodke in stroške tistih dejavnosti, ki imajo v strukturi celotnih prihodkov manj kot 10-odstotni delež.

V družbi vodstvenim delavcem, ki sprejemajo poslovne odločitve, ne poročamo o sredstvih in tudi ne o obveznostih po poslovnih odsekih. Za sredstva in obveznosti po odsekih tudi niso na voljo ločeni finančni podatki. Za potrebe razkritij razporejamo sredstva in obveznosti na poslovne odseke v sorazmerju z ustvarjenimi poslovnimi prihodki.

Standardi in pojasnila, ki veljajo v trenutnem obdobju

V trenutnem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde in sprejela Evropska unija:

- **Spremembe MRS 24 »Razkrivanje povezanih strank«** – Poenostavitev zahtev po razkritju za podjetja, povezana z vlado, in razlaga opredelitve povezane stranke, ki jih je Evropska unija sprejela 19. julija 2010 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje).
- **Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavljanje«** – Obračunavanje izdaje delniških pravic, ki jih je Evropska unija sprejela 23. decembra 2009 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. februarja 2010 ali pozneje).
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja«** – Omejeno izvzetje od primerjalnih razkritij po MSRP 7 za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, ki jih je Evropska unija sprejela 30. junija 2010 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje).
- **Spremembe različnih standardov in pojasnil »Izboljšave MSRP (2010)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP, objavljenega 6. maja 2010 (MSRP 1, MSRP 3, MSRP 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, OPMSRP 13), predvsem zato, da bi se odpravili neskladnost in razlaga besedila, ki ga je 18. 2. 2011 sprejela Evropska unija (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje oziroma 1. januarja 2011, odvisno od standarda/pojasnila).
- **Spremembe OPMSRP 14 »MRS 19 – Omejitev sredstva za določen zaslužek, zahteve glede minimalnega financiranja in njihove medsebojne povezanosti«** – Vnaprejšnja plačila zahtev glede minimalnega financiranja, ki jih je Evropska unija sprejela 19. julija 2010 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje).
- **OPMSRP 19 »Poravnava finančnih obveznosti s kapitalskimi instrumenti«**, ki ga je Evropska unija sprejela 23. julija 2010 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah podjetja.

Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela Evropska unija, ki še ne veljajo

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so naslednji standardi, popravki in pojasnila, ki jih je sprejela Evropska unija, bili izdani, vendar še niso začeli veljati:

- **Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** – Prenosi finančnih sredstev, ki ga je Evropska unija sprejela 22. novembra 2011 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2011 ali pozneje).

Podjetje se je odločilo, da ne bo sprejelo teh standardov, popravkov in pojasnil, preden začnejo veljati. Podjetje pričakuje, da sprejetje teh standardov, popravkov in pojasnil ne bo bistveno vplivalo na računovodske izkaze podjetja v obdobju začetne uporabe.

Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS, vendar jih Evropska unija še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela Evropska unija, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS), razen naslednjih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan 13. 4. 2012 niso bili potrjeni za uporabo:

- **MSRP 9 »Finančni instrumenti«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2015 ali pozneje),
- **MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **MSRP 11 »Skupne ureditve«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **MSRP 12 »Razkritja vplivanja na ostala podjetja«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **MSRP 13 »Merjenje poštene vrednosti«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **MRS 27 (spremenjen leta 2011) »Ločeni računovodski izkazi«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **MRS 28 (spremenjen leta 2011) »Naložbe v pridružena podjetja in skupni podvigi«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja«** – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2011 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 9 »Finančni instrumenti« in MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** – Obvezni datum uveljavitve in razkritja prehodov,
- **Spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov«** – Predstavljanje postavk drugega obsežnega dohodka (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2012 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 12 »Davek iz dobička«** – Odloženi davek: Povrnitev zadevnih sredstev (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2012 ali pozneje),

- **Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev«** – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavljane«** – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje).

Podjetje predvideva, da uvedba teh standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze družbe.

Hkrati je obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel Evropska unija še ni sprejela, še vedno neregulirano.

Podjetje ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti v skladu z zahtevami **MRS 39: »Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje«** ne bi pomembno vplivala na računovodske izkaze podjetja, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

Dodatne podrobnosti o posameznih standardih, popravkih, spremembah in pojasnilih, ki se lahko uporabijo, kot je potrebno:

- **MSRP 9 »Finančni instrumenti«**, ki ga je OMRS objavil 12. novembra 2009; 28. septembra 2010 je OMRS ponovno izdal MSRP 9, v katerega je vključil nove zahteve glede obračunavanja finančnih obveznosti in iz MRS 39 prenesel zahteve za odpravo pripoznanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti. Standard uporablja enoten pristop za ugotavljanje, ali je finančno sredstvo merjeno po odplačni ali poštenu vrednosti in s tem nadomešča vrsto različnih pravil iz MRS 39. Pristop MSRP 9 temelji na načinu, s katerim podjetje upravlja finančne instrumente (njegov poslovni model) in značilnostih pogodbenih denarnih tokov finančnih sredstev. Novi standard tudi zahteva, da se uporablja enotna metoda za oslabitve, s tem se nadomeščajo številne različne metode za oslabitev v MRS 39. Nove zahteve glede obračunavanja finančnih obveznosti odpravljajo težavo nestalnosti v poslovnem izidu, ki so posledica odločitve izdajatelja, da svoje dolgove meri po pošteni vrednosti. OMRS se je odločil, da bo ohranil obstoječe merjenje odplačne vrednosti za večino obveznosti, spremembe pa je omejil na tiste, ki so potrebne za odpravljanje problema lastnega kredita. V skladu z novimi zahtevami bo podjetje, ki se odloči, da bo obveznosti merilo po pošteni vrednosti, del spremembe v pošteni vrednosti, ki je posledica sprememb v lastnem kreditnem tveganju podjetja, predstavilo med drugim vseobsegajočim donosom v izkazu poslovnega izida, in ne v poslovnem izidu.
- **MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«** ki ga je OMRS objavil 12. maja 2011. MSRP 10 nadomešča napotke v zvezi s konsolidacijo v MRS 27 »Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi« in v SOP 12 »Konsolidiranje – Podjetja za posebne namene« z vpeljavo enotnega modela konsolidacije za vsa podjetja, ki temelji na obvladovanju, ne glede na naravo podjetja, v katerega se vlaga (tj., ali je podjetje nadzorovano z glasovalnimi pravicami naložbenikov ali z drugimi pogodbenimi sporazumi, kot je pogosto v podjetjih za posebne namene). V skladu z MSRP 10 obvladovanje temelji na tem, ali ima naložbenik 1) moč nad podjetjem, v katerega vlaga; 2) izpostavljenost ali pravice do variabilnih donosov iz svojega vplivanja na podjetje, v katerega vlaga; ter 3) možnost, da uporabi svojo moč nad podjetjem, v katerega vlaga, za vplivanje na znesek donosov.
- **MSRP 11 »Skupne ureditve«**, ki ga je OMRS objavil 12. maja 2011. MSRP 11 uvaja nove računovodske zahteve za skupne ureditve, ki nadomeščajo MRS 31 Deleži v skupnih podvigih. Opcija uporabe metode sorazmerne konsolidacije pri obračunavanju skupaj obvladovanih podjetij je odstranjena. Poleg tega MSRP 11 za zdaj odpravlja skupaj obvladovana sredstva na zgolj razlikovanje med skupnim poslovanjem in skupnimi podvigi. Skupno poslovanje je skupna ureditev, pri kateri imajo stranke s skupnim obvladovanjem pravice do

sredstev in so zavezane k obveznostim. Skupni podvig je skupna ureditev, pri kateri imajo stranke s skupnim obvladovanjem pravice do čistih sredstev.

- **MSRP 12 »Razkritja vplivanja na ostala podjetja«**, ki ga je OMRS objavil 12. maja 2011. MSRP 12 bo zahteval izboljšana razkritja o konsolidiranih in nekonsolidiranih podjetjih, na katera podjetje vpliva. Cilj MSRP 12 je zahtevati informacije, da bodo uporabniki računovodskih izkazov lahko ocenili osnovo obvladovanja, kakršne koli omejitve konsolidiranih sredstev in obveznosti, izpostavljenosti tveganjem iz naslova vplivanja na nekonsolidirana strukturirana podjetja in vpletenost neobvladujočih lastnikov kapitala v dejavnosti konsolidiranih podjetij.
- **MSRP 13 »Merjenje pošteno vrednosti«**, ki ga je OMRS objavil 12. maja 2011. MSRP 13 določa pošteno vrednost, navaja, kako opredeliti pošteno vrednost, in zahteva razkritja glede merjenj pošteno vrednosti. Kljub temu MSRP 13 ne spreminja zahtev glede tega, katere postavke naj bi bile izmerjene ali razkrite po pošteni vrednosti.
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja« – Omejeno izvzetje od primerjalnih razkritij po MSRP 7 za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP**, ki jih je OMRS objavil 28. januarja 2010. Ta sprememba uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, oprošča zahteve po dodatnih razkritjih, ki so bile uvedene marca 2009 z dokumentom Izboljšanje razkritij glede finančnih instrumentov (Spremembe MSRP 7).
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja« – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP**, ki jih je OMRS objavil 20. decembra 2010. Prva sprememba nadomešča sklicevanja na dogovorjeni datum »1. januar 2004« z »datumom prehoda na MSRP« in tako odpravlja potrebo, da bi podjetja, ki prvič uporabljajo MSRP, spremenila posle odprave pripoznanj, do katerih je prišlo pred datumom prehoda na MSRP. Druga sprememba navaja, kako naj podjetje nadaljuje obstoječe računovodske izkaze v skladu z MSRP-ji po obdobju, v katerem podjetje ni izpolnjevalo MSRP-jev, ker je bila njegova funkcionalna valuta podrejena visoki hiperinflaciji.
- **Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Prenosi finančnih sredstev**, ki jih je OMRS objavil 7. oktobra 2010. Cilj teh sprememb je izboljšati kakovost informacij o finančnih sredstvih, ki so bile »prenesene«, vendar jih podjetje še vedno, vsaj deloma, pripoznava, ker ne izpolnjujejo kriterijev za odpravo pripoznanja; in finančnih sredstvih, ki jih podjetje ne pripoznava več, ker izpolnjujejo kriterije za odpravo pripoznanja, vendar je z njimi še vedno nekako povezano.
- **Dopolnitve MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti**, ki jih je OMRS objavil 16. decembra 2011. Spremembe zahtevajo informacije o vseh pripoznanih finančnih instrumentih, ki so pobotani v skladu z odstavkom 42 MRS 32. Spremembe prav tako zahtevajo razkritje informacij o pripoznanih finančnih instrumentih, ki so podrejeni izvršljivim splošnim dogovorom o vzajemnem pobotanju in podobnim pogodbam, tudi če niso pobotani v skladu z MRS 32.
- **Spremembe MSRP 9 »Finančni instrumenti« in MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Obvezni datum uveljavitve in razkritja prehodov**, ki jih je OMRS objavil 16. decembra 2011. Spremembe prelagajo obvezni datum uveljavitve iz 1. januarja 2013 na 1. januar 2015. Spremembe prav tako zagotavljajo oprostitev zahteve po spremembi primerjalnih računovodskih izkazov za učinek uporabe MSRP 9. Ta oprostitev je bila prvotno na voljo samo družbam, ki so se odločile za uporabo MSRP 9 pred letom 2012. Namesto tega bodo potrebna dodatna razkritja prehodov, da bi naložbenikom pomagala razumeti učinek začetne uporabe MSRP 9 na razvrstitve in merjenje finančnih instrumentov.

- **Spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov« – Predstavljanje postavk drugega obsežnega dohodka**, ki jih je OMRS objavil 16. junija 2011. Spremembe zahtevajo, da družbe, ki pripravljajo računovodske izkaze v skladu z MSRP-ji, zberejo postavke v okviru drugega obsežnega dohodka, ki ga je mogoče prerazvrstiti v sklop poslovnega izida v izkazu poslovnega izida. Spremembe prav tako potrjujejo obstoječe zahteve, naj bodo postavke v drugem obsežnem dohodku in poslovnemu izidu predstavljene bodisi kot enoten izkaz bodisi kot dva zaporedna izkaza.
- **Spremembe MRS 12 »Davki iz dobička« – Odloženi davek: povrnitev zadevnih sredstev**, ki jih je OMRS objavil 20. decembra 2010. MRS 12 zahteva, da podjetje meri odloženi davek za sredstvo glede na to, ali podjetje pričakuje povrnitev knjigovodske vrednosti sredstva z uporabo ali s prodajo. Kadar je sredstvo merjeno z modelom poštene vrednosti v MRS 40 »Naložbene nepremičnine«, je lahko težko ali subjektivno oceniti, ali bo izterjava potekala z uporabo ali s prodajo. Sprememba zagotavlja praktično rešitev težave z vpeljavo predpostavke, da bo izterjava knjigovodske vrednosti običajno potekala s prodajo.
- **Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev« – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov**, ki jih je OMRS objavil 16. junija 2011. Spremembe prinašajo precejšnje izboljšave z: (1) odpravljanjem opcije odlaganja pripoznavanja dobičkov ali izgub, znanega kot »metoda pasu«, kar izboljšuje primerljivost in zanesljivost predstavljanja; (2) racionalizacijo predstavljanja sprememb sredstev in obveznosti iz naslova programa z določenimi zaslužki, vključno z zahtevo po predstavljanju ponovnega merjenja v drugem obsežnem dohodku, in s tem ločevanje teh sprememb od sprememb, ki jih imajo mnogi za posledico dnevnega poslovanja podjetja; (3) izboljševanjem zahtev za razkritje programov z določenimi zaslužki, kar ponuja boljše informacije o lastnostih programov z določenimi zaslužki in tveganjih, katerim so podjetja izpostavljena zaradi sodelovanja v teh programih.
- **Spremembe MRS 24 »Razkrivanje povezanih strank« – Poenostavitev zahtev po razkritju za podjetja, povezana z vlado, in razlaga opredelitve povezane stranke**, ki jih je OMRS objavil 4. novembra 2009. Spremembe omogočajo delno izvzetje (oprostitev) za podjetja, povezana z vlado. Pred uvedbo teh sprememb je podjetje, ki ga je obvladovala ali nanj pomembno vplivala vlada, bilo obvezano razkrivati informacije o vseh poslih z drugimi podjetji, ki jih je obvladovala ali nanje pomembno vplivala ista vlada. Popravljeni standard še vedno zahteva razkritja, ki so pomembna za uporabnike računovodskih izkazov, vendar odpravlja zahteve po razkrivanju informacij, katerih zbiranje je drago in ki nimajo velike vrednosti za uporabnike. OMRS je tudi poenostavil definicijo in odpravil neskladnosti.
- **MRS 27 »Ločeni računovodski izkazi« (spremenjeni leta 2011)** je OMRS objavil 12. maja 2011. Zahteve v zvezi z ločenimi računovodskimi izkazi so nespremenjene in so vključene v spremembo MRS 27. Preostale dele MRS 27 je nadomestil MSRP 10.
- **MRS 28 »Naložbe v pridružena podjetja in skupni podvigi« (spremenjen leta 2011)**, ki ga je OMRS objavil 12. maja 2011. MRS 28 je skladno spremenjen na podlagi izdaje MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12.
- **Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavljanje« – Obračunavanje izdaje delniških pravic**, ki jih je OMRS objavil 8. oktobra 2009. Sprememba obravnava obračunavanje izdaj delniških pravic (pravice, opcije ali nakupni boni), denominiranih v valuti, ki se razlikuje od funkcijske valute izdajatelja. Prej so se take izdaje delniških pravic obračunavale kot izpeljane obveznosti. Sprememba zahteva, da se, če so izpolnjeni nekateri pogoji, take izdaje pravic razvrščajo kot lastniški kapital, ne glede na valuto, v kateri je denominirana izpolnitvena (pogodbena) cena.
- **Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavljanje« – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti** je OMRS objavil 16. decembra 2011. Spremembe zagotavljajo pojasnila o uporabi pravil o pobotanju in se osredotočajo na štiri glavna področja: (a) pomen »trenutno ima zakonsko izterljivo

pravico pobotati»; (b) uporaba hkratne udenaritve in poravnanja; (c) pobotanje zneskov jamstva; (d) obračunska enota za uporabo zahtev pobotanja.

- **Spremembe različnih standardov in pojasnil »Izboljšave MSRP (2010)«,** ki jih je OMRS objavil 6. maja 2010. Izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 3, MSRP 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34 in OPMSRP 13), njihov namen pa je predvsem odpravljanje neskladnosti in razlaga besedila. Spremembe pojasnjujejo zahteve za računovodsko pripoznavanje, če je bila prej dovoljena prosta razlaga. Najpomembnejše spremembe vključujejo nove ali popravljene zahteve v zvezi s: (i) spremembami računovodskih usmeritev v letu sprejetja MSRP; (ii) osnovo prevrednotenja kot predpostavljeno vrednostjo; (iii) uporabo predpostavljene vrednosti za poslovanje, ki je podrejeno reguliranju cen; (iv) prehodnimi zahtevami za pogojna plačila iz poslovnih združenj, do katerih je prišlo pred začetkom veljavnosti popravljenega MSRP 3; (v) merjenjem neobvladujočih deležev; (vi) nenadomeščenimi in prostovoljno nadomeščenimi plačili na podlagi delnic; (vii) razlago razkritij, ki jih zahteva MSRP 7; (viii) razlago izkaza gibanja kapitala; (ix) prehodnimi zahtevami za spremembe, ki so posledica MRS 27; (x) dogodki in posli, pomembnimi za MRS 34; (xi) pošteno vrednostjo nagradnih dobropisov.
- **Spremembe OPMSRP 14 »MRS 19 – Omejitev sredstva za določeni zaslužek, zahteve glede minimalnega financiranja in njihove medsebojne povezanosti« – Vnaprejšnja plačila zahtev glede minimalnega financiranja,** ki jih je OMRS objavil 26. novembra 2009. Brez teh sprememb podjetja v nekaterih razmerah niso smela pripoznavati kot sredstvo nekaterih prostovoljnih vnaprejšnjih plačil prispevkov za minimalne zahteve glede financiranja. Spremembe odpravljajo ta problem.
- **OPMSRP 19 »Poravnava finančnih obveznosti s kapitalskimi instrumenti«,** ki ga je OMRS objavil 26. novembra 2009. To pojasnilo razlaga zahteve Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP), kadar podjetje z upnikom doseže nov dogovor o določilih in pogojih finančne obveznosti, upnik pa se strinja, da bo za polno ali delno poravnavo finančne obveznosti sprejel delnice ali druge kapitalske instrumente podjetja.
- **OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«,** ki jih je OMRS objavil 19. oktobra 2011. Pojasnilo navaja, da morajo biti stroški, povezani z »dejavnostjo odstranjevanja«, obračunani kot dodatek k obstoječemu sredstvu ali njegovo izboljšanje in da mora biti ta sestavina amortizirana v dobi pričakovanega uporabnega življenja prepoznane sestavine rudnega telesa, ki postane dostopnejša kot posledica dejavnosti odstranjevanja (z uporabo enot proizvodne metode, razen če ni kakšna druga metoda primernejša).

5 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

5.1 POJASNILA K BILANCI STANJA

5.1.1 NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v evrih

	Licence programska oprema	Premoženjske pravice	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
31. 12. 2010	1.511.314	320.365	7.719	508	1.839.906
Pridobitve	0	0	1.524.277	920	1.525.197
Aktiviranje	94.628	1.427.483	-1.522.111	0	0
Odtujitve	-19.436	0	0	-1.332	-20.768
31. 12. 2011	1.586.506	1.747.848	9.885	96	3.344.335
POPRAVEK VREDNOSTI					
31. 12. 2010	715.562	24.024	0	0	739.586
Amortizacija	102.200	330.413	0	0	432.613
Odtujitve	-19.436	0	0	0	-19.436
31. 12. 2011	798.326	354.437	0	0	1.152.763
NEODPISANA VREDNOST					
31. 12. 2010	795.752	296.341	7.719	508	1.100.320
31. 12. 2011	788.180	1.393.411	9.885	96	2.191.572
NABAVNA VREDNOST					
31. 12. 2009	1.355.833	320.365	6.100	388	1.682.686
Pridobitve	0	0	208.324	120	208.444
Aktiviranje	206.705	0	-206.705	0	0
Odtujitve	-51.224	0	0	0	-51.224
31. 12. 2010	1.511.314	320.365	7.719	508	1.839.906
POPRAVEK VREDNOSTI					
31. 12. 2009	683.405	13.347	0	0	696.752
Amortizacija	83.381	10.677	0	0	94.058
Odtujitve	-51.224	0	0	0	-51.224
31. 12. 2010	715.562	24.024	0	0	739.586
NEODPISANA VREDNOST					
31. 12. 2009	672.428	307.018	6.100	388	985.934
31. 12. 2010	795.752	296.341	7.719	508	1.100.320

Povečanje premoženjskih pravic v znesku 1.427.483 evrov se nanaša na stavbno pravico za novi potniški terminal, pridobljeno leta 2011, in objekt za potrebe oskrbe letal (pojasnilo v točki 3.5 Poslovnega poročila).

5.1.2 NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA

v evrih

	Zemljišča	Objekti	Oprema	Oprema izven uporabe	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	Predujmi	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
31. 12. 2010	14.465.481	104.517.497	44.857.760	98.745	3.216.481	500.000	167.655.964
Pridobitve	0	0	0	0	891.757	3.415	895.172
Aktiviranje	92.929	497.987	292.873	0	-883.789	0	0
Prenosi med sredstvi	0	0	-98.985	98.985	0	0	0
Odtujitve	0	-343.050	-121.732	-75.259	0	0	-540.041
31. 12. 2011	14.558.410	104.672.434	44.929.916	122.471	3.224.449	503.415	168.011.095
POPRAVEK VREDNOSTI							
31. 12. 2010	0	50.930.442	31.614.920	98.745	0	0	82.644.107
Prenosi med sredstvi	0	0	-98.628	98.628	0	0	0
Odtujitve	0	-338.380	-111.448	-75.259	0	0	-525.087
Amortizacija	0	3.007.325	3.267.776	0	0	0	6.275.101
31. 12. 2011	0	53.599.387	34.672.620	122.114	0	0	88.394.121
NEODPISANA VREDNOST							
31. 12. 2010	14.465.481	53.587.055	13.242.840	0	3.216.481	500.000	85.011.857
31. 12. 2011	14.558.410	51.073.047	10.257.296	357	3.224.449	503.415	79.616.974
NABAVNA VREDNOST							
31. 12. 2009	14.353.858	100.469.862	43.445.932	180.289	7.969.894	0	166.419.835
Pridobitve	0	0	0	0	5.646.344	500.000	6.146.344
Aktiviranje	380.850	8.132.998	1.822.434	0	-10.336.282	0	0
Prenosi med sredstvi	0	-23.485	-83.185	106.670	0	0	0
Odtujitve	-269.227	-4.061.878	-327.421	-188.214	-63.475	0	-4.910.215
31. 12. 2010	14.465.481	104.517.497	44.857.760	98.745	3.216.481	500.000	167.655.964
POPRAVEK VREDNOSTI							
31. 12. 2009	0	51.937.132	28.533.944	180.289	0	0	80.651.365
Prenosi med sredstvi	0	-23.485	-83.185	106.670	0	0	0
Odtujitve	0	-4.016.350	-304.196	-188.214	0	0	-4.508.760
Amortizacija	0	3.033.145	3.468.357	0	0	0	6.501.502
31. 12. 2010	0	50.930.442	31.614.920	98.745	0	0	82.644.107
NEODPISANA VREDNOST							
31. 12. 2009	14.353.858	48.532.730	14.911.988	0	7.969.894	0	85.768.470
31. 12. 2010	14.465.481	53.587.055	13.242.840	0	3.216.481	500.000	85.011.857

Opredmetena osnovna sredstva, ki jih družba izkazuje na dan 31. 12. 2011, so prosta bremen.

Zemljišča

Družba je na dan 31. decembra 2011 lastnica 33,47 hektarja zazidljivih in nezazidljivih zemljišč v katastrskih občinah Grad, Šenčur, Cerklje na Gorenjskem, Velesovo in Zgornji Brnik. Leta 2011 je bilo za potrebe dolgoročnega razvoja letališča aktiviranih 0,28 hektarja zemljišč v skupni vrednosti 92.929 evrov.

Zemljišča v izmeri 510 hektarjev na območju Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana, kjer družba opravlja osnovno letališko dejavnost, so v obdobju lastninjenja družbe postala last Republike Slovenije in niso izkazana v poslovnih knjigah družbe. Za del teh zemljišč je ustanovljena stavbna pravica v korist družbe, generalne pogodbe o stavbni pravici in zakupu zemljišč pa z državo kljub intenzivnim prizadevanjem v preteklih letih še nismo sklenili. Zaradi navedenih dejstev, predvsem pa zaradi nezmožnosti zanesljive ocene zneska morebitne obveznosti, družba na dan bilance stanja nima

oblikovanih rezervacij iz tega naslova. Za vse objekte, ki stojijo na zemljiščih v lasti države, imamo veljavna gradbena dovoljenja. Na podlagi določil Stvarnopravnega zakonika je družba Aerodrom Ljubljana, d. d., Republiki Sloveniji pravočasno posredovala predlog za sklenitev generalne pogodbe o zakonsko (ex lege) pridobljeni stavbni pravici za že zgrajene objekte in za zemljišča, ki bo omogočila upravljanje in pravico gradnje na zemljiščih v državni lasti in vknjižbo objektov v lasti delniške družbe v zemljiško knjigo.

Objekti

Med povečanju objektov iz naslova aktiviranj v skupni vrednosti 497.987 evrov so zajete tudi naslednje večje postavke:

v evrih	
	2011
Obnova glavne letališke ploščadi	484.511
Obnova območja kontrole potnih listov	13.476

Oprema

Leta 2011 je bila aktivirana oprema v skupni vrednosti 292.873 evrov. Večje postavke, zajete v tem znesku, so:

v evrih	
	2011
Reklamni panoji	95.678
Računalniška oprema	51.860
Viličar	23.608
Rentgen	19.390

Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju

Na dan 31. 12. 2011 je znašala vrednost nepremičnin, naprav in opreme v pridobivanju 3.224.449 evrov. Pretežni del tega zneska se nanaša na:

v evrih	
	2011
Novi potniški terminal T2	2.254.451
Nivojsko parkirišče	293.011
Poslovno logistična cona	231.830

5.1.3 NALOŽBE V PRIDRUŽENE DRUŽBE

- Aerodrom Portorož, d. o. o.

Med naložbami v pridružene družbe je izkazana naložba v 30,46-odstotni delež družbe Aerodrom Portorož, d. o. o. Nominalna vrednost naložbe je 1.251.878 evrov, zanjo pa smo leta 2009 na podlagi ustreznega testa slabitve oblikovali popravek vrednosti v celotni višini.

- Adria Airways Tehnika, d. d.

V okviru naložb v pridružene družbe je izkazana tudi naložba v delnice družbe Adria Airways Tehnika, d. d., katere nominalna vrednost znaša 6.994.154 evrov, knjigovodska vrednost pa 3.147.369 evrov.

Leta 2011 se je lastniški delež Aerodroma Ljubljana, d. d., v lastništvu te družbe povečal z 31,16 na 47,67 odstotka.

Na podlagi testa slabitve je bila leta 2011 opravljena dodatna slabitev naložbe v višini 2.193.040 evrov, zato skupni znesek slabitev dosega 55 odstotkov njene nominalne vrednosti. Opravljena slabitev ustreza ocenjeni vrednosti družbe Adria Airways Tehnika, d. d. (za namen računovodskega poročanja je cenitev izdelala družba KF Finance, d. o. o.), ki na dan 31. 12. 2011 znaša 6.580 tisoč evrov, z razponom ocene med 5.934 in 7.257 tisoč evrov. Cenitev je bila izdelana po metodi diskontiranih denarnih tokov ob predpostavki delujočega podjetja in na podlagi 5-letnega plana družbe v okviru načrta finančnega prestrukturiranja, ki ga je potrdil tudi upravni odbor družbe Adria Airways Tehnika, d. d. Pri cenitvi je bila uporabljena 11,36-odstotna diskontna stopnja, ki odraža zahtevano stopnjo donosa celotnega kapitala družbe (WACC), diskontni faktor za pomanjkanje likvidnosti v višini 10 odstotkov, preostala vrednost pa je bila na podlagi ocene možnosti rasti v panogi ocenjena ob upoštevanju, da se normalizirani prosti denarni tok povečuje z 2-odstotno letno stopnjo rasti.

Nerevidirana vrednost kapitala družbe Adria Airways Tehnika, d. d., izkazana v njenih poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2011, znaša 5.945 tisoč evrov.

V povezavi s to naložbo je ustanovljena opcija v korist družbe Adria Airways, d. d., veljavna do 28. 1. 2014, po kateri lahko ta od družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., odkupi vse ali le del delnic družbe Adria Airways Tehnika, d. d., po ceni, določeni v višini pripadajoče vrednosti osnovnega kapitala družbe Adria Airways Tehnika, d. d., na dan sklenitve kupoprodajne pogodbe, povečani za 8-odstotni letni donos do dneva uresničitve nakupne opcije, zmanjšan za izplačane dividende v istem obdobju.

Obe naložbi v pridruženi družbi sta podrobneje opisani v točkah 1.5.5 Poslovnega poročila in 4.3 Računovodskega poročila.

5.1.4 DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v evrih		
Dolgoročne finančne naložbe	2011	2010
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	12.062.321	17.051.988
Dolgoročna posojila	518	180.853
Skupaj	12.062.839	17.232.841

v evrih			
Dolgoročne finančne naložbe	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 2011
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	12.440.591	378.270	12.062.321
- dolgoročna posojila	518	0	518
SKUPAJ	12.441.109	378.270	12.062.839

v evrih		
Gibanje popravka vrednosti dolgoročnih finančnih naložb	2011	2010
Stanje 1. 1. 2011	219.625	0
Novo oblikovani popravki vrednosti	158.645	219.625
Stanje 31. 12. 2011	378.270	219.625

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

v evrih

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	2011	2010
Obveznice	3.856.577	6.249.215
Delnice, ki kotirajo na borzi	127.957	287.009
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	2.053.928	2.338.053
Vzajemni skladi	1.632.538	1.916.303
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	4.391.321	6.261.408
Skupaj	12.062.321	17.051.988

Knjigovodska vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev je enaka njihovi pošteni vrednosti. V nadaljevanju pojasnjujemo način njene ugotovitve po posameznih vrstah za prodajo razpoložljivih sredstev. Kljub temu pa zaradi gospodarske krize in njenega vpliva na slovenski kapitalski trg obstaja določena stopnja negotovosti v povezavi s prihodnjimi dogajanji, ki jih glede na trenutno stanje ni mogoče z dokajšnjo gotovostjo predvideti.

Poštena vrednost vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi (delnice in obveznice), je enaka objavljenemu zaključnemu tečaju, poštena vrednost naložb v vzajemne sklade pa je ugotovljena z uporabo objavljene vrednosti točke posameznega vzajemnega sklada. Leta 2011 smo na osnovi ustreznega testa slabitve oblikovali popravek vrednosti za naložbe v delnice (144.526 evrov) ter za naložbe v obveznice (14.118 evrov).

V okviru naložb v deleže in delnice, ki ne kotirajo na borzi, je izkazana naložba v 5.121 delnic Gorenjske banke, d. d., v višini 4.275.216 evrov. Za potrebe vrednotenja je bila izdelana primerjava poštenih (tržnih) vrednosti primerljivih bank v Evropi, na podlagi katere je bila naložba v delnice Gorenjske banke ovrednotena v višini 77 odstotkov njene knjigovodske vrednosti na dan 31. 12. 2011 (nerevidirana vrednost kapitala Gorenjske banke na dan 31. 12. 2011 znaša 333.064,2 tisoč evrov). Za znesek zmanjšanja naložbe zaradi prevrednotenja (1.870.087 evrov) je bil zmanjšan presežek iz prevrednotenja finančnih naložb (postavka kapitala).

Druge deleže in delnice, ki ne kotirajo na borzi (delnice Skupne pokojninske družbe in delež v družbi IEDC Poslovna šola Bled, d. o. o.; skupaj 116.105 evrov) smo zaradi dejstva, da nimamo informacij, na podlagi katerih bi ocenili njihovo pošteno vrednost, ovrednotili po nabavni vrednosti. Glede na razpoložljive informacije o poslovanju teh dveh družb ter višini njunega kapitala ni podlage za slabitve teh dveh naložb.

v evrih

Gibanje v letu 2011	1.1.2011	Prevrednotenje	Povečanje	Zmanjšanje	Popravek vrednosti	Prenos iz kratkoročnih finančnih naložb	Prenos med kratkoročne finančne naložbe	31.12.2011
Obveznice	6.249.215	-75.043	369.142	2.100.113	14.118	1.867.483	2.439.989	3.856.577
Delnice, ki kotirajo na borzi	287.009	-14.525	0	0	144.527	0	0	127.957
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	2.338.053	-171.877	0	112.248	0	0	0	2.053.928
Vzajemni skladi	1.916.303	-283.765	0	0	0	0	0	1.632.538
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	6.261.408	-1.870.087	0	0	0	0	0	4.391.321
Skupaj	17.051.988	-2.415.297	369.142	2.212.361	158.645	1.867.483	2.439.989	12.062.321

v evrih

Gibanje v letu 2010	1.1.2010	Prevrednotenje	Povečanje	Zmanjšanje	Prenos iz kratkoročnih finančnih naložb	Prenos med kratkoročne finančne naložbe	Popravek vrednosti	31.12.2010
Obveznice	7.566.138	-3.302	954.209	3.862.063	3.628.136	1.867.483	166.420	6.249.215
Delnice, ki kotirajo na borzi	514.322	-227.313	0	0	0	0	0	287.009
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	2.291.707	93.522	0	47.176	0	0	0	2.338.053
Vzajemni skladi	1.809.210	107.093	0	0	0	0	0	1.916.303
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	6.420.310	-105.697	0	0	0	0	53.205	6.261.408
Skupaj	18.601.687	-135.697	954.209	3.909.239	3.628.136	1.867.483	219.625	17.051.988

v evrih			
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2011	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Obveznice	1.838.761	2.017.816	3.856.577
Delnice, ki kotirajo na borzi	0	127.957	127.957
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	0	2.053.928	2.053.928
Vzajemni skladi	0	1.632.538	1.632.538
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	4.391.321	4.391.321
Skupaj	1.838.761	10.223.560	12.062.321

v evrih			
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2010	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Obveznice	4.245.415	2.003.800	6.249.215
Delnice, ki kotirajo na borzi	0	287.008	287.008
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	0	2.338.054	2.338.054
Vzajemni skladi	0	1.916.303	1.916.303
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	6.261.408	6.261.408
Skupaj	4.245.415	12.806.573	17.051.988

Dolgoročna posojila

Dolgoročna posojila predstavljajo posojila za odkup stanovanj po Stanovanjskem zakonu.

v evrih		
Gibanje v letu	2011	2010
1. 1.	180.853	155.474
Prenos iz kratkoročnih finančnih naložb	6.306	26.928
Zmanjšanje	-1.549	-1.549
Prenos med kratkoročne finančne naložbe	-185.092	0
31. 12.	518	180.853

v evrih		
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12.	2011	2010
Od 1 do 5 let	518	180.853
Skupaj	518	180.853

Vpliv finančnih naložb na kapital in poslovni izid

v evrih					
Vpliv finančnih naložb na kapital v letu 2011 (gibanje presežka iz prevrednotenja finančnih naložb)	1.1.2011	Prevrednotenje	Prenos med finančne prihodke	Prenos med finančne odhodke	31.12.2011
Obveznice	182.734	-75.211	29.928	3.801	81.396
Delnice, ki kotirajo na borzi	14.525	-14.525	0	0	0
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	1.109.697	-171.877	36.091	0	901.729
Vzajemni skladi	448.026	-283.765	0	0	164.261
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	5.516.038	-1.870.087	0	0	3.645.951
Skupaj	7.271.020	-2.415.465	66.019	3.801	4.793.337
Popravek za odložene obveznosti za davek	1.454.203	-483.093	13.203	760	958.667
Presežek iz prevrednotenja	5.816.817	-1.932.372	52.816	3.041	3.834.670

v evrih

Vpliv finančnih naložb na kapital v letu 2010 (gibanje presežka iz prevrednotenja finančnih naložb)	1.1.2010	Prevrednotenje	Prenos med finančne prihodke	Prenos med finančne odhodke	31.12.2010
Obveznice	208.973	-3.302	29.580	6.643	182.734
Delnice, ki kotirajo na borzi	241.839	-227.314	0	0	14.525
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	1.027.622	93.522	11.447	0	1.109.697
Vzajemni skladi	340.933	107.093	0	0	448.026
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	5.621.735	-105.697	0	0	5.516.038
Skupaj	7.441.102	-135.698	41.027	6.643	7.271.020
Popravek za odložene obveznosti za davek	1.488.220	-27.141	8.205	1.329	1.454.203
Presežek iz prevrednotenja	5.952.882	-108.557	32.822	5.314	5.816.817

v evrih

Vpliv finančnih naložb na poslovni izid	2011	2010
Dividende in obresti od finančnih sredstev v upravljanju pri bankah	39.217	6.243
Dividende od delnic, ki kotirajo na borzi	4.685	2.900
Dividende od delnic, ki ne kotirajo na borzi	358.470	358.459
Obresti od obveznic	331.615	453.520
Kapitalski dobiček ob unovčenju obveznic	29.928	29.580
Kapitalski dobiček od finančnih sredstev v upravljanju pri bankah	36.091	11.447
Obresti od dolgoročnih posojil	7.208	6.861
Obresti od kratkoročnih posojil	501.006	234.713
Obresti od posojil danim drugim	1.389	1.398
Tečajne razlike iz depozitov	2.173	0
Skupaj prihodki	1.311.782	1.105.121
Provizija od finančnih sredstev v upravljanju pri bankah	20.145	20.546
Tečajne razlike od vrednostnih papirjev in depozitov	37.533	0
Kapitalska izguba ob unovčenju finančnih naložb	3.801	6.643
Odhodki iz oslabitev finančnih naložb	2.365.668	1.873.370
Skupaj odhodki	2.427.147	1.900.559

5.1.5 ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK

v evrih

Odložene terjatve in obveznosti za davek	2011	2010
Odložene terjatve za davek	1.507.650	1.122.611
Odložene obveznosti za davek	-958.667	-1.454.204
Skupaj	548.983	-331.593

V bilanci stanja na dan 31. 12. 2010 so bile terjatve in obveznosti za odložene davke izkazane nepobotano (posebej terjatve in posebej obveznosti). Iz tega naslova je bila bilančna vsota na dan 31. 12. 2010 za 1.122.611 evrov višja. Podrobnejše pojasnilo je v točki 3.3.2 Poslovnega poročila – Zagotovitev primerljivosti podatkov o sredstvih in obveznostih do virov sredstev na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2010.

v evrih		
Odložene terjatve za davek	2011	2010
Slabitev naložb v pridružene družbe	1.019.733	581.125
Slabitev drugih finančnih naložb	78.450	43.925
Slabitev kratkoročnih poslovnih terjatev	277.488	366.228
Oblikovanje rezervacij za jubilejne nagrade, odpravnine	131.979	131.333
Skupaj	1.507.650	1.122.611

v evrih		
Odložene obveznosti za davek	2011	2010
Prevrednotenje finančnih naložb na pošteno vrednost	958.667	1.454.204

5.1.6 KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v evrih		
Kratkoročne finančne naložbe	2011	2010
Kratkoročna posojila	23.373.159	13.138.501
Kratkoročne finančne naložbe razen posojil	2.425.835	1.867.483
Skupaj	25.798.994	15.005.984

Kratkoročna posojila v višini 23.373.159 evrov se nanašajo na kratkoročne depozite v bankah, merjene po odplačni vrednosti. Njihova letna obrestna mera je fiksna in se giblje med tremi in štirimi odstotki. Povečanje naložb v kratkoročna posojila je odraz dobrega poslovanja družbe, plačilne discipline kupcev, relativno nizkih investicij in iz tega izhajajočega pozitivnega denarnega toka.

Druge kratkoročne finančne naložbe v višini 2.425.835 evrov se nanašajo na kratkoročni del obveznic, katerih unovčenje je glede na amortizacijske načrte predvideno leta 2012.

Vpliv kratkoročnih finančnih naložb na izkazani poslovni izid je prikazan v okviru dolgoročnih finančnih naložb (pojasnilo v točki 5.1.4 Računovodskega poročila).

v evrih								
Gibanje v letu 2011	1.1.2011	Povečanje	Prenos med dolgoročne finančne naložbe	Prenos iz dolgoročnih finančnih naložb	Zmanjšanje	Popravek vrednosti	Prevrednotenje	31.12.2011
Kratkoročna posojila	13.138.501	48.849.113	-6.306	185.092	38.793.241	0	0	23.373.159
Kratkoročne finančne naložbe razen posojil	1.867.483	364.843	-1.867.483	2.439.989	364.843	13.986	-168	2.425.835
Skupaj	15.005.984	49.213.956	-1.873.789	2.625.081	39.158.084	13.986	-168	25.798.994

v evrih							
Gibanje v letu 2010	1.1.2010	Povečanje	Prenos med dolgoročne finančne naložbe	Prenos iz dolgoročnih finančnih naložb	Zmanjšanje		31.12.2010
Kratkoročna posojila	9.488.475	38.346.890	26.928	0	34.669.936		13.138.501
Kratkoročne finančne naložbe razen posojil	3.628.136	366.914	3.628.136	1.867.483	366.914		1.867.483
Skupaj	13.116.611	38.713.804	3.655.064	1.867.483	35.036.850		15.005.984

	v evrih	
Gibanje popravka vrednosti kratkoročnih finančnih naložb	2011	2010
Stanje 1. 1. 2011	0	0
Novo oblikovani popravki vrednosti	13.986	0
Stanje 31. 12. 2011	13.986	0

	v evrih			
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2011	Na odpoklic	Do 3 mesecev	Od 3 mesecev do 1 leta	Skupaj
Kratkoročna posojila	490.000	5.585.915	17.297.244	23.373.159
Kratkoročne finančne naložbe razen posojil	0	1.410.408	1.015.427	2.425.835
Skupaj	490.000	6.996.323	18.312.671	25.798.994

	v evrih			
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2010	Na odpoklic	Do 3 mesecev	Od 3 mesecev do 1 leta	Skupaj
Kratkoročna posojila	5.000	5.293.116	7.840.385	13.138.501
Kratkoročne finančne naložbe razen posojil	0	125.706	1.741.777	1.867.483
Skupaj	5.000	5.418.822	9.582.162	15.005.984

5.1.7 KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE

	v evrih	
Kratkoročne poslovne terjatve	2011	2010
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	4.780.054	4.835.474
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	166.047	261.318
Skupaj	4.946.101	5.096.792

	v evrih	
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	2011	2010
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	3.819.603	3.813.131
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	960.451	1.022.343
Skupaj	4.780.054	4.835.474

	v evrih		
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 2011
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	5.209.664	-1.390.061	3.819.603
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	973.910	-13.459	960.451
Skupaj	6.183.574	-1.403.520	4.780.054

Pretežni del kratkoročnih terjatev do kupcev v državi predstavljajo terjatve do Adrie Airways, d. d., ki pa so zavarovane s Sporazumom o fiduciarnem odstopu terjatev (z dne 23. 2. 2011).

	v evrih	
Gibanje popravka vrednosti terjatev	2011	2010
Stanje 1. 1.	1.843.196	684.793
Novo oblikovani popravki vrednosti terjatev	199.095	1.303.319
Prejeta plačila že popravljenih terjatev	-13.808	-137.990
Odprava popravka vrednosti terjatev zaradi pretvorbe v naložbo	-592.785	0
Drugi odpisi terjatev	-32.178	-6.926
Stanje 31. 12.	1.403.520	1.843.196

Leta 2011 oblikovani popravek vrednosti terjatev do kupcev v višini 199.095 evrov se pretežno nanaša na terjatve do partnerjev, katerih izterjavo izvajamo prek sodišča (133.933 evrov).

Leta 2010 oblikovani popravki vrednosti terjatev do Adrie Airways, d. d., v višini 592.785 evrov so bili leta 2011 odpravljeni; terjatve, za katere so bili oblikovani, so bile namreč konvertirane v povečanje lastniškega deleža v družbi Adria Airways Tehnika, d. d. (točka 4.3 Računovodskega poročila – Naložbi v pridruženi družbi).

	v evrih	
Struktura kosmate vrednosti terjatev po zapadlosti	2011	2010
Nezapadle terjatve	2.336.965	2.680.381
Do 3 mesecev	503.254	3.668.463
Od 3 mesecev do 1 leta	1.649.165	176.941
Nad 1 leto	1.694.190	152.885
Skupaj	6.183.574	6.678.670

	v evrih	
Struktura čiste vrednosti terjatev po zapadlosti	2011	2010
Nezapadle terjatve	2.336.965	2.205.478
Do 3 mesecev	476.832	2.439.278
Od 3 mesecev do 1 leta	1.516.251	129.483
Nad 1 leto	450.006	61.235
Skupaj	4.780.054	4.835.474

	v evrih	
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	2011	2010
Terjatve za vstopni DDV	99.423	130.276
Terjatve iz naslova preplačila davka iz dobička	0	100.403
Ostale kratkoročne terjatve	66.624	30.639
Skupaj	166.047	261.318

5.1.8 KAPITAL

Vrednost kapitala na dan 31. 12. 2011 znaša 122.726.262 evrov. Družba na dan 31. 12. 2011 nima lastnih delnic niti odobrenega kapitala, skupščina pa tudi ni sprejela sklepa o povečanju osnovnega kapitala. Gibanje kapitala v letih 2011 in 2010 je prikazano v izkazu gibanja kapitala (točka 3.4 Računovodskega poročila).

	Število delnic	Delež v osnovnem kapitalu v %	Nominalna vrednost kapitala v evrih
Osnovni kapital			
Prednostne participativne kosovne delnice	1.860.298	49	7.762.887
Navadne prosto prenosljive kosovne delnice	1.936.229	51	8.079.739
Skupaj	3.796.527	100	15.842.626

Vse izdane delnice so vplačane in se glasijo na ime.

Navadne kosovne delnice so prosto prenosljive. Z njimi se od oktobra 1997 naprej trguje na Ljubljanski borzi.

Prednostne participativne kosovne delnice so delnice z omejeno glasovalno pravico in so v lasti Republike Slovenije. Na pisno zahtevo lastnika se lahko preoblikujejo v navadne delnice, o čemer odloča skupščina družbe po postopku, določenem v 316. in 329. členu Zakona o gospodarskih družbah. Za veljavnost sklepa o omejitvi ali razveljavitvi prednosti je potrebno soglasje lastnikov prednostnih participativnih kosovnih delnic, ki o tem odločajo na ločenem zasedanju z izrednim sklepom, za katerega je potrebna večina najmanj treh četrtin oddanih glasov delničarjev. Prenos prednostnih participativnih kosovnih delnic z omejeno glasovalno pravico se izvaja skladno z določbami posebnega zakona.

Skladno z 8. členom statuta družbe prednostnim participativnim kosovnim delnicam pripada dividenda, ki je sestavljena iz fiksnega in variabilnega dela. Fiksni del dividende znaša en odstotek vrednosti osnovnega kapitala prednostnih participativnih kosovnih delnic in prištevnega splošnega prevrednotovalnega popravka osnovnega kapitala (izkazan med kapitalskimi rezervami), variabilni del pa je enak dividendi navadnih delnic. Če čisti dobiček poslovnega leta na nominalno vrednost osnovnega kapitala in prištevnega splošnega prevrednotovalnega popravka ne doseže vključno enega odstotka, je dividenda prednostnih participativnih kosovnih delnic enaka dividendi, ki pripada navadnim kosovnim delnicam.

Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. 2011 znaša 32,33 evra, kar je za 1,2 odstotka več glede na njeno knjigovodsko vrednost na dan 31. 12. 2010.

Imetniki delnic družbe, ki na dan 31. 12. 2011 dosegajo kvalificirani delež v skladu z ZPre-1, so razkriti v točki 2.4 Poslovnega poročila – Podatki po šestem odstavku 70. Člena ZGD-1.

Kapitalske rezerve

Kapitalske rezerve v višini 24.287.659 evrov so bile oblikovane na podlagi odprave splošnega prevrednotovalnega popravka osnovnega kapitala.

Rezerve iz dobička

	v evrih	
Rezerve iz dobička	2011	2010
Zakonske rezerve	4.013.029	4.013.029
Statutarne rezerve	12.039.085	12.039.085
Druge rezerve iz dobička	60.080.573	57.143.368
Skupaj	76.132.687	73.195.482

Na podlagi sklepa skupščine družbe z dne 23. 6. 2011 je bil del bilančnega dobička, ki je bil oblikovan iz čistega dobička poslovnega leta 2010, v znesku 308.585 evrov prenesen med druge rezerve iz dobička.

Skladno z določili 230. člena ZGD-1 in statutom družbe je družba ob sestavi letnega poročila za leto 2011 50 odstotkov čistega poslovnega izida v višini 2.628.620 evrov uporabila za povečanje drugih rezerv iz dobička.

Presežek iz prevrednotenja

Presežek iz prevrednotenja v višini 3.834.670 evrov je razlika med pošteno vrednostjo finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, in njihovo nabavno vrednostjo. Njegovo gibanje v letih 2011 in 2010 je prikazano v točki 5.1.4 Računovskega poročila – Vpliv finančnih naložb na kapital in poslovni izid.

Čisti dobiček na delnico

Osnovni čisti dobiček na delnico	2011	2010
Čisti poslovni izid navadnih delničarjev (v evrih)	4.260.673	3.278.893
Povprečno število navadnih delnic	1.936.229	1.936.229
Osnovni čisti dobiček na delnico (v evrih)	2,20	1,69
Popravljeni čisti dobiček na delnico	2011	2010
Čisti poslovni izid (v evrih)	5.257.240	4.275.460
Povprečno število vseh delnic *	3.796.527	3.796.527
Popravljeni čisti dobiček na delnico (v evrih)	1,38	1,13

* Za potrebe izračuna popravljenega čistega dobička na delnico smo kot možnostne navadne kosovne delnice opredelili prednostne participativne kosovne delnice, ki jih je mogoče zamenjati za navadne kosovne delnice. Ker z lastnikom prednostnih participativnih delnic (Republiko Slovenijo) ni določen princip zamenljivosti prednostnih participativnih kosovnih delnic v navadne kosovne delnice (ni jasno razmerje zamenjave), so izračuni v zgornji tabeli samo informativni s predpostavljeno zamenljivostjo 1 : 1.

Bilančni dobiček

Družba je oblikovala bilančni dobiček v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah.

O uporabi bilančnega dobička odloča skupščina družbe na podlagi predloga uprave in nadzornega sveta.

	v evrih	
Oblikovanje bilančnega dobička	2011	2010
Čisti poslovni izid poslovnega leta	5.257.240	4.275.460
- oblikovanje drugih rezerv	2.628.620	2.137.730
= bilančni dobiček	2.628.620	2.137.730
- za delničarje		1.829.145
- v druge rezerve		308.585
= ostanek bilančnega dobička		0

Uprava bo skupščini predlagala, da se bilančni dobiček za leto 2011 v višini 2.628.620 evrov razporedi:

- za dividende lastnikom prednostnih participativnih in navadnih kosovnih delnic se nameni 1.829.145 evrov bilančnega dobička, in sicer 832.578 evrov za dividende lastnikom navadnih kosovnih delnic (0,43 evra na delnico), 996.567 evrov pa za dividende lastnikom prednostnih participativnih kosovnih delnic (0,54 evra na delnico, kar je izračunano skladno z 8. členom statuta družbe),
- za druge rezerve se nameni 799.475 evrov bilančnega dobička.

5.1.9 REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Med rezervacijami in dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami, ki v skupnem znesku znašajo 1.627.270 evrov, družba izkazuje:

- rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade zaposlenim, katerih potrebna višina je bila ugotovljena z aktuarskim izračunom,
- rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev (vzpostavljene leta 2011 na podlagi vložene tožbe),
- dolgoročno odložene prihodke za dotacije iz proračuna Republike Slovenije za nepremičnine, naprave in opremo, prejete v letih 1993 in 1994; znesek črpanja je obračunana amortizacija teh sredstev leta 2011 (v enaki višini je družba izkazala druge poslovne prihodke).

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun je bil narejen za vsakega zaposlenega tako, da se upoštevajo stroški odpravnine ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. V izračunu je upoštevana rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja v višini 3,5 odstotka letno (gre za predpostavko, da se bodo osnove spreminjale s predpostavljeno rastjo povprečne plače v Republiki Sloveniji, saj ne poznamo dejanskih namenov zakonodajalca glede zneskov navedene uredbe). Upoštevana je bila načrtovana fluktuacija v družbi ter predvidena rast plač v družbi. Izbrana diskontna obrestna mera znaša 4,80 odstotka letno, kolikor je ob koncu decembra 2011 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evrskem območju. Izračun je z uporabo projicirane enote pripravil potrjeni aktuar.

v evrih				
Gibanje v letu 2011	Stanje 1. 1. 2011	Črpanje	Oblikovanje	Stanje 31. 12. 2011
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	257.726	16.545	35.986	277.167
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	547.780	26.018	55.597	577.359
Dolgoročno odloženi prihodki	540.622	117.878	0	422.744
Rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev	0	0	350.000	350.000
Skupaj	1.346.128	160.441	441.583	1.627.270

v evrih				
Gibanje v letu 2010	Stanje 1. 1. 2010	Črpanje	Oblikovanje	Stanje 31. 12. 2010
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	234.789	21.828	44.765	257.726
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	515.426	18.511	50.865	547.780
Dolgoročno odloženi prihodki	701.769	161.147	0	540.622
Skupaj	1.451.984	201.486	95.630	1.346.128

v evrih				
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2011	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	14.075	92.718	170.374	277.167
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	17.015	93.717	466.627	577.359
Dolgoročno odloženi prihodki	113.123	259.845	49.776	422.744
Rezervacije za dodatno pokojninsko zavarovanje gasilcev	350.000	0	0	350.000
Skupaj	494.213	446.280	686.777	1.627.270

v evrih				
Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2010	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
Rezervacije za jubilejne nagrade zaposlenim	14.667	79.308	163.751	257.726
Rezervacije za odpravnine zaposlenim	25.756	69.993	452.031	547.780
Dolgoročno odloženi prihodki	117.878	342.617	80.127	540.622
Skupaj	158.301	491.918	695.909	1.346.128

5.1.10 DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

v evrih		
Dolgoročne poslovne obveznosti	2011	2010
Komunalni prispevek za Severno parkirišče	345.604	0
Obveznost za pridobljeno stavbno pravico za del letališke ploščadi	328.643	324.490
Druge obveznosti	24.902	1.913
Skupaj	699.149	326.403

5.1.11 KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v evrih		
Kratkoročne obveznosti in kratkoročne pasivne časovne razmejitve	2011	2010
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.860.293	2.447.486
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine	447.908	21.529
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	844.267	840.308
Kratkoročna obveznost za davek od dobička	158.274	0
Druge kratkoročne obveznosti do državnih institucij	125.220	122.003
Kratkoročne obveznosti za neizplačane dividende	61.046	51.733
Druge kratkoročne obveznosti	83.035	51.766
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	164.659	166.354
Skupaj	3.744.702	3.701.179

Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine v višini 447.908 evrov se pretežno nanašajo na zadržana sredstva za zavarovanje dobro opravljenega posla.

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih v višini 844.267 evrov se nanašajo na obračunane plače in povračila stroškov prevoza in prehrane za mesec december 2011. Pripadajoče obveznosti iz naslova prispevkov na plače v skupni višini 125.220 evrov so izkazane med kratkoročnimi obveznostmi do državnih institucij.

Med kratkoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami je izkazana obveznost do zaposlenih za neizkoriščen dopust na dan 31. 12. 2011 v višini 115.860 evrov.

v evrih		
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	2011	2010
Obveznosti do dobaviteljev v državi	1.624.167	2.329.249
Obveznosti do dobaviteljev v tujini	236.126	118.237
Skupaj	1.860.293	2.447.486

v evrih

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	2011	2010
Obveznosti do dobaviteljev za nepremičnine, naprave in opremo	527.366	1.221.758
Obveznosti do dobaviteljev za obratna sredstva	1.332.927	1.225.728
Skupaj	1.860.293	2.447.486

Izkazane obveznosti do dobaviteljev na dan 31. decembra 2011 še niso zapadle v plačilo.

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2011	Do 3	Od 3	Skupaj
	mesecev	mesecev do 1 leta	
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.859.672	621	1.860.293
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine	81.160	366.748	447.908
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	844.267	0	844.267
Kratkoročna obveznost za davek od dobička	158.274		158.274
Druge kratkoročne obveznosti do državnih institucij	125.220	0	125.220
Kratkoročne obveznosti za neizplačane dividende	0	61.046	61.046
Druge kratkoročne obveznosti	83.035	0	83.035
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	164.659	0	164.659
Skupaj	3.316.287	428.415	3.744.702

v evrih

Struktura po zapadlosti na dan 31. 12. 2010	Do 3	Od 3	Skupaj
	mesecev	mesecev do 1 leta	
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.586.358	861.128	2.447.486
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in zadržane varščine	3.242	18.287	21.529
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	840.308	0	840.308
Kratkoročne obveznosti do države	122.003	0	122.003
Kratkoročne obveznosti za neizplačane dividende	51.733	0	51.733
Druge kratkoročne obveznosti	51.766	0	51.766
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	166.354	0	166.354
Skupaj	2.821.764	879.415	3.701.179

5.1.12 POTENCIALNA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI

V zunajbilančni evidenci so izkazane dane bančne garancije v znesku 198.752 evrov (pretežno se nanašajo na odpravo napak v garancijski dobi, manj pa na dobro izvedbo pogodbeno dogovorjenih obveznosti in na zavarovanje plačila carinskih obveznosti).

5.2 POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

5.2.1 PRIHODKI OD PRODAJE

v evrih		
Prihodki od prodaje	2011	2010
Prihodki od prodaje storitev v državi	24.275.933	25.090.886
Prihodki od prodaje storitev v tujini	8.953.002	8.305.424
Prihodki od prodaje materiala v državi	680	2.867
Skupaj	33.229.615	33.399.177

5.2.2 DRUGI POSLOVNI PRIHODKI

Med drugimi poslovnimi prihodki v skupni višini 770.935 evrov družba izkazuje:

- prihodke v višini 606.593 evrov, ki se pretežno nanašajo na odpravo popravkov vrednosti terjatev zaradi pretvorbe terjatev v naložbo (592.785 evrov), delno pa se nanašajo na prejeta plačila terjatev, za katere smo v preteklih letih oblikovali popravke,
- dobiček, ustvarjen s prodajo naprav in opreme v višini 5.192 evrov,
- prihodke v višini 117.878 evrov iz naslova zmanjšanja dolgoročno odloženih prihodkov (pojasnilo v točki 5.1.9 Računovodskega poročila),
- prihodke v višini 17.819 evrov iz naslova projektov, ki jih sofinancira Evropska unija,
- prihodke v višini 14.579 evrov iz naslova prejetih odškodnin in drugih prihodkov,
- odpis obveznosti iz preteklih let v višini 8.874 evrov.

5.2.3 STROŠKI STORITEV

v evrih		
Stroški storitev	2011	2010
Storitve varovanja	1.620.538	1.637.286
Storitve reklame	535.922	467.110
Storitve vzdrževanja	885.346	815.376
Intelektualne storitve	715.615	941.297
Delo preko študentskega servisa in agencije za zaposlovanje	420.017	786.508
Storitve, povezane z izvajanjem osnovne dejavnosti	496.825	473.425
Najemnine	221.102	186.765
Stroški poslovnega salona	125.171	114.405
Povračila stroškov v zvezi z delom	134.976	179.920
Druge storitve	600.534	636.958
Skupaj	5.756.046	6.239.050

5.2.4 STROŠKI DELA

v evrih		
Stroški dela	2011	2010
Stroški plač	8.307.766	8.043.936
Stroški socialnih zavarovanj	1.341.710	1.299.704
Dodatno pokojninsko zavarovanje	306.719	309.395
Vnaprej vračunani stroški neizkoriščenega dopusta na dan 31. 12.	115.860	134.048
Drugi stroški zaposlenih	1.488.508	1.744.282
Skupaj	11.560.563	11.531.365

v evrih		
Stroški plač	2011	2010
Plače zaposlenih	7.171.790	6.944.559
Nadomestila plač	1.135.976	1.099.377
Skupaj	8.307.766	8.043.936

v evrih		
Stroški socialnih zavarovanj	2011	2010
Obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje	737.525	714.434
Druge dajatve za zagotavljanje socialne varnosti	604.185	585.270
Skupaj	1.341.710	1.299.704

v evrih		
Drugi stroški zaposlenih	2011	2010
Prevoz na delo	447.325	450.808
Prehrana zaposlenih	523.345	536.758
Regres za letni dopust	448.681	433.689
Drugi stroški dela *	69.157	323.027
Skupaj	1.488.508	1.744.282

* Drugi stroški dela za leto 2010 vključujejo tudi stroške odpravnin delavcev (204 tisoč evrov), ki jim je delovno razmerje prenehalo iz poslovnih razlogov.

5.2.5 AMORTIZACIJA

v evrih		
Amortizacija	2011	2010
Amortizacija neopredmetenih sredstev	432.613	94.059
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	6.275.101	6.501.503
Skupaj	6.707.714	6.595.562

5.2.6 DRUGI POSLOVNI ODHODKI

	v evrih	
Drugi poslovni odhodki	2011	2010
Popravki vrednosti terjatev	193.205	1.302.572
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	91.583	95.630
Druge rezervacije*	350.000	0
Izguba pri izločitvi osnovnih sredstev	8.988	278.374
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	101.142	98.127
Donacije	30.840	32.800
Ostali stroški	48.330	80.536
Skupaj	824.088	1.888.039

* Pojasnilo v točki 5.1.9 Računovodskega poročila

5.2.7 FINANČNI PRIHODKI IN ODHODKI

	v evrih	
Finančni prihodki	2011	2010
Dividende	364.843	366.914
Kapitalski dobiček	66.018	41.027
Obresti od finančnih naložb	878.747	697.180
Druge obresti	38.136	207.199
Tečajne razlike	20.937	2.280
Skupaj	1.368.681	1.314.600

	v evrih	
Finančni odhodki	2011	2010
Slabitev naložbe v pridruženo družbo*	2.193.040	1.653.745
Slabitev drugih finančnih naložb**	172.628	219.625
Obresti iz poslovnih obveznosti	34.000	26.404
Provizija od finančnih naložb	20.145	20.546
Odhodki iz odprave pripoznanja finančnih naložb	3.801	6.643
Tečajne razlike	48.320	6.549
Skupaj	2.471.934	1.933.512

* Pojasnilo v točki 5.1.3 Računovodskega poročila

** Pojasnilo v točki 5.1.4 Računovodskega poročila

5.2.8 DAVEK IZ DOBIČKA IN ODLOŽENI DAVKI

	v evrih	
Davek iz dobička in odloženi davki	2011	2010
Odmerjeni davek iz dobička	1.611.985	1.585.866
Odloženi davki	-385.039	-607.720
Skupaj	1.226.946	978.146

v evrih		
Vpliv odloženih davkov na poslovni izid	2011	2010
Sprememba odloženih terjatev za davek od slabitev poslovnih terjatev	88.740	-231.551
Sprememba odloženih terjatev za davek od rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine zaposlenim	-646	-1.495
Sprememba odloženih terjatev za davek od slabitev finančnih naložb	-473.133	-374.674
Skupaj	-385.039	-607.720

v evrih		
Prikaz efektivne stopnje davka od dobička	2011	2010
Dobiček pred obdavčitvijo	6.484.186	5.253.606
Pričakovani davek od dobička po 20 odstotni stopnji	1.296.837	1.050.721
Znižanje prihodkov	-194.287	-100.946
Znižanje odhodkov	600.091	725.040
Koriščenje davčnih olajšav	-85.792	-84.551
Prehod na MSRP	-8.513	-8.068
Druge prilagoditve	3.648	3.669
Odloženi davki	-385.039	-607.720
Davek od dobička	1.226.946	978.146
Efektivna davčna stopnja	18,9 %	18,6 %

5.2.9 POROČANJE PO POSLOVNIH ODSEKIH

Družba ima naslednje poslovne odseke: letališke dejavnosti, zemeljsko oskrbo in komercialne dejavnosti. V postavki ostalo so zajeti prihodki in odhodki tistih dejavnosti, ki imajo v strukturi celotnih prihodkov manj kot 10-odstotni delež.

Na posamezni poslovni odsek so evidentirani neposredni poslovni prihodki in odhodki ter tudi posredni poslovni odhodki. Ti se nanašajo na stroške podpornih dejavnosti in režije, ki jih je mogoče utemeljeno pripisati posameznemu poslovnemu odseku.

Podporne dejavnosti obsegajo tehnično gasilsko službo, vzdrževanje, energetiko, zimsko in komunalno službo, aeroinženiring ter še nekatere druge manj pomembne podporne dejavnosti. Med njimi je največji strošek tehnično-gasilska služba, katere stroški v pretežnem delu bremenijo letališke dejavnosti.

Postavka drugi stroški zajema stroške dela, ki so na letališke dejavnosti preneseni posredno (z zemeljske oskrbe in komercialnih dejavnosti).

Stroški režije vključujejo stroške vodenja in upravljanja družbe, komercialnega sektorja, režije prometno-tehničnega sektorja, finančnoračunovskega sektorja ter naslednjih stroškovnih služb: za informatiko, kadre in razvoj človeških virov.

Sredstva in obveznosti se ne spremljajo po poslovnih odsekih. Za potrebe razkritij so razporejena po odsekih v sorazmerju z ustvarjenimi poslovnimi prihodki.

v evrih

	1-12.2011					1-12.2010				
	SKUPAJ DRUŽBA	Letališke dejavnosti	Zemeljska oskrba	Komercialne dejavnosti	Ostalo	SKUPAJ DRUŽBA	Letališke dejavnosti	Zemeljska oskrba	Komercialne dejavnosti	Ostalo
Poslovni prihodki	34.000.550	17.439.925	6.397.119	9.030.923	1.132.583	33.883.853	17.540.177	6.633.720	8.809.300	900.656
Poslovni odhodki	26.413.111	6.561.011	7.884.108	2.742.279	9.225.713	28.011.335	7.689.903	8.065.777	2.833.377	9.422.278
Stroški materiala	1.564.700	275.106	364.684	318.901	606.009	1.757.320	348.504	464.608	308.758	635.450
Stroški storitev	5.756.046	2.408.391	1.085.535	630.278	1.631.842	6.239.051	2.489.390	1.468.547	553.339	1.727.775
Stroški dela	11.560.563	338.353	5.236.640	785.594	5.199.976	11.531.366	375.461	4.833.109	804.199	5.518.597
Amortizacija	6.707.714	3.536.581	1.153.125	992.343	1.025.665	6.595.562	3.468.900	975.918	1.070.414	1.080.330
Popravek vrednosti terjatev	193.205	0	0	0	193.205	1.581.702	1.004.509	272.093	66.251	238.849
Drugi poslovni odhodki	630.883	2.580	44.124	15.163	569.016	306.334	3.139	51.502	30.416	221.277
Poslovni izid iz poslovanja I.	7.587.439	10.878.914	-1.486.989	6.288.644	-8.093.130	5.872.518	9.850.274	-1.432.057	5.975.923	-8.521.622
Prenos stroškov	0	-6.584.862	-392.401	-1.097.698	8.074.961	0	-6.429.241	-503.236	-1.048.274	7.980.751
Podporne dejavnosti	0	-3.038.499	-407.832	-515.470	3.961.801	0	-2.998.244	-455.634	-461.630	3.915.508
Drugi stroški	0	-1.472.532	1.336.404	136.128	0	0	-1.473.830	1.324.447	149.383	0
Stroški režije	0	-2.073.831	-1.320.973	-718.356	4.113.160	0	-1.957.167	-1.372.049	-736.027	4.065.243
Poslovni izid iz poslovanja II.	7.587.439	4.294.052	-1.879.390	5.190.946	-18.169	5.872.518	3.421.033	-1.935.293	4.927.649	-540.871
Prihodek pomembnega partnerja	14.240.749	10.673.488	3.311.349	187.322	68.590	15.495.426	11.699.817	3.534.622	195.826	65.161
Dolgoročna sredstva na dan 31. 12.*	97.567.737	50.045.485	18.357.127	25.915.073	3.250.052	107.384.765	55.588.359	21.023.597	27.918.449	2.854.361
Kratkoročna sredstva na dan 31. 12.*	31.229.646	16.018.643	5.875.780	8.294.940	1.040.283	20.723.463	10.727.623	4.057.202	5.387.793	550.844
Dolgoročne obveznosti na dan 31. 12.*	2.326.419	1.193.292	437.710	617.923	77.494	3.126.735	1.618.573	612.146	812.905	83.111
Kratkoročne obveznosti na dan 31. 12.*	3.744.702	1.920.773	704.556	994.634	124.739	3.701.179	1.915.937	724.610	962.252	98.380

* V skladu z sprejetimi usmeritvami (točka 4.3 Računovodskega poročila - Poročanje po poslovnih odsekih) so sredstva in obveznosti na dan 31. 12. na poslovne odseke razporejene sorazmerno z ustvarjenimi poslovnimi prihodki.

5.3 POJASNILA K IZKAZU DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi, na osnovi postavk bilance stanja na dan 31. decembra 2011 in 31. decembra 2010, izkaza poslovnega izida za leto 2011 in dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev prihodkov in odhodkov. Čisti poslovni izid pred obdavčitvijo in davki iz dobička so prilagojeni za zneske tistih obračunskih postavk prihodkov in odhodkov, ki sicer vplivajo na poslovni izid, vendar niso denarni tok (amortizacija, prevrednotenja, oblikovanja in odprava rezervacij).

Iz izkaza denarnih tokov je razvidno, da je družba ustvarila 11.171.834 evrov denarnega toka pri poslovanju. S prejemki pri naložbenju v višini 41.327.763 evrov je pokrivala izdatke pri naložbenju, ki so znašali 50.758.860 evrov. Izdatki pri naložbenju nad prejemki so pokriti s prejemki iz poslovanja, prav tako dividende.

Pomembna povečanja ali zmanjšanja posameznih postavk, ki so vplivala na denarni tok družbe, so razvidna iz razkritij v izkazu poslovnega izida, bilance stanja in gibanja kapitala.

Med denarnimi sredstvi družba izkazuje denar v blagajni in sredstva na transakcijskih računih.

5.4 FINANČNA TVEGANJA

Obvladovanje finančnih tveganj je obrazloženo v sklopu upravljanja tveganj v točki 3.7 Poslovnega poročila.

Kreditno tveganje

v evrih		
Izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju	2011	2010
Dolgoročne finančne naložbe	12.062.839	17.232.841
Kratkoročne finančne naložbe	25.798.994	15.005.984
Kratkoročne terjatve iz poslovanja	4.946.101	5.096.792
Denarna sredstva	163.135	251.543
SKUPAJ	42.971.069	37.587.160

Največja skupna izpostavljenost finančnih sredstev družbe kreditnemu tveganju je na dan 31. 12. 2011 znašala 42.971.069 evrov. Med temi sredstvi so po vrednosti najvišje finančne naložbe, ki skupaj znašajo 37.861.833 evrov, od tega dolgoročne 12.062.839 evrov in kratkoročne 25.798.994 evrov.

Podrobneje so finančna sredstva (vključno s starostno strukturo in oblikovanjem popravkov vrednosti) obrazložena v točkah 5.1.4, 5.1.6 in 5.1.7 Računovodskega poročila.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje obvladujemo s sprotnim načrtovanjem denarnih tokov, usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti ter preiščeno naložbeno politiko. Družba je nezadolžena ter ustvarja stabilen denarni tok iz poslovanja, zato ocenjujemo, da je likvidnostno tveganje nizko.

Skupni znesek dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti, izkazanih na dan 31. 12. 2011, znaša 5.648.377 evrov (podrobneje so pojasnjene v točkah 5.1.9 do 5.1.11 Računovodskega poročila).

Obrestno tveganje

Ocenjujemo, da je tveganje spremembe tržnih obrestnih mer nizko. Družba namreč nima obrestovanih obveznosti, finančne naložbe pa so ustrezno razpršene, tako da so donosi le manjšega dela naložb vezani na spremenljive obrestne mere.

Za kvantificiranje obrestnega tveganja je bila izdelana analiza občutljivosti, pri kateri je upoštevan interval spremembe euriborja za 3,08 odstotne točke navzgor oziroma navzdol. Ta interval je določen na podlagi gibanja euriborja v obdobju 2007–2011, zajete pa so bile le naložbe v obveznice. Na druge naložbe namreč sprememba euriborja ne vpliva na način, da bi se spremenili finančni prihodki oziroma prevrednotovalni presežek kapitala.

Iz analize izhaja, da sprememba euriborja v navedenem intervalu ne bi pomembno vplivala na stanje kapitala družbe (sprememba kapitala bi znašala 0,47 odstotka), prav tako pa ne bi pomembno vplivala na izkazani poslovni izid (sprememba poslovnega izida pred davki bi bila 1,03-odstotna).

Poštena vrednost

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, vrednotena po pošteni vrednosti, uvrščamo po hierarhiji poštenih vrednosti v tri ravni:

- raven 1: finančna sredstva, vrednotena po borznem tečaju na zadnji dan obračunskega obdobja,
- raven 2: finančna sredstva, ki se ne uvrščajo v raven 1, njihova poštena vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi tržnih podatkov (delnice Gorenjske banke),
- raven 3: finančna sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov (delnice Skupne pokojninske družbe in delež v družbi IEDC Poslovna šola Bled, d. o. o.; vrednoteni po nabavni vrednosti).

v evrih

Razvrstitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31. 12. 2011	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
Obveznice	3.856.577	0	0	3.856.577
Delnice, ki kotirajo na borzi	127.957	0	0	127.957
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	2.053.928	0	0	2.053.928
Vzajemni skladi	1.632.538	0	0	1.632.538
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	4.275.216	116.105	4.391.321
Skupaj	7.671.000	4.275.216	116.105	12.062.321

v evrih

Razvrstitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31. 12. 2010	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
Obveznice	6.249.215	0	0	6.249.215
Delnice, ki kotirajo na borzi	287.009	0	0	287.009
Finančna sredstva v upravljanju pri bankah	2.338.053	0	0	2.338.053
Vzajemni skladi	1.916.303	0	0	1.916.303
Deleži in delnice, ki ne kotirajo na borzi	0	6.145.303	116.105	6.261.408
Skupaj	10.790.580	6.145.303	116.105	17.051.988

5.5 DRUGA POJASNILA

5.5.1 POMEMBNI DOGODKI PO KONCU LETA 2011

- Z marcem 2012 je easyJet prenehal leteti v Pariz, povečal pa je število letov v London Stansted (namesto štirikrat leti sedemkrat tedensko).
- Petega marca 2012 je na naše letališče prenehal leteti češki letalski prevoznik ČSA Czech Airlines. Od tega dne zanj v Prago leti letalski prevoznik Job Air, ki je ob uporabi nekoliko manjših letal povečal število letov z 10 na 12 na teden.

5.5.2 POVEZANE STRANKE

Povezane stranke so poleg Republike Slovenije kot večinske lastnice družbe Aerodrom Ljubljana, d. d., še pridružene družbe, člani nadzornega sveta in člana uprave družbe.

Posli s povezanimi osebami so sklenjeni pod normalnimi tržnimi pogoji.

Posli s pridruženimi družbami

Pridruženi družbi sta Adria Airways Tehnika, d. d., in Aerodrom Portorož, d. o. o.

Naložbi v pridruženi družbi sta podrobneje pojasnjeni v točkah 4.3 in 5.1.3 Računovodskega poročila.

v evrih				
Posli s pridruženima družbama	Obveznosti 31. 12. 2011	Terjatve 31. 12. 2011	Stroški 1-12.2011	Prihodki 1-12.2011
Aerodrom Portorož, d. o. o.	0	0	0	1.978
Adria Airways Tehnika, d. d.	0	48.621	0	156.035
Skupaj	0	48.621	0	158.013

Na dan 31. 12. 2011 je med kratkoročnimi finančnimi naložbami izkazana terjatev do družbe Aerodrom Portorož, d. o. o., iz naslova kratkoročnega posojila v višini 61.930 evrov.

Posli z vlado Republike Slovenije, državnimi organi in podjetji, ki jih vlada obvladuje ali ima pomemben vpliv

v evrih				
Posli z vlado Republike Slovenije, državnimi organi in podjetji v lasti države	Obveznosti 31. 12. 2011	Terjatve 31. 12. 2011	Stroški 1-12.2011	Prihodki 1-12.2011
Vlada RS in državni organi	0	47.663	14.443	270.680
Adria Airways, d. d.	94.787	3.810.297	126.667	14.240.749
Skupaj	94.787	3.857.960	141.110	14.511.429

Poleg zgoraj navedenih transakcij smo od Ministrstva za promet leta 2011 pridobili stavbno pravico za novi potniški terminal in za objekt za potrebe oskrbe letal v skupni vrednosti 1.427.483 evrov (točka 5.1.1 Računovodskega poročila). Stavbna pravica je pridobljena za obdobje 40 let.

Terjatve do Adrie Airways, d. d., so zavarovane s Sporazumom o fiduciarnem odstopu terjatev (z dne 23. 2. 2011).

Družba posluje tudi z drugimi družbami, organi in agencijami, kjer je Republika Slovenija večinski ali manjšinski lastnik. Vsi posli z navedenimi osebami so sklenjeni pod normalnimi tržnimi pogoji, pod katerimi so sklenjeni posli z drugimi strankami. Družba ne spremlja podatkov o poslovanju s temi podjetji in zato ti podatki niso razkriti.

Lastništvo povezanih fizičnih oseb na dan 31. decembra 2011

To razkritje je navedeno v točki 4 Poslovnega poročila.

Odnosi s člani uprave in nadzornega sveta

v evrih

Bruto prejemki uprave za leto 2011	Fiksni del prejemkov	Giblivi del prejemkov*	Bonitete**	Povračilo stroškov prehrane	Regres za letni dopust	Skupaj
Zmago Skobir	101.478	15.774	3.339	1.181	1.073	122.845
Bernarda Trebušak	93.987	4.425	2.336	1.181	1.073	103.002
Skupaj	195.465	20.199	5.675	2.362	2.146	225.847

* Vključeno je 50 odstotkov giblivega dela prejemka za leto 2010, ki je bil izplačan v letu 2011. Izplačilo preostale polovice pa je po Zakonu o prejemkih poslovnih oseb odloženo za obdobje dveh let.

** Vključujejo uporabo službenih vozil za zasebne namene (5.578 evrov), nezgodno zavarovanje (82 evrov) in zavarovanje odgovornosti (15 evrov).

v evrih

Bruto prejemki nadzornega sveta za leto 2011	Sejnina	Plačilo za opravljanje funkcije	Povračilo potnih stroškov	Drugi prejemki*	Skupaj
Strojin Štampar Anja	5.542	7.480	278	7	13.307
Kunst Miran	0	0	0	0	0
Mulej Marko	5.228	6.233	549	7	12.017
Boštjančič Stanislav	4.537	6.233	335	7	11.112
Domevščik Igor	4.537	6.233	0	7	10.777
Čotar Drago	4.922	6.233	0	7	11.162
Skupaj	24.766	32.412	1.162	35	58.375

* Boniteta za zavarovanje odgovornosti

5.5.3 RAZKRITJE PO 12. IN 13. TOČKI 69. ČLENA ZGD-1

Družba ni imela in tudi nima poslovnih operacij, ki ne bi bile izkazane v bilanci stanja in bi bila iz njih izhajajoča tveganja in koristi pomembna za oceno finančnega stanja družbe.

Družba tudi ni imela in nima transakcij s povezanimi strankami, ki bi bile pomembne in ne bi bile opravljene pod tržnimi pogoji.

5.5.4 PREJEMKI ZAPOSLENIH NA PODLAGI POGODBE, ZA KATERO NE VELJA TARIFNI DEL KOLEKTIVNE POGODBE ZA LETO 2011

	v evrih 2011
Plača	939.918
Bonitete*	3.661
Regres za letni dopust	20.671
Odpravnine ob upokojitvi in druge	55.411
Skupaj	1.019.661

* Vključuje uporabo službenih vozil za zasebne namene (2.769 evrov), nezgodno zavarovanje (780 evrov) in zavarovanje odgovornosti (112 evrov).

V zgornji tabeli navedeni prejemki ne vključujejo prejemkov uprave družbe.

5.5.5 SKUPNI ZNESKI PLAČIL REVIZIJSKI DRUŽBI

Leta 2011 smo za storitve revidiranja letnega poročila plačali 20.713 evrov, za storitve svetovanja pa 13.080 evrov.